

Memòria de Gestió del Parc Natural de s'Albufera des Grau 2024

**Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural**

Direcció General de Medi Natural
i Gestió Forestal

Presentació

El Parc natural de s'Albufera des Grau és un espai natural protegit que fou declarat mitjançant el Decret 50/1995, de 4 de maig, de creació del Parc natural de s'Albufera des Grau, Illa d'en Colom i Cap de Favàritx. Aquest Decret fou modificat posteriorment pel Decret 53/2002, de 5 d'abril i, finalment, pel Decret 51/2003, de 16 de maig, d'ampliació del parc natural de s'Albufera des Grau i de declaració de les reserves naturals de les illes des Porros, s'Estany, la bassa de Morella, es Prat i l'illa d'en Colom, que el substitueix.

S'Albufera des Grau compta també amb un Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN), aprovat mitjançant l'Acord de Consell de Govern de 16 de maig de 2003 (BOIB núm. 82, de 10 de juny de 2003), així com d'un Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG), (BOIB núm. 104, de 5 d'agost de 2021, que va entrar en vigor el 6 d'agost de 2021).

El Parc es troba situat a l'extrem nord-est de l'illa de Menorca, en els termes municipals de Maó i des Mercadal, i compta amb una superfície de 5200 Ha de les quals una tercera part són d'àmbit marí (àrea de conservació marina).

Mapa 1. Delimitació del Parc Natural de s'Albufera des Grau

El Parc ha estat declarat Zona d'Espècial Protecció per a les Aus (ZEPA) d'acord amb la Directiva Europea 79/409 de protecció de les aus que obliga a mantenir les poblacions d'aus i els seus hàbitats en bon estat. També s'ha proposat com a Lloc d'Interès Comunitari (LIC) segons la directiva 92/43. Aquestes zones conformen la xarxa Natura 2000.

El 6 d'agost de 2021 va entrar en vigor el Decret 39/2021, de 2 d'agost, pel qual s'aprova el Pla de Gestió Natura 2000 de la Costa Est de Menorca i el Pla rector d'ús i gestió del Parc Natural de s'Albufera des Grau i de les reserves naturals de les Illes des Porros (illots d'Addaia), s'Estany, la bassa de Morella, és Prat i la illa d'en Colom (BOIB núm. 104, 05/08/2021).

El Parc representa la zona nucli de la Reserva de Biosfera de Menorca, distinció que va ser atorgada a l'illa per la UNESCO a l'octubre de 1993. Aquesta figura té l'objectiu de fer compatibles el desenvolupament socioeconòmic i la conservació del patrimoni natural a diferents parts del món, i implica un compromís ferm per part de les administracions competents per intentar mantenir un equilibri entre la conservació dels recursos naturals i les activitats humanes.

Sumari

1. ÒRGANS DE GESTIÓ I GOVERN.....	5
1.1. AUTORITAT DE GESTIÓ.....	6
1.2 JUNTA RECTORA.....	8
1.3 EQUIP DE GESTIÓ DEL PN DE S'ALBUFERA DES GRAU.....	11
1.4 MITJANS MATERIALS.....	12
2. PRESSUPOST EXECUTAT.....	14
2.1 ESTAT DE DESPESES 2024.....	15
2.2 PRESSUPOST EXECUTAT PER ORGANISMES.....	18
3. ACTUACIONS.....	19
3.1 ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ.....	19
3.2 ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC.....	53
3.3 ÀREA D'ÚS PÚBLIC.....	56
3.4. ÀREA D'INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT.....	97
3.5 ÀREA DE PARTICIPACIÓ.....	122
3.6 PROGRAMA DE MANTENIMENT.....	129
3.7 ÀREA DE VIGILÀNCIA.....	134
3.8 ÀREA D'ADMINISTRACIÓ.....	144
3.9 ÀREA DE PLANIFICACIÓ.....	146
3.10 ÀREA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ.....	149
3.11 PROJECTES AMB FINANCIACIÓ EXTERNA.....	153

1. ÒRGANS DE GESTIÓ I GOVERN

1.1. AUTORITAT DE GESTIÓ

L'Autoritat de Gestió és una fórmula de gestió compartida o delegada dels espais naturals protegits conforme el que disposa l'article 27 de la Llei 11/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears.

En el cas del Parc Natural de s'Albufera des Grau, l'article 5 del Decret 51/2003, de 16 de maig, d'ampliació del parc natural de s'albufera des Grau i de declaració de les reserves naturals de les illes des Porros, s'Estany, la bassa de Morella, es Prat i l'illa den Colom (BOIB núm 82 de 10 de juny de 2003) estableix que: «*El règim de gestió compartida l'ha d'exercir una Autoritat de Gestió que ha d'estar constituïda per set membres: dos membres de la Conselleria de Medi Ambient, dos del Consell Insular de Menorca, dos de l'ajuntament de Maó i un de l'Ajuntament des Mercadal. Aquesta Autoritat de Gestió ha d'aprovar els plans i les memòries anuals.*»

Representants de la Conselleria de Medi Ambient (2)	Ana Torres Riera. Directora General de Medi Natural i Gestió Forestal (titular) Jorge Enrique Moreno Pérez. Cap departament Medi Natural (suplent) Bartolomé Llabrés Salom. Gerent de l'Institut Balear de la Natura (titular) Mateu Coll Mir . Secretari general IBANAT (suplent)
Representants del Consell Insular de Menorca (2)	José Simón Gornés Hachero. Conseller Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació. (titular) David Vidal Seguí. Director insular Reserva Biosfera. (suplent) María Antonia Taltavull Fernández. Consellera Economia i Serveis Generals. (titular) Sandra Beltrán Moll. Directora insular Economia. (suplent)
Representants de l'ajuntament de Maó (2)	Héctor Pons Ridavets. Batle Ajuntament Maó. (titular) Jose Manuel Garcia Pascual. 4t tinent d'Alcaldia de Serveis Urbans i Medi Ambient. (suplent) Dolores Antonio Florit. 2a tinenta d'Alcaldia d'Urbanisme i Ciutat. (titular) Elena Costa Coll. 1a tinenta d'Alcaldia de Règim Interior i Seguretat Ciutadana. (suplent)
Representant de l'ajuntament des Mercadal	Joan Palliser Riudavets. Batle de l'Ajuntament des Mercadal (Titular) Helena Vilchez Pons. 2 ^a tinent batle (Suplent)
Secretari	David Martínez Pablo. Director del Parc Natural de s'Albufera des Grau

Taula 1. Composició de l'Autoritat de Gestió del Parc Natural de s'Albufera des Grau l'any 2024

Durant el 2024 l'Autoritat de Gestió del Parc natural s'ha reunit el 27 de febrer de 2024 a les 10:30 hores amb els següents acords:

1. S'aprova l'acta de la sessió núm. 21 de 15 de març de 2023.
2. S'aprova de manera provisional el Programa Anual d'Execució 2024 del Parc Natural de s'Albufera des Grau per a l'any 2024
3. S'aprova que el Consell Insular de Menorca assumirà el cost de redacció del projecte de restitució de les comportes d'Es Prat de s'Albufera des Grau, i la DG de Medi Natural la tramitació de permisos i l'execució del projecte
4. S'aprova proposar al Consell Insular de Menorca el nomenament del senyor Josep Seguí Díaz com a president de la Junta Rectora del parc natural de s'Albufera des Grau.

1.2 JUNTA RECTORA

La Junta Rectora és l'òrgan de participació on es troben representats tots els sectors implicats en la gestió, conservació i altres activitats relacionades amb el Parc natural. Assessora a l'administració i vetlla pel seu compliment.

Segons l'article 6 del Decret 51/2003, de 16 de maig, d'ampliació del parc natural de s'albufera des Grau i de declaració de les reserves naturals de les illes des Porros, s'Estany, la bassa de Morella, es Prat i l'illa den Colom (BOIB núm 82 de 10 de juny de 2003), les seves funcions són:

- a) Assessorar l'Autoritat de Gestió.
- b) Emetre informes, amb caràcter previ, sobre el Pla rector d'ús i gestió i les revisions que s'en facin, els plans anuals i els projectes o propostes que no s'hi prevegin i que afectin el parc, i també les memòries anuals.
- c) Vetllar per la conservació de la zona i per l'aplicació correcta de les disposicions que l'afecten.
- d) Establir, aprovar i modificar el reglament propi.
- e) Impulsar les mesures de foment per al desenvolupament socioeconòmic sostenible del parc natural i del seu entorn.
- f) Promoure estudis, investigacions, activitats educatives i culturals relacionades amb l'àmbit del parc natural i promoure'n la divulgació dels resultats.
- g) Qualsevol altra funció que sigui necessària per complir aquest Decret i que no estigui atribuïda a altres òrgans ni administracions públiques.

La composició de la Junta Rectora del parc el 2024 va ser el següent:

President	José Seguí Díaz
Vicepresidenta	Ana Torres Riera, Directora General d'Espais Naturals i Biodiversitat
Secretari	David Martínez Pablo, director del Parc Natural de s'Albufera des Grau
Representant de la Conselleria d'Agricultura i Pesca de la CAIB (1)	Andreu Juan Serra, Cap del Servei d'Agricultura / Gestió de la sanitat vegetal i de la producció agrària (titular) Jaume Ripoll Romaguera, Tècnic superior / Enginyer agrònom / Producció vegetal (suplent)
Representant de la Conselleria de Turisme (1)	Francisco Ferrer Tur, Adjunt a direcció AETIB (titular) Magdalena Miralles Comas Assessora Tècnica Secretaria Autonòmica de Cultura i Esports (suplent)
Representant de la Conselleria	Ismael Alonso Sanchez, Director General de Personal

d'Educació i Cultura (1)	Docent i Centres Concertats (titular) Rafel Maura Reus Cap del Servei de Formació Permanent del Professorat / Formació Permanent del Professorat (suplent)
Representants del Consell Insular de Menorca (2)	David Vidal Seguí. Director insular de Reserva de Biosfera (titular) Felix de Pablo Pons. Tècnic del Consell Insular de Menorca (suplent) Mateo Francisco Ainsa Coll. Director insular de Medi Ambient (titular) Sr. Miquel Truyol. Tècnic del Consell Insular de Menorca (suplent).
Representant de l'Ajuntament des Mercadal (1)	PENDENT NOMENAMENTS (titular i suplent)
Representants de l'Ajuntament de Maó (2)	Héctor Pons Ridavets. Batle Ajuntament Maó (titular) Jose Manuel Garcia Pascual. 4t tinent d'Alcaldia de Serveis Urbans i Medi Ambient (suplent) PENDENT NOMENAMENTS (titular i suplent)
Representant de la Direcció General de Recursos Hídrics (1)	Joan Calafat Busquets, Director General de Recursos Hídrics de la CAIB (titular) Margalida Comas Roselló, Cap de Departament Tècnic de Coordinació / Recursos Hídrics (suplent)
Representant de la Direcció General de Litoral (1)	Carlos Simarro Vicens, Director General Costes i Litoral (titular) Carolina Encinas Redondo, Cap de Servei d'Abocaments (suplent)
Representant de la DG de de Mobilitat i Educació Ambiental (1)	PENDENT NOMENAMENT (titular) Magdalena Alzamora Martorell, Tècnica Servei de Qualitat i Educació Ambiental (suplent)
Representant propietaris finques dins PN (4)	Antoni Roca María Gràcia Rosselló Andrés Martínez Jover (una plaça vacant)
Representant dels sindicats agraris (2)	Manel Martí Salas. Secretari General Unió de Pagesos (titular) Antoni Riudavets Villalonga (suplent) Guillermo de Olives de Vidal (titular)
Representant de la Universitat de les Illes Balears (1)	Joan Rita Larrucea (titular) Joan Josep Estrany Bertos (suplent)
Representant d'associació de conservació de naturalesa (2) (GOB)	Rafel Triay Bagur (titular) Vacant (suplent) Joan Bosco Febrer Pons (titular)

Representant dels sindicats agraris (2)	Manel Martí Salas. Secretari General Unió de Pagesos (titular) Antoni Riudavets Villalonga (suplent) Guillermo de Olives de Vidal (titular)
	Raül Escandell Petro (suplent)
Expert en temes de conservació de la naturalesa (1)	Dr. Joan Lluís Pretus Real
Representant de l'Institut menorquí d'estudis (1)	Òscar García Febrero (titular) Eva Cardona Pons (suplent)
Representant de l'Associació de Veïns des Grau (1)	Roser Perelló Tur
Representant de la societat de caçadors de Menorca (1)	Vacant (titular i suplent). Pendent Nomenament
Representant de la demarcació de costes de Balears (1)	Vacant (titular) Eugenio Hernández Aguado (suplent)
La cap del Servei d'Espais Naturals (1)	Catalina Massuti Jaume

Taula 2. Composició de la Junta Rectora del Parc Natural de s'Albufera des Grau de l'any 2024.

La Junta Rectora no es va reunir durant el 2024.

1.3 EQUIP DE GESTIÓ DEL PN DE S'ALBUFERA DES GRAU

L'any 2024 l'equip de gestió de Parc Nacional ha estat integrat pel personal següent:

Personal funcionari de la Conselleria de Medi Ambient i Territori (CMAT)
Director del Parc Natural de s'Albufera des Grau
David Martínez Pablo
Tècnic de medi ambient
Samuel Pons Fàbregues (a partir del 29/04/24)
Agent de medi ambient
Daniel Barber Florit
Personal laboral de l'Institut Balear de la Natura (IBANAT) (empresa pública dependent de la CMAT)
Facultativa superior d'Espais Naturals
Agnès Canals Bassedas.
Educadores ambientals
Begoña Rodríguez i Barberán Gemma Casas Bosomba
Naturalista
Naima Montes Moreda. Oficial Especialista en Biodiversitat (fins 29/11/24)
Informadors
Luis Leandro García Lorena Pons Goñalons
Zelador
Adrià Coll Ponsa Contracte 6 mesos (juliol a desembre)
Tripulació embarcació Falcó Marí
Xavier Llaudet. Vigilant Àrees Marines. Contracte 6 mesos (juny a novembre)
Manteniment
David Nieto. Capatàs brigada. Gabriel Riera. Especialista 1 ^a /Sots cap brigada. Jordi Pons Florit. Treballador Forestal Especialista 2 1 Treballador forestal (IBANAT) compartit amb el dispositiu d'IIFF (el 2024 ha estat Javier Cendrero

1.4 MITJANS MATERIALS

1.4.1 Equipaments i horaris

Centre de Recepció - Interpretació Rodríguez Femenias

Adreça: carretera Maó - es Grau Km 3,5 desviació Llimpa. 07710 Maó

Telèfon: 971 17 77 05 / 609 601 249

Horari: cada dia de 9'00h a 15'00h.

Web:

https://www.caib.es/sites/espaisnaturalsprotegits/ca/parque_natural_de_salbufera_des_grau-21725/

https://ca.balearsnatura.com/parque_natural/parque-natural-de-salbufera-des-grau/

Xarxes socials: <https://www.facebook.com/Parc-Natural-de-sAlbufera-des-Grau-107576195023609>

1.4.2 Vehicles terrestres i embarcacions

Tipus de vehicle	Marca	Matrícula	Matriculació	Kms	USUARIS/ÀREA*	DEPENDÈNCIA	COMENTARIS
PICK-UP	ISUZU	1378GSW (B068)	2009	123702	Brigada	IBANAT	AMB DEFICIÈNCIES
4X4 LLARG	NISSAN TERRANO	3742CCY (B027)	2002	287479	Brigada / Vigilància AAMM	IBANAT	AMB GREUS DEFICIÈNCIES
FURGON ETA 4X4	RENAULT KANGOO	1627CMR (F044)	2003	219284	Naturalista / Tècnica	IBANAT	AMB GREUS DEFICIÈNCIES
FURGON ETA 4X4	RENAULT KANGOO	0807CDW (F025)	2003	178540	Vigilància terrestre / Naturalista	IBANAT	AMB GREUS DEFICIÈNCIES.
FURGON ETA	FIAT KUBO	2279HDJ (A017)	2011	34880	Educadors	IBANAT	Bon estat
4X4 CURT	DACIA	2611 LBZ	2020		Director	CMAT	Bon estat. Ús director i tècnics

NOM EMBARCACIÓ	MATRICULA	MODEL (eslora)	TIPUS	PLACES	FUNCIÓ
Falcó marí	8-1/2011	5,5 m	Pneumàtica Semirígida	4	Vigilància i transport brigada tasques manteniment
Carmen	7ª MH-1-69-12	3 m	Fibra vidrio	2	Seguiment Albufera i estudis i neteja illots
Caiac albufera					
Caiac albufera					

2. PRESSUPOST EXECUTAT

2.1 ESTAT DE DESPESES 2024

DESPESES CORRENTS				
Direcció General d'Espais Naturals	Pressupost aprovat	Pressupost executat	Balanç	% Execució
Gestió per la conservació	79.950,00 €	77.844,18 €	2.105,82 €	97,37 %
Desenvolupament socioeconòmic	2.000,00 €	608,71 €	1.391,29 €	30,44 %
Ús públic	221.895,86 €	96.843,53 €	125.052,33 €	43,64 %
Investigació i seguiment	22.260,00 €	7.260,00 €	15.000,00 €	32,61 %
Participació	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
Manteniment	15.500,00 €	382,63 €	15.117,37 €	2,47 %
Vigilància	0,00 €	0,00 €		
Administració	400,00 €	0,00 €	400,00 €	0,00 %
Planificació	15.000,00 €	0,00 €	15.000,00 €	0,00 %
Avaluació	0,00 €	0,00 €	0,00 €	
TOTAL	357.005,86 €	182.939,05 €	174.066,81 €	51,24 %

PERSONAL				
Direcció General d'Espais Naturals	Pressupost aprovat	Pressupost executat	Balanç	% Execució
Personal (director i AMA)	95.548,84 €	137.846,25 €	-44.297,41 €	144,27 %

IBANAT	Pressupost aprovat (€)	Pressupost executat (€)	Balanç	% Execució
DESPESES CORRENTS				
Gestió per la conservació	14.100,00 €	7.542,01 €	6.557,99 €	53,49%
Desenvolupament socioeconòmic	15.000,00 €	0,00 €	15.000,00 €	0,00 %
Ús públic (inclou educació ambiental)*	239.014,00 €	36.066,49 €	202.947,51 €	15,09 %
Investigació i seguiment	2.300,00 €	43,75 €	2.256,25 €	1,90 %
Participació	1.100,00 €	174,24 €	925,76 €	3,98 %
Manteniment	29.000,00 €	11.734,10 €	17.265,90 €	40,46 %
Vigilància	2.700,00 €	5.593,13 €	-2.893,13 €	207,15 %
Administració	12.000,00 €	5.116,21 €	6.883,79 €	42,64 %
Planificació	-	0,00 €	-	-
Avaluació	-	0,00 €	-	-
TOTAL	315.214,00 €	66.269,93 €	248.944,07 €	21,01 %

Taula 3 i 4. Desglossament de les despeses de l'any 2024 per àrees. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau

* No s'ha executat per falta de permisos administratius el projecte ITS de millora itineraris que tenia un pressupost de 185.614,00 €

PERSONAL				
IBANAT	Pressupost aprovat	Pressupost executat	Balanç	% Execució
Personal	425.614,78 €	425.614,78 €	0,00 €	100 %

2.2 PRESSUPOST EXECUTAT PER ORGANISMES

2024	Despesa corrent	Inversió	Personal	TOTAL
DG	182.939,05 €	0,00	137.846,25 €	320.785,30 €
IBANAT	66.269,93 €	0,00	425.614,78 €	491.884,71 €
TOTAL	249.208,98 €	0,00 €	563.461,03 €	812.670,01 €

Taula 5. Pressupost executat dels diferents organismes al Parc Natural de s'Albufera des Grau al 2024. Elaboració pròpia.

3. ACTUACIONS

3.1 ÀREA DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

3.1.1 PROGRAMA DE LLUITA I CONTROL DE LA PROCESSIONÀRIA

Com cada any s'han duit a terme una sèrie d'actuacions per al control de la processionària del pi, (*Thaumetopoea pityocampa*) a diverses zones del Parc Natural. S'han adoptat mesures de control biotecnològic (trampes d'atracció amb feromones) i biològic (distribució de caixes per a ratapinyades i caixes niu per a ocells insectívors). Així mateix, s'han instal·lat un parell de trampes collar al costat dels itineraris de sa Gola i de Santa Madrona, per al control de les erugues quan baixen pels troncs a l'hivern.

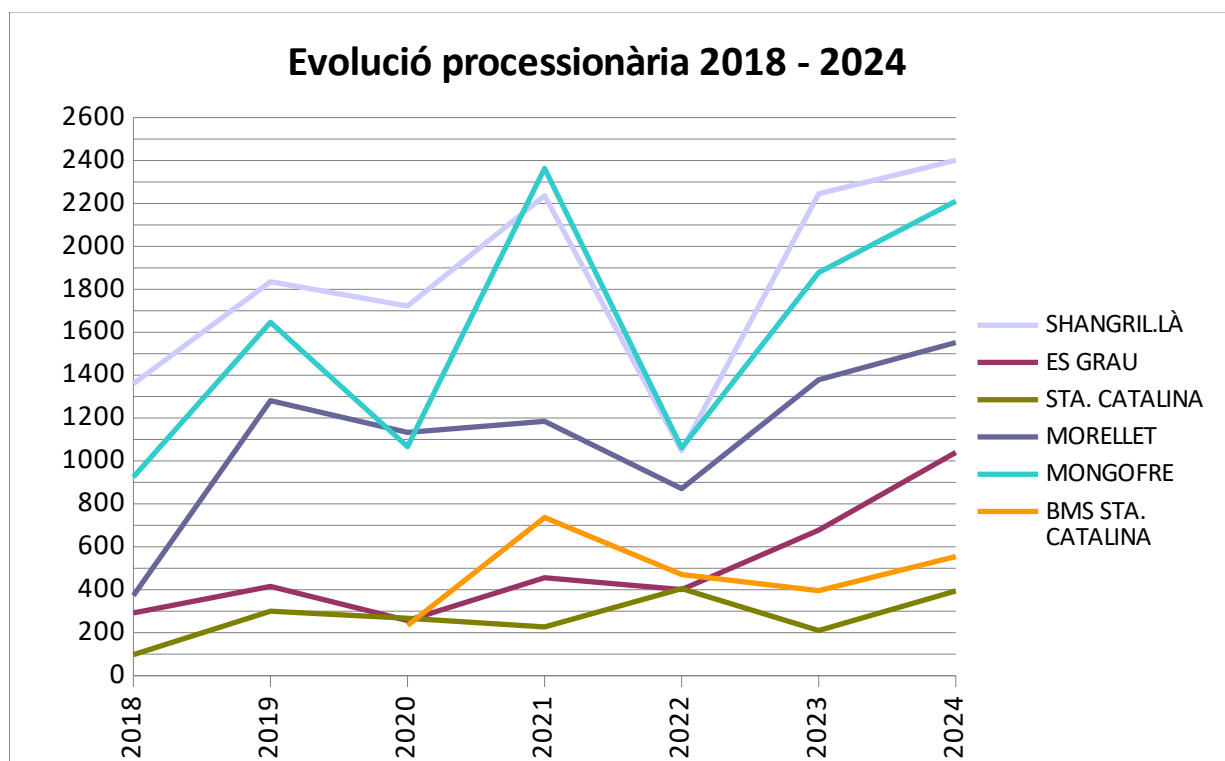

Figura 1. Evolució de la processionària per al període 2018-2024 i per zones, a partir del comptatge d'adults capturats amb trampes de feromones. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

Trampeig amb feromones

Les trampes d'atracció sexual per a lepidòpters són un mètode de control i seguiment per a plagues forestals per a un nivell baix/mig d'afectació. Durant l'any 2024, seguint amb l'experiència dels anys anteriors, s'han col·locat un total de 60 trampes de control als cinc pinars més rellevants del Parc Natural: Shangril·là, es Grau, Morellet, Mongofre i Santa Catalina (aquesta darrera localitat consta de dues rutes).

Per a cada ruta o zona de control s'han fet servir 10 trampes, fent un recompte de captures amb una periodicitat d'entre 10 i 15 dies. Les trampes s'han col·locat a finals de juliol i s'han retirat quan els recomptes individus han donat pràcticament zero, a finals l'octubre.

Processionària 2024

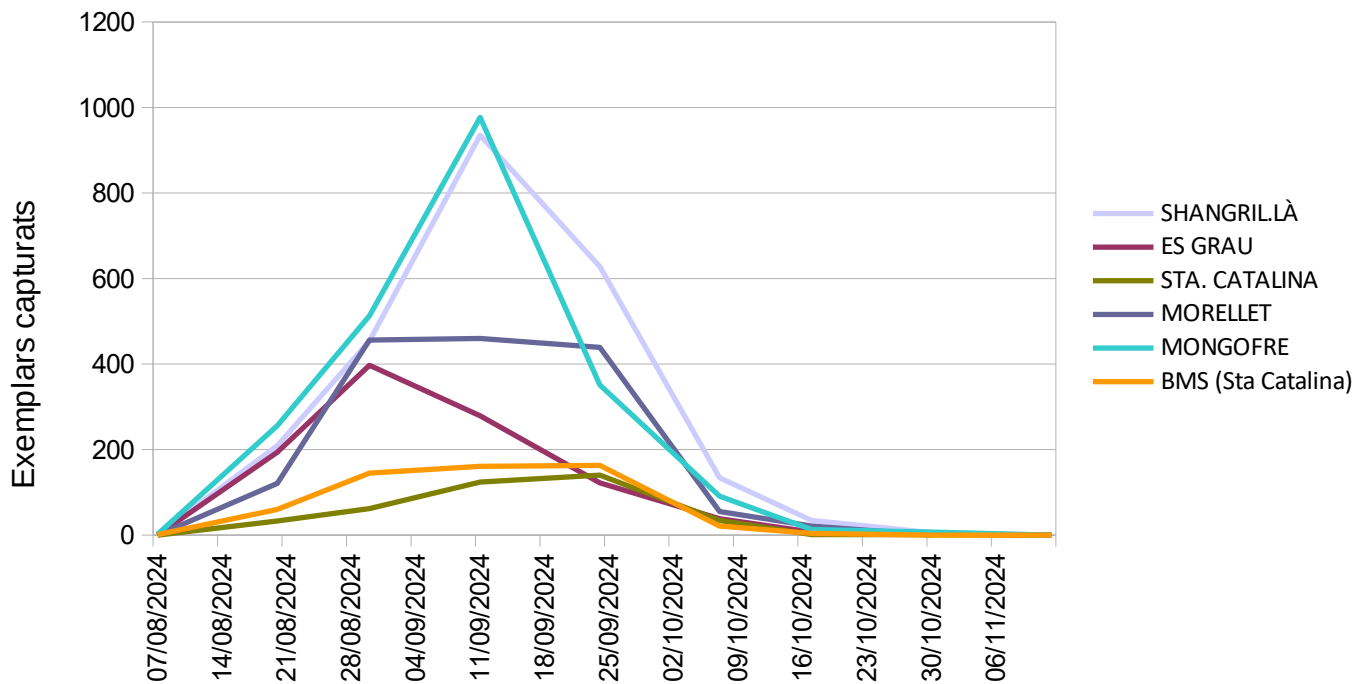

Figura 2. Corbes de vol de la processionària per zones durant el 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

La segona ruta de Santa Catalina es va iniciar el 2020, després de la fumigació realitzada el 2019. Aquesta nova ruta ('BMS Santa Catalina') es va fer coincidir amb la zona exclosa del tractament (el lloc on es realitza el transecte de papallones diürnes -BMS- des del 2004), amb la finalitat de poder observar possibles diferències d'afectació respecte l'altra ruta de Santa Catalina, on sí es va fumigar.

A les figures adjuntes s'observa de forma clara com la plaga té una major incidència als pinars de Shangril·là, Mongofre i Morellet, amb una tendència a l'augment amb el pas dels anys. Pel que fa a les dues rutes de Santa Catalina, s'aprecia que la processionària és una mica més abundant a la zona no fumigada, tot i que en ambdós casos els valors són força inferiors a la resta de zones i, a més, la incidència de la plaga es manté més o menys estable amb el pas dels anys.

3.1.2 PROGRAMA ALTRES ACTUACIONS DE SANITAT FORESTAL

Eruga peluda: *Lymantria dispar*

El Pla de Sanitat Forestal del Parc Natural preveu l'ús de trampes de feromones per a aquesta espècie. Però se n'ha prescindit com en anys anteriors, donada la baixa incidència de la plaga basada en les inspeccions visuals dels arbres. Ara bé, d'acord amb la informació proporcionada pel Servei de Sanitat Forestal, en el trampeig realitzat a altres llocs de Menorca s'ha constatat un augment de les captures de papallones mascle en els darrers anys.

S'ha de tenir en compte que els dos controls biològics utilitzats per a la processionària serveixen també per a l'eruga peluda. Tot i així, s'ha d'analitzar la possibilitat de col·locar trampes de feromones durant els propers anys, per tal tenir un coneixement adequat de l'evolució de les poblacions d'aquesta espècie en els alzinars del Parc Natural.

Perforadors dels pins: *Tomicus destruens* i *Orthotomicus erosus*

L'any 2020, i al llarg dels dos anys següents, es va iniciar el programa de conservació del sivinar de les dunes de sa Gola, amb l'objectiu de millorar i incrementar l'àrea d'ocupació d'aquest hàbitat. Es va reduir la competència del pi amb la sivina a través de la tala de pins joves (diàmetre inferior a 15 cm), morts (o en males condicions) o pins que tapaven exemplars de sivina.

Tot i que es va extreure la major part de la llenya i les restes més petites es van triturar, es va considerar adient fer un control dels perforadors del pi (*Tomicus destruens* i *Orthotomicus erosus*), per tal de contenir possible brots d'aquests flagells forestals.

En primer lloc, durant el 2023 es van prendre mesures preventives, com ara revisions periòdiques al camp amb l'objectiu de detectar i observar peus afectats, per poder-los extreure abans que aquests petits escarabats emergissin, evitant així la propagació de la plaga. També es van iniciar mesures de control amb la instal·lació d'una trampa Theyson, específica per aquesta plaga, a on es posa feromona sintètica com a atraient per a la captura d'adults. Segons l'estació de l'any es canvia la feromona per capturar *Tomicus* o *Orthotomicus*.

	<i>Orthotomicus</i> (abril a octubre)	<i>Tomicus</i> (octubre a desembre)
2023	1724	434
2024	106	124

Taula 6. Captures de *Orthotomicus* i *Tomicus* al pinar de sa Gola. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

A la taula adjunta es pot observar com la població de l'insecte s'ha reduït substancialment de la zona, indicant que les mesures preventives van ser adequades.

Per altra banda, el març de 2024 es van executar uns altres treballs forestals al pinar de sa Torreta i, pel mateix motiu, es posaren trampes de feromones per a les dues espècies descrites. En aquest cas la presència d'*Orthotomicus* ha estat considerablement menor que la de *Tomicus*. S'ha de tenir en compte que les trampes es van posar quan encara s'estaven realitzant els treballs, cosa que explicaria el baix nombre de captures d'*Orthotomicus*.

	<i>Orthotomicus</i> (març a setembre)	<i>Tomicus</i> (setembre a desembre)
2024	16	338

Taula 7. Captures de *Orthotomicus* i *Tomicus* al pinar de sa Torreta. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

Caixes per a ratapinyades

Al llarg dels darrers anys s'han anat col·locant caixes per afavorir la presència de ratapinyades a diferents llocs, tal i com es pot veure a la taula adjunta:

Lloc	Unitats	Entitat responsable
Centre de Recepció Rodríguez Femenias	43	Servei de Protecció d'Espècies i/ o Servei de Sanitat Forestal Total caixes: 55
Caseta electricitat Aguait d'en Biel	6	
Pinar des Grau	6	
Shangril·là (ponts)	7	Parc Natural Total caixes: 40
Sa Gola (pont)	2	
Sa Boval (pont)	1	
Mongofre Nou	10	
Turdonell	10	
Sta. Catalina	10	

Taula 8. Caixes de ratapinyades instal·lades. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

El Parc Natural va adquirir entre els anys 2020 i 2021 un total de 40 caixes, de les quals 10 es van col·locar davall ponts de diversos torrents (model 1GS, marca Schwegler) i les 30 restants es van instal·lar a diferents ambientals forestals (models 2F i 1FD, marca Schwegler), distribuïdes en petits grups d'entre 5 i 10 caixes.

L'ocupació de les caixes no és immediata i cal esperar un parell d'anys abans d'iniciar les revisions, les quals s'han de fer abans que les ratapinyades iniciïn la hibernació. La primera revisió de les caixes dels ambients forestals es va realitzar el novembre del 2024, amb els resultats que es mostren a la taula adjunta. La segona revisió (i la primera de les caixes de davall dels ponts) està prevista per a la tardor del 2025.

Fotos 1 i 2. Feines de revisió i interior d'una caixa ocupada per dues ratapinyades i un dragó.

LOCALITAT	Número de caixes	% d'ocupació	Individus per caixa ocupada (mitjana)
Mongfre Nou	10	50%	2
Turdonell	10	80%	7
Santa Catalina	10	40%	3

Taula 9. Ocupació de les caixes de ratapinyades el novembre de 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

Aquests primers resultats obtinguts es consideren bons. S'ha d'analitzar el perquè de la major ocupació de les caixes Turdonell (orientació de les caixes o densitat del bosc, per exemple), per si pot servir per tenir-ho en compte a les altres localitats.

Caixes niu per a ocells insectívors

La col·locació de caixes niu per a ocells insectívors representa un altre mètode biològic de control de plagues forestals. Aquestes caixes estan pensades per a la primavera (*Parus major*), ja que és un dels principals depredadors. Des de l'any 2008 es fa un seguiment de les caixes situades als pinars des Grau i de Mongofre Nou. I des del 2012 s'hi afegiren les localitats de Santa Madrona, Es Banyul i Santa Catalina.

El seguiment de les caixes niu consisteix en dues revisions anuals per a comprovar l'èxit d'ocupació, una a la primavera (principal època de cria) i una altra a la tardor (hi pot haver nidificació al voltant del mes de novembre en funció de les condicions meteorològiques).

	ES GRAU	MONGOFRE	STA. MADRONA	ES BANYUL	STA. CATALINA
Nombre de caixes instal·lades	10	18	7	7	6
Mitjana d'ocupació 2012-2023	52%	25%	43%	31%	21%
Ocupació 2024	30 %	30 %	0%	0%	0%

Taula 10. Nombre de caixes per localitat i percentatge d'ocupació per part de l'espècie *Parus major* a les diferents zones durant el període 20012-2023. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

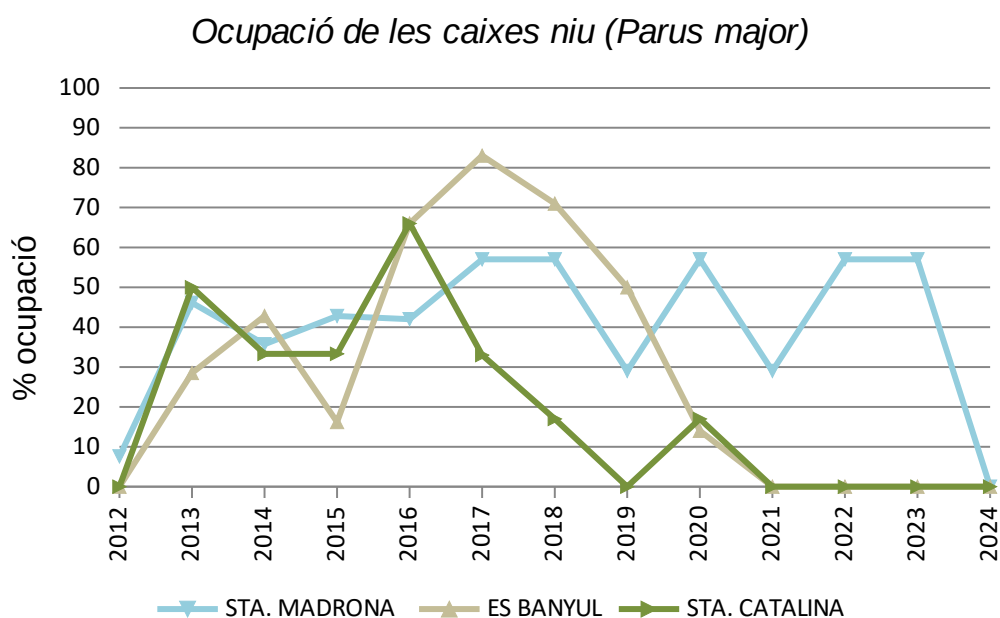

Figura 3. Evolució de l'ocupació (%) de les caixes niu per a insectívors a Santa Madrona, es Banyul i Santa Catalina. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

A la taula adjunta es pot observar que el percentatge d'ocupació ha estat baix comparat amb altres anys, fins al punt que cap de les caixes de Santa Madrona, es Banyul i Santa Catalina no han estat ocupades. No obstant açò, s'ha de tenir en compte que a les localitats des Banyul i Santa Catalina ja fa uns anys que no s'ocupen les caixes, tal i com es pot veure en el gràfic anterior.

Diferents factors ambientals hi poden haver contribuït, com ara el cap de fibló que va afectar la zona de Santa Catalina el 2018 o la sequera i elevades temperatures dels darrers anys, tot i que açò també ha afectat a a la resta de localitats. També seria raonable pensar que la fumigació contra la processionària del 2019 a Santa Catalina hagués repercutit sobre la primavera, atès que forma part de la seva dieta, però el cert és que la baixada de l'ocupació dels nius va començar abans i, a més, la incidència de l'insecte a la zona s'ha mantingut més o menys estable en els darrers anys.

No s'han de descartar, per tant, altres possibilitats. L'any passat es va reduir el diàmetre dels forats d'algunes caixes per tal d'impedir l'entrada dels pardals (el 2023 a Santa Catalina es va assolir un 100% d'ocupació d'aquesta espècie). En el gràfic adjunt es pot veure com més de la meitat de les caixes de la primera revisió del 2024 no van ser ocupades per cap espècie, indicant que la mesura fou efectiva per evitar l'entrada dels pardals, però sense repercutir positivament en l'ocupació dels nius per part de l'espècie d'interès. El cas més cridaner ha estat el de Santa Madrona, on per primer any les primaveres no han ocupat cap caixa.

Ocupació de les caixes niu

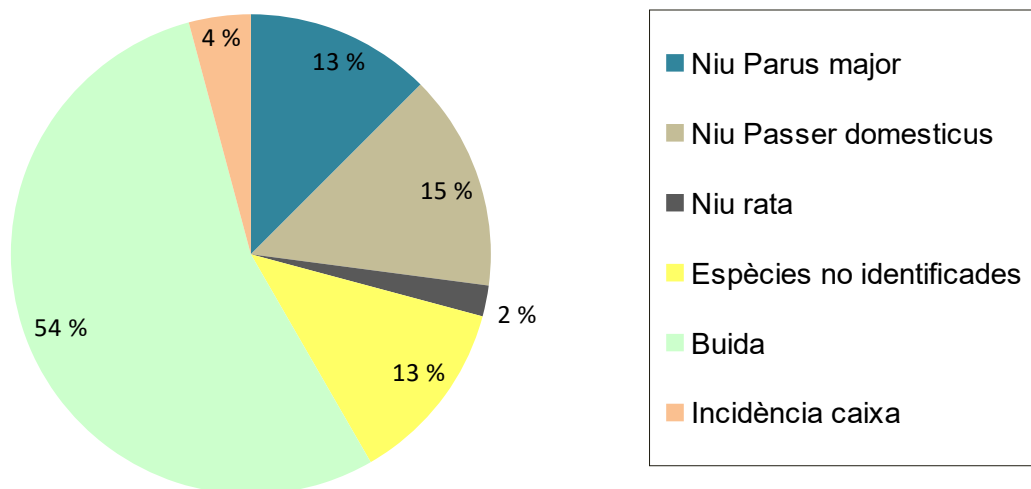

Figura 4. Ocupació de les caixes niu durant la primera revisió del 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

S'hauran d'acabar d'analitzar els resultats i fer les pertinents proves (revisió de l'estat de les caixes, valorar la mida dels forats, canvi d'ubicació o orientació, etc) per tal d'afavorir una major presència de *Parus major*, l'espècie d'interès per al control integrat de les plagues forestals.

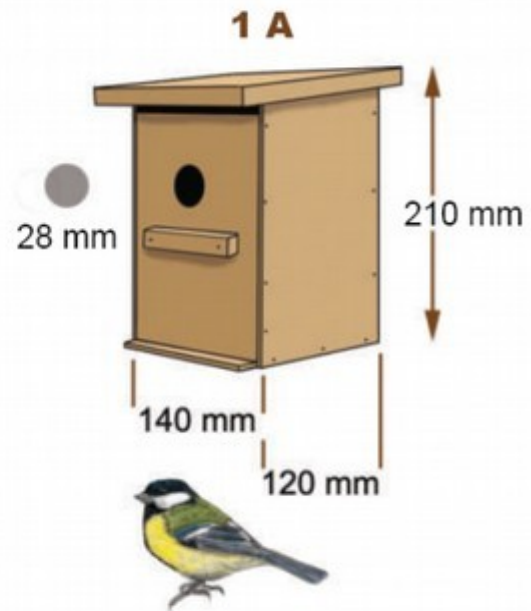

Foto 3 i Figura 5. Caixa niu instal·lada per a *Parus major* a Mongofre Nou i característiques de les caixes per a primavera, d'acord amb la guia 'Fauna auxiliar per al control de plagues forestals', editada pel Govern de les Illes Balears l'octubre del 2024.

3.1.3 PROGRAMA DE CONTROL D'ESPÈCIES AL·LÒCTONES

La tasca de l'eliminació d'espècies invasores de flora dins l'entorn del Parc natural ha continuat al llarg del 2024, essent executada per la brigada del parc. Aquestes feines han consistit en mantenir, mitjançant repassos periòdics, totes les zones on s'ha anat actuant en els darrers anys i algun punt nou detectat, gràcies a l'observació constant del personal del parc.

Arundo donax

L'any 2014 es va dur a terme una gran actuació en quant a l'eliminació d'aquesta espècie invasora, abastant diverses àrees de diferents extensions. Durant els anys següents es van anar realitzant repassos mensuals de totes les zones, amb estassada manual sistemàtica que han debilitat cada vegada més la seva capacitat de brotar, aconseguint en la majoria de punts minimitzar l'esforç, fent un repàs ràpid i manual.

Aquest any 2024 s'ha realitzat un total de 3 actuacions entre la primavera i l'estiu, totes manuals. Les zones d'actuació han estat: a Es Grau, al camí de ses casetes dels pescadors, una franja a la carretera Maó-Es Grau, i s'han revisat tots els punts d'actuacions anteriors a tot el parc.

Drosanthemum floribundum

La població localitzada a l'illa d'en Colom, s'ha anat eliminant els darrers anys de forma manual, però té una alta capacitat de propagació i rebrot, recolonitzant zones en les que ja s'havia eliminat.

Durant el 2024 s'han fet un total de 4 jornades a l'illa d'en Colom i 4 a Sa Punta de sa Galera entre la primavera i l'estiu, deixant les restes dins saques ben fermades per assecar-se.

El 28 i 29 d'agost una empresa especialitzada en treballs verticals va realitzar dues jornades de feina als penyals nord i nord-est de l'illa d'en Colom per fer el control d'aquesta invasora a les zones més inaccessibles.

Carpobrotus edulis

Com cada any, s'ha fet un repàs manual per al control d'aquesta invasora a tota la zona del Cap de Favàritx tant a la primavera com a la tardor. A la primavera, de manera més exhaustiva i gràcies a la col·laboració dels estudiants de jardineria del IES Pasqual Calbó.

Malgrat fa molts anys que s'actua damunt aquesta invasora, encara és necessari dur a terme accions d'eradicació periòdiques ja que té una gran capacitat de germinació. S'arrenquen els rebrots i es transporten dins bosses ben tancades fins a la planta de tractament de residus de Milà.

Foto 4. Detall de brot de planta invasora.

Opuntia maxima

Durant el 2024 ha continuat el control de les figueres de moro de l'Illot d'en Mel i de l'illot petit de l'Albufera des Grau dins el projecte «Prats Nets d'invasores» dut a terme pel COFIB a totes les illes Balears amb finançament del fons de l'Impost del Turisme Sostenible (ITS).

El mes d'octubre el COFIB va fer 2 jornades de feina amb 4 tècnics de camp per l'eliminació dels rebrots de l'illot d'en Mel i l'illot petit amb xerracs i motoserres a l'extrem oriental de la llacuna,. Enguany també es va començar el coster d'en Truja (sota el mirador de l'itinerari de Sa Gola). Les restes s'han deixat als mateixos illots per assecar-se de manera natural. Els treballs es van realitzar a mitjans d'octubre i han permès retirar una part dels individus.

Cada vegada hi ha menys rebrots, però és necessari seguint fer el seguiment i eliminació per no estar completament eradicada de l'illot.

Fotos 5 i 6. Treballs d'eliminació d'*Opuntia ficus-indica* l'octubre de 2024.

Agave americana

Des del Parc Natural ja fa uns anys que es va realitzar una campanya per a eliminar les plantes exòtiques invasores que havien traspassat els límits de parcel·les particulars a la zona de Shangri-La. Fins i tot se va fer una campanya de conscienciació per intentar modificar el criteri de jardí, fomentant l'ús de planta autòctona.

Entre altres, l'agave americana és una planta suculent a d'origen mexicà amb molta capacitat d'adaptació, de grans dimensions i amb una alta taxa de reproducció, d'aquí la importància de treure els individus adults abans de que floreixin, ja que fan una única flor en el seu cicle vital, però amb centenars de rosetes llestes per arrelar. S'ha de considerar també la dificultat d'extracció d'aquesta planta a partir de certes dimensions.

Per tant, des del Parc Natural es segueixen fent revisions anuals per detectar especialment aquesta planta i evitar la seva propagació, tant a la zona de Shangri-La com a altres zones vulnerables i/o fràgils.

No s'ha fet cap actuació durant el 2024.

3.1.4 PROGRAMA DE CONTROL DE FAUNA EXÒTICA I/O DOMÈSTICA

Control de moixos

El moix és un animal domèstic que quan es troba en llibertat fora del control humà pot comportar-se com una espècie invasora, constituint un problema per a la conservació de la biodiversitat, ja que depreda o interfereix en les espècies de fauna silvestre, especialment durant l'època de cria.

Durant l'estiu del 2024 s'han detectat dos grups de moixos comunitaris, amb els corresponents punts d'alimentació, un en el sistema dunar des Grau i l'altre a l'antic pàrquing de l'escola de Tramuntana.

En primer lloc, el personal del Parc Natural va poder presenciar com una persona capturava i alliberava moixos amb una trampa que deixava posada damunt les dunes de la platja des Grau, afirmant que capturava els moixos per esterilitzar i després alliberar-los, al·legant que tenia els corresponents permisos. Després es va localitzar un punt d'alimentació a la zona que va acabar essent retirat per part del Parc Natural.

Posteriorment, es va localitzar un segon punt d'alimentació a l'antic pàrquing de l'escola de Tramuntana. També es va retirar però va aparèixer de nou.

Aquests fets es van posar en coneixement de l'Ajuntament de Maó, el Servei d'Agents de Medi Ambient i la Protectora d'Animals de Maó.

S'ha de tenir en compte que amb la nova Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar animal, les colònies de moixos (individus que viuen en llibertat vinculats a un territori) són responsabilitat dels ajuntaments.

Tot i que la llei prohibeix la reubicació o desplaçament dels moixos comunitaris, l'article 42 marca una sèrie d'excepcions en el cas que la seva presència suposi un impacte negatiu per a la fauna dels espais naturals protegits.

Així mateix, la normativa del Parc Natural de s'Albufera des Grau prohibeix l'alliberament en el medi natural d'animals de companyia (moixos, cans i qualsevol altra espècie d'animal de companyia), així com les colònies de moixos i de qualsevol altre carnívor. Tampoc es permet alimentar la fauna silvestre.

El desembre de 2024 va tenir lloc una reunió a l'Ajuntament de Maó a la que van assistir representats del Parc Natural, la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal i l'Ajuntament de Maó, en la qual s'acordà que el Parc Natural, conjuntament amb el Servei de Protecció d'Espècies, emetria un requeriment formal a l'ajuntament de Maó instant a la retirada dels grups de moixos detectats.

Fotos 7 i 8. Plats amb pinso i moixos a les dunes des Grau.

Fotos 9 i 10. Punt d'alimentació a l'antic pàrquing de l'escola de Tramuntana.

Control de cabres domèstiques assilvestrades

El mes de novembre de 2024 es van veure un parell de cabres a l'inici de l'itinerari de Santa Madrona, però no ha estat necessari fer cap acció.

Control d'ànecs domèstics

No hi ha hagut constància d'ànecs domèstics durant el 2024.

Control de conills a l'illa d'en Colom

No s'han tornat a veure els conills domèstics que hi van aparèixer fa uns anys.

Control de cranc blau (*Callinectes sapidus*)

El cranc blau, espècie originària de les costes atlàntiques d'Amèrica, es va detectar per primera vegada al Parc Natural de s'Albufera des Grau l'any 2018, tant a ses Salines d'Addaia com a la zona de sa Gola. De llavors ençà s'ha anat realitzant un seguiment i control d'aquesta espècie invasora amb col·laboració amb la UIB.

Es tracta d'un depredador actiu i voraç, amb una dieta basada en petits crustacis, peixos, mol·luscs i també algues. Fins i tot s'ha pogut observar com un individu manipulava fragments del poliquet *Ficopomatus enigmaticus*, una espècie exòtica també present a s'Albufera des Grau des de fa dècades.

El cranc blau habita zones costaneres, goles i estuaris, tot i que per a completar el seu cicle reproductor necessita la mar oberta, lloc on es desenvolupen les larves. Els mascles tendeixen a entrar més cap a l'interior, cercant les aigües més dolces, mentre que les femelles solen estar més a prop de la mar, lloc on acabaran desovant.

Enguany, com l'any passat, s'han col·locat un total de 15 nanses per realitzar les captures: 9 a la zona des Grau (Gola, entrecomportes i Albufera) i 6 a diferents punts de ses Salines d'Addaia. S'ha de tenir en compte que persones alienes al personal del Parc Natural de vegades manipulen algunes de les nanses, afectant així els resultats dels recomptes totals.

De tota manera, els resultats obtinguts són igualment concloents, mostrant un clar augment de l'espècie en el dos darrers anys. D'acord amb les consultes fetes a experts i per l'experiència d'altres llocs, no es veu possible eradicar aquesta espècie.

Foto 11 Cranc blau trobat a la zona d'entrecomportes manipulant fragments del poliquet exòtic *Ficopomatus enigmaticus*.

Fotos 12 i 13. Zones des Grau on s'han col·locat les nanses: Gola (1), entrecomportes (2) i Albufera (3). A i B indiquen les comportes amb les que es regula el flux d'aigua. A la dreta, imatge d'una nansa calada a sa Gola.

Entre els mateixos experts hi ha opinions divergents sobre si la pesca és efectiva o no per al control de l'espècie. S'ha de tenir present que l'extracció dels individus més grans (que són els individus que se solen pescar) pot comportar un augment i creixement dels juvenils reclutats (s'ha de tenir en compte que els adults els controlen per canibalisme), fet que podria compensar l'efecte de la pesca. Aquest fenomen és conegut amb el nom d'«Efecte hydra».

En qualsevol cas, els esforços realitzats al Parc Natural no han servit per frenar l'expansió de del cranc blau, però sí per tenir un millor coneixement de la dinàmica poblacional. És important destacar que pràcticament no trobam crancs dins la llacuna.

A causa de la sequera actual, s'ha de tenir en compte que en els dos darrers anys la comporta principal de la llacuna ha estat tancada la major part del temps. Açò ha impedit que els crancs entressin dins s'Albufera. Quan la llacuna torni a tenir un balanç positiu d'aigua i es pugui connectar amb la mar, és probable que els crancs hi puguin entrar. De tota manera, el flux de sortida d'aigua a través de la comporta, la preferència de l'espècie per les zones més costaneres i la necessitat de les femelles de sortir a fresar, són factors que poden ajudar a mantenir la llacuna amb una baixa densitat d'individus.

Cranc blau 2020 - 2024

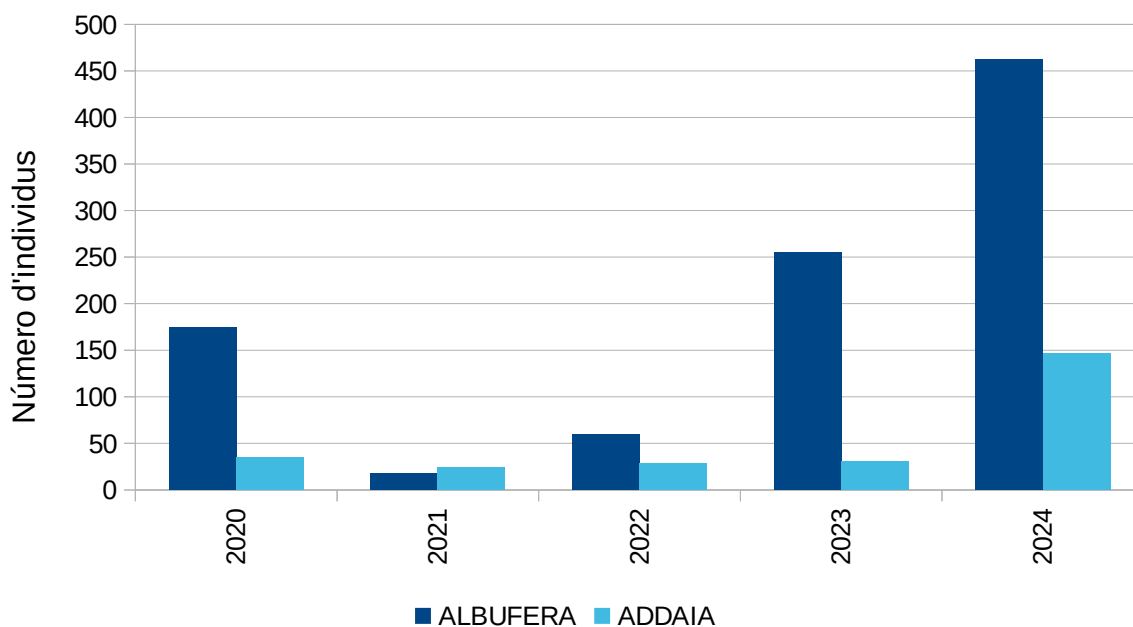

Figura 6 Evolució anual de les captures de *Callinectes sapidus* entre els anys 2020 i 2024 a la zona des Grau i a Ses Salines d'Addaia. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

Cranc blau 2024

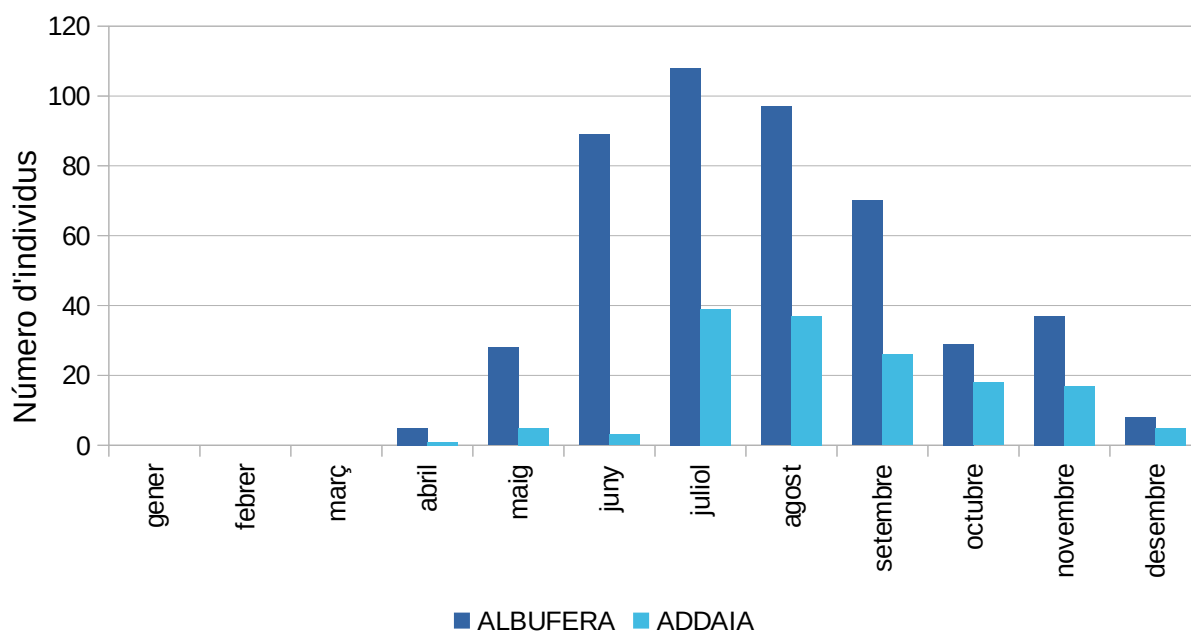

Figura 7 Evolució de les captures de *Callinectes sapidus* al llarg del 2024 a la zona des Grau i a Ses Salines d'Addaia. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

	2020	2021	2022	2023	2024
Sa Gola	75	16	56	175	413
Entrecomportes	99	2	4	76	48
Albufera	0	0	0	4	1
TOTAL ES GRAU	174	18	60	255	462

Taula 11 Número de captures a les tres zones establert as Grau. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

Finalment, és important remarcar que a Menorca no està permesa la pesca recreativa del cranc blau (només es permet el marisqueig professional). En els darrers anys tenim constància que s'està capturant de forma furtiva, tant a Addaia (amb la manipulació de les nanses) com a Es Grau (manipulació de les nanses i, sobretot, captura directa amb esca domèstica).

A Es Grau el furtivisme té lloc a l'entorn del pont de pedra pels vespres (on genera problemes d'ús públic i representa una amenaça per a la conservació de l'espai) i a la platja, especialment quan s'obre la Gola amb mitjans mecànics per afavorir la connexió amb la mar.

Foto 14. Vegetació trepitjada per part de pescadors furtius al costat del pont de pedra de sa Gola. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

3.1.5 PROGRAMA DE RECUPERACIÓ D'ESPÈCIES AMENAÇADES DE FAUNA

Des de fa uns anys, el Parc Natural disposa d'un canyet a la zona de Santa Madrona per tal d'alimentar els carronyaires, principalment milans.

Després d'anar reduint progressivament l'aportació de menjar (pollastres de carnisseria) en els darrers anys, el desembre del 2024 es va decidir clausurar el canyet, tenint en compte el bon estat de la població de milà a Menorca i la sobre població de conills que hi ha en algunes zones de l'illa, i també al Parc Natural.

3.1.6 PROGRAMA DE REFORÇAMENT DE LES POBLACIONS D'ÒLIBES (*Tyto alba*)

L'òliba és una espècie que es troba en regressió per diferents motius, com ara l'ús de rodenticides o els atropellaments a les carreteres.

Enguany s'ha afegit una nova caixa en el marc d'aquest programa, de manera que són cinc les caixes que hi ha actualment col·locades per a les òlibes a l'entorn del Parc Natural.

S'ha fet dues revisions, una a la primavera i una altra a l'hivern. L'ocupació de 2 parelles reproductores el 2024 ha estat superior a la del 2023, que va ser d'una parella. Algunes caixes han estat només utilitzades com a refugi.

Fotos 15 i 16. Caixa niu instal·lada en un antic transformador de Santa Madrona i polls d'òliba en el seu interior. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

CAIXA	OUS	POLLS	ADULTS
AGUAIT D'EN BIEL	0	0	1
STA. MADRONA	0	4	0
CASETA ORNITÒLEGS	0	4	0
ITINERARI VERD	0	0	0
SHANGRIL·LÀ	0	0	1
TOTAL	0	8	2

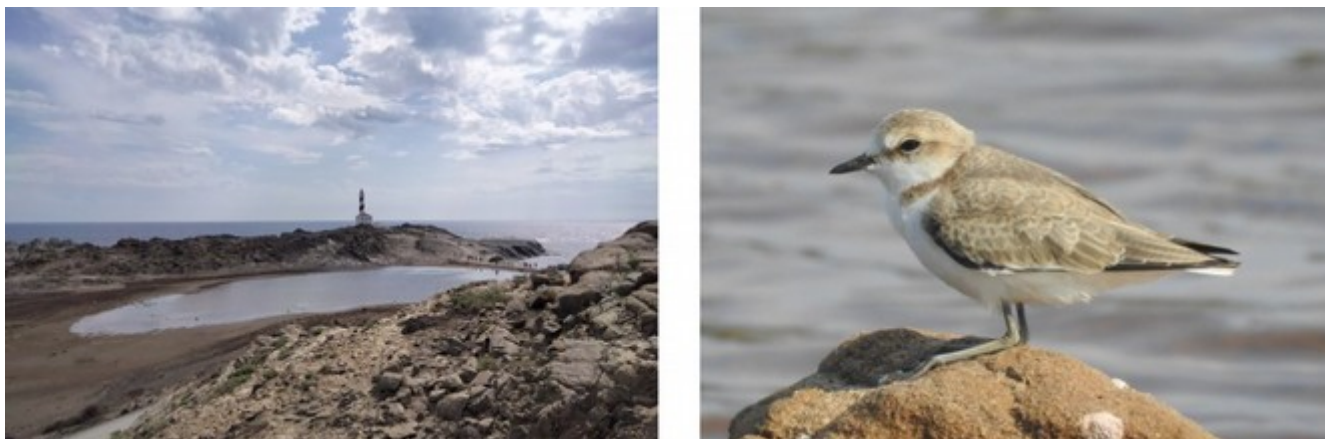
Taula 12 Resultats del seguiment de la reproducció d'òlibes (*Tyto alba*) el 15 d'abril de 2024. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

Fotos 17 i 18. Òliba moribunda intoxicada per l'ús de rodenticida (esquerra) i òliba atropellada (dreta), els dies 21 i 22 d'octubre de 2024 respectivament. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

3.1.7 PROGRAMA DE CONSERVACIÓ D'AUS AQUÀTIQUES A LES ZONES HUMIDES

Per assegurar la tranquil·litat a l'àrea de reproducció del picaplatges camanegre (*Charadrius alexandrinus*) s'ha mantingut el tancament amb corda a la zona des Cós des Síndic de Favàritx.

Fotos 19 i 20. Imatge del Còs de Sindic a Favàritx i juvenil de picaplatges. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

S'ha continuat amb el seguiment iniciat el 2020, entre març i agost, per a poder constatar la reproducció d'aquesta espècie (i altres espècies del gènere).

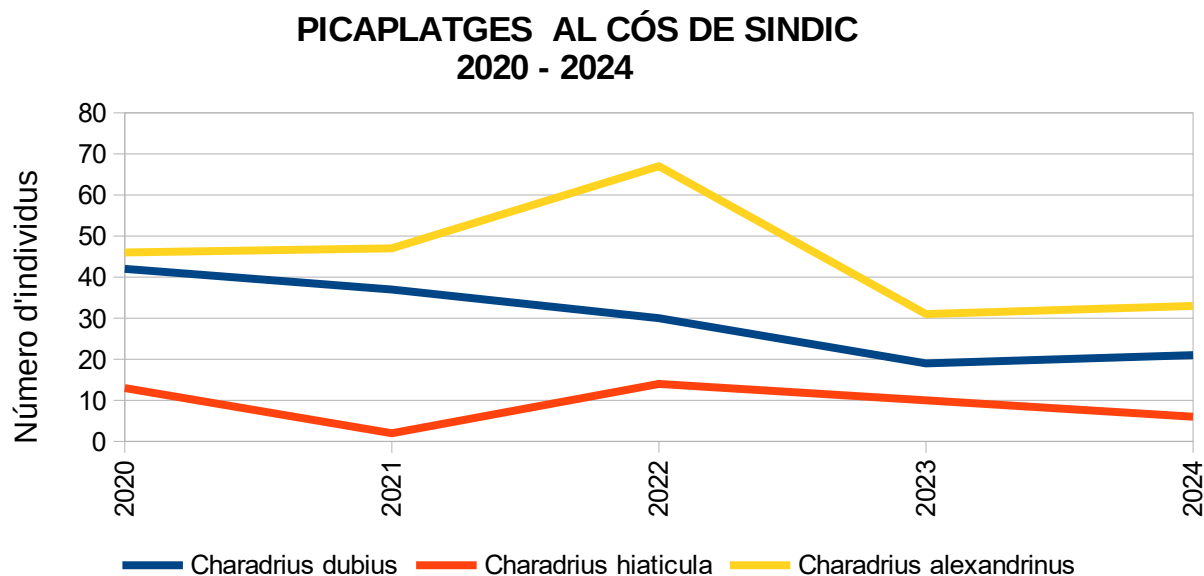

Figura 8 Presència de les diferents espècies de *Charadrius* al Cós des Síndic en els darrers anys. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

POLLS DE PICAPLATGES AL COS DE S'INDIC 2020 - 2024

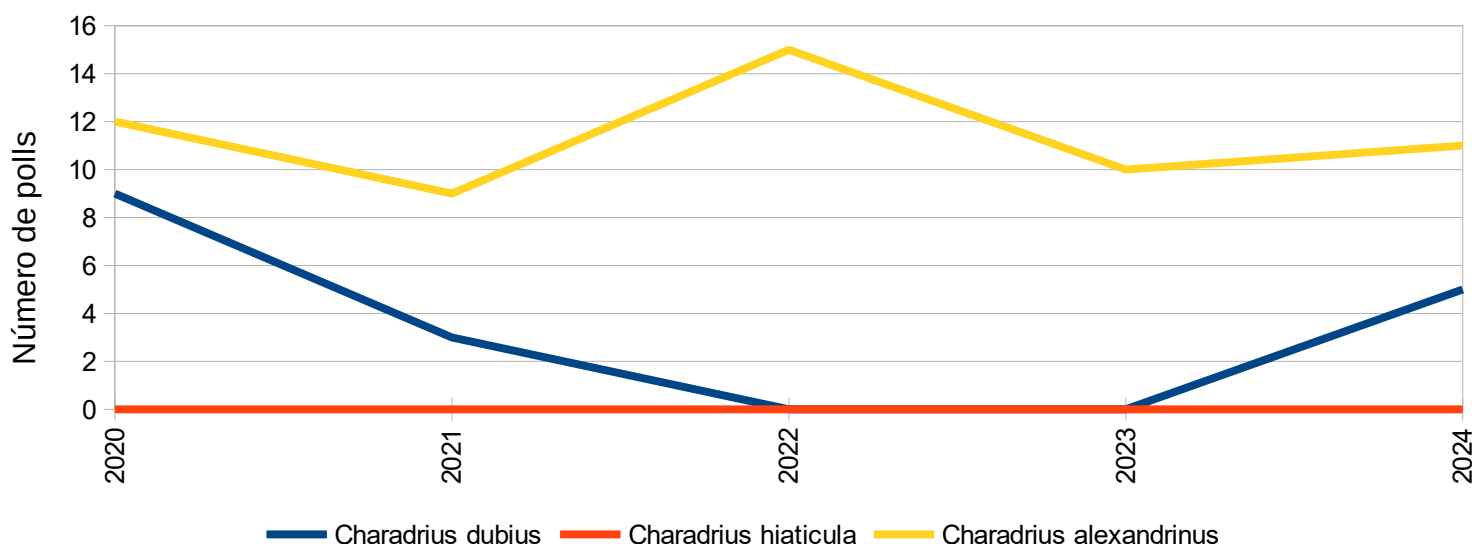

Figura 9 Polls de Charadrius al Còs des Síndic en els darrers anys. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau.

S'observa una certa disminució del número total d'individus de picaplatges condicionat per la inundació variable de la bassa. No obstant açò, el número de polls observats es manté amb el pas dels anys.

És important tenir en compte l'alta aflluència de gent a la zona, tot i que de forma regulada per la restricció dels vehicles a motor entre el 15 de maig i 31 d'octubre.

3.1.8 PROGRAMA DE GESTIÓ HÍDRICA DE S'ALBUFERA

La gestió hídrica de s'Albufera es duu a terme a través d'un seguiment constant del nivell de l'aigua de la llacuna, així com de la conductivitat, salinitat, temperatura i oxigen dissolt. D'aquesta manera es realitza una gestió adequada de les comportes per tal de mantenir l'estat de la llacuna en unes condicions òptimes.

Així mateix, també es tenen registres diaris de pluja mitjançant la lectura de dos pluviòmetres, un a sa Gola i un altre a Favàritx (veure el Programa de seguiment pluviomètric i meteorològic del Parc).

Nivell de l'aigua de s'Albufera

Durant tot l'any 2024, i ja des de l'estiu del 2023, el nivell de la llacuna s'ha situat per sota del nivell de la mar, un fet excepcional si ho comparem amb un any típic, on allò habitual seria tenir s'Albufera connectada amb la mar durant mig any (desembre a maig).

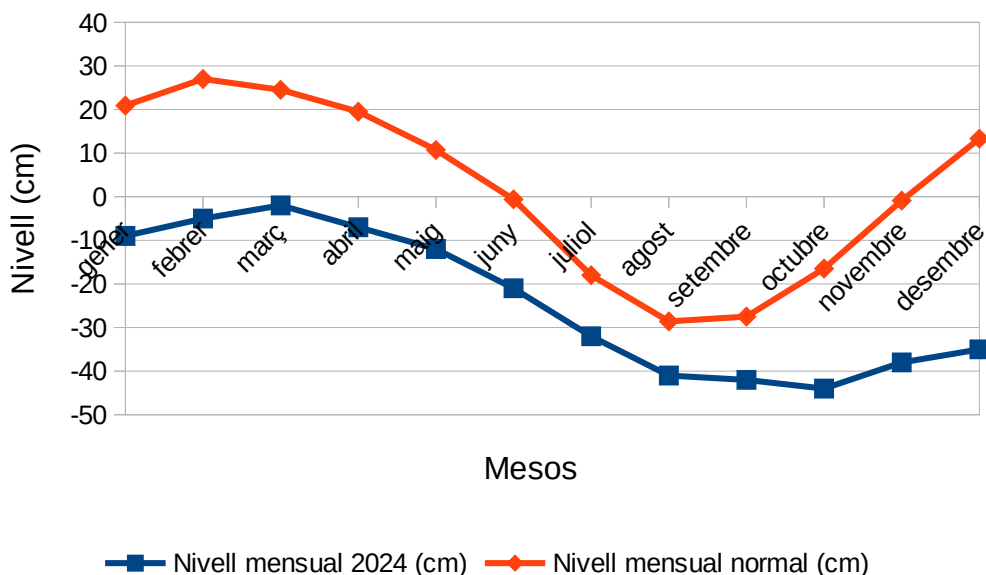

Figura 10 Nivell mensual de s'Albufera (cm s.n.m.) durant el 2024 en comparació al nivell mensual promig per al període 1996-2023. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Sens dubte, la manca de pluges i l'elevada anomalia positiva de temperatura enregistrada durant els darrers temps (que incrementa l'evaporació directa i la transpiració realitzada per la vegetació), han estat uns dels factors més determinants per explicar aquesta situació. També s'ha de tenir en compte que les pluges de tardor, tot i que es van mantenir al voltant de la mitjana, es van produir en petits episodis, és a dir, sense caràcter torrencial. Açò fa que la pluja quedi més retinguda a la terra i no vagi als torrents. I aquesta és l'aigua que més necessita s'Albufera per a omplir-se.

Connexió de sa Gola

Sense l'aigua de la llacuna que empeny, durant els mesos d'hivern i primavera la gola només ha estat connectada amb la mar els dies de plenamar. El 27 de maig de 2024 es va decidir fer la primera obertura mecànica, operació que es va repetir el 14 d'agost i el 4 de novembre del mateix any.

Foto 21. Treballs d'obertura mecànica de sa Gola.

Les dues primeres obertures es van realitzar per evitar situacions d'anòxia a la gola i a la zona d'entrecomportes i, a la vegada, disposar d'aigua per fer-la entrar de forma controlada cap a la llacuna, en cas que fos necessari per poder mantenir el nivell.

La darrera obertura també es va fer amb aquesta intenció i, a més, per poder facilitar la sortida dels peixos de la llacuna en cas que fos possible. Però la manca de pluges i el règim de vents van tornar a tancar la gola al cap d'una setmana.

Figura 12 . Imatge aèria de finals de maig de 2024, just després de la primera obertura de sa Gola.

Gestió de les comportes

La comporta de la pantena (la que regula el pas de l'aigua entre la llacuna i la zona d'entrecomportes) ha estat tancada gairebé sempre durant tot l'any. Només s'ha obert puntualment i de forma regulada per fer entrar aigua i poder mantenir el nivell, evitant l'estratificació de la llacuna.

Per evitar la mortalitat de peixos a la zona dels corrals i d'entrecomportes amb l'arribada de la calor, es va optar per mantenir les comportes dels corrals i les dues del pont de pedra un poc obertes durant tot l'estiu. Així s'aconsegueix una certa renovació de l'aigua mentre la gola està oberta i, al mateix temps, el volum d'aigua que entra en contacte al llarg de tota la paret mestra va filtrant cap a la llacuna. D'aquesta manera s'ha aconseguit mantenir el nivell de la llacuna per sobre dels -45 cm que marca el PRUG i també s'ha minimitzat l'obertura de la pantena, que sol produir una estratificació més intensa.

Figura 13 Comporta de la pantena (1) i doble comporta del pont de pedra (2), a la imatge aèria de finals de maig de 2024. Font i elaboració: PN s'Albufera des Grau

Projecte 1.8.1 Projecte de control dessecació zona Es Prat

Durant el darrer trimestre de 2023 la brigada de manteniment del parc, va estar fent feines aclarides i podes importants a la zona des Prat per tal d'obrir els accessos i l'entorn de les antigues comportes i fer possible així la visita per a la redacció dels plecs per l'estudi de viabilitat de la instal·lació de les comportes. Durant el 2024 s'ha fet un manteniment periòdic de les aclarides per tal d'assegurar l'accés a la zona durant tot el projecte.

El Consell Insular de Menorca licità el projecte a principis d'any i el desembre de 2024 es va entregar el projecte executiu per a la restauració de parets i comportes.

Durant el 2025 la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural iniciarà els tràmits.

Figura 14. Ortofoto general de la zona d'actuació

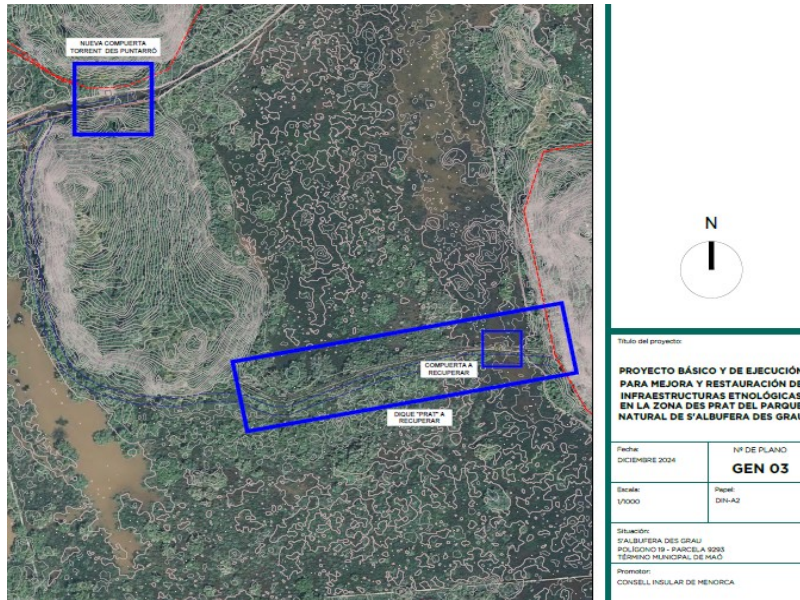

Figura 15. Detall de la ubicació de les comportes

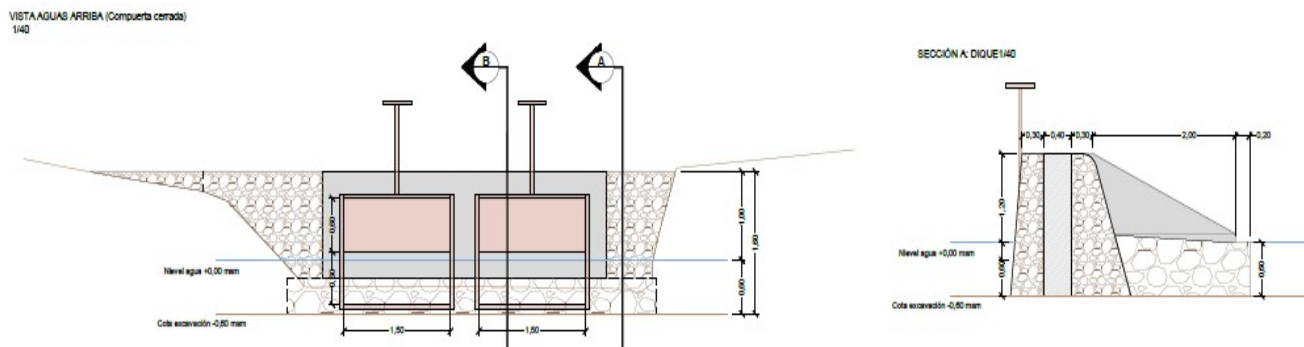

Figura 16. Esquema de les comportes

Fotos 22 i 23. Estat actual de les comportes a rehabilitar (esquerra) zona d'actuació al costat del pont (dreta)

3.1.9 PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE SISTEMES DUNARS

Durant l'any 2023 es va començar l'execució del projecte de restauració de dunes executat per TRAGSA i gestionat pel Servei de Projectes de la Conselleria Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural)

Durant l'any 2024 s'ha fet una despesa de 74.929,80 €.

Durant el primer trimestre de 2024 s'ha executat la passarel·la a Cala Rambles i els cordons dunars i sembres de reforç a Morella, Presil·li, s'Escala, s'Enclusa i Mongofra.

La Demarcació de Costes també ha realitzat tasques de manteniment dels cordons dunars del Parc.

Fotos 24 i 25. Cordó dunar de Platja de Mongofra i passarel·la a Cala Rambles

Fotos 26 i 27. Cordons dunars de s'Escala i Tamarells Sud.

3.1.10 PROGRAMA DE GESTIÓ DE LES ZONES AGROFORESTALS DE LLIMPA I SANTA MADRONA

Durant el mes de desembre de 2024 s'han fet feines agroforestals amb ajuda del tractor d'IBANAT.

El 2 i 3 de desembre s'han llaurat 0,45 ha les tanques de Llimpa i 1,36 ha a les de Na Creus i Sa Font a Sta. Madrona.

El 4 de desembre s'ha sembrat manualment amb una barreja de llavors de civada rubia, veça, fabet i raigras. El 5 de desembre el tractor ho ha tapat.

3.1.11 PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DEL PAISATGE I ELEMENTS ETNOLÒGICS

Durant el 2024 s'han mantingut els elements etnològics amb l'emblancat de les casetes de pescadors, pont i cantonades.

Així mateix, s'han eixermat i s'han aixecat alguns enderrossalls de les parets de les finques públiques del parc natural.

També s'ha refet esquena d'ase de la paret del final de l'itinerari de Sa Gola i s'han impermeabilitzat piques del pou nou i s'ha eixermat paret mitgera i pou de Santa Madrona.

Foto 28. Rehabilitació de barreres d'entrada

3.1.12 PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE LES ZONES HUMIDES DEL PARC (LLACUNES COSTANERES-HIC 1150*)

Les actuacions executades en aquest programa son coincidents amb les del programa Programa 1.7 Conservació d'aus aquàtiques a les zones humides.

S'ha mantingut durant tot l'any una corda que delimita la bassa temporal des Cos des Síndic, per evitar que els visitants puguin trepitjar i afectar negativament l'hàbitat.

També es fa vigilància periòdica durant tot l'any, amb més intensitat a l'estiu, per la major afluència de persones a l'entorn.

3.1.13 PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE L'HÀBITAT D'INTERÈS COMUNITARI 9320 (ULLASTRAR)

Al llarg del 2024 s'ha fet una aclarida de manteniment als ullastrars situats a les antigues tanques de «ses Pletes» i «s'Hort» de Santa Madrona.

Al coster de la cala des Soldat s'ha fet una aclarida per millorar l'hàbitat, però també per mantenir la visió de l'albufera i les aus des de l'itinerari de passeig i d'interès ornitològic de Santa Madrona.

3.1.14 PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE L'HÀBITAT D'INTERÈS COMUNITARI PRIORITARI 2250 (SIVINAR)

Durant el 2024 no s'han fet actuacions noves d'aquest programa.

S'ha fet un seguiment de les sivines sembrades i de l'estat sanitari de les masses gestionades els anys anteriors. Les sivines sembrades al sivinar des Grau tiren endavant, fins i tot hi ha germinació de sivina espontània.

L'estat sanitari dels pins i les sivines és bo o molt bo. Només hi ha afectacions molt puntuals d'alguns peus per *Tomicus* a es Grau.

3.1.15 PROGRAMA DE MILLORA DE L'ESTAT DE CONSERVACIÓ DELS TORRENTS (HIC 92D0)

Enguany no s'han fet actuacions en zones noves.

S'han mantingut les actuacions fetes els anys anteriors al torrent de sa Boval i al canaló de ses Figueres.

També s'ha fet una aclarida al voltant dels alocs de la desembocadura del torrent de sa Torreta, a cala Rambles.

3.1.16 PROGRAMA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

La brigada del parc forma part del dispositiu d'extinció d'incendis forestals de Menorca, cobrint guàrdies de 24 h durant tot l'any. A més, en temporada d'incendis (maig a octubre) cobreixen l'horari de 7 a 10 h com a brigada disponible per si sorgeix alguna emergència, abans que estigui en marxa el dispositiu d'helitransportada i la base de Mercadal.

Enguany s'ha fet una actuació forestal al pinar de Cala Rambles, al voltant del Camí de Cavalls amb l'objectiu de davallar risc d'incendi i, a la vegada, afavorir la maduresa de l'hàbitat. S'ha fet poda de pins, eliminació de peus joves i trituració de branques mortes a una superfície d'una hectàrea aproximadament. La feina s'ha realitzat al mes de març i ha ocupat un total de 7 jornades de brigada (cap + 2 treballadors forestals) i 2 dies de lloguer de maquinària trituradora. Les restes s'han escampat pel traçat de Camí de Cavalls.

Figura 17. Zona d'actuació forestal a Cala Rambles per a reduir el risc d'incendi i maduresa de l'hàbitat 2270 Dunes amb boscos de Pinus pinea i o Pinus pinaster.

3.1.17 PROGRAMA DE CONTROL ELECTROCUCIÓ D'AUS EN SUPORTS ELÈCTRICS

Durant el 2024 el Consell Insular de Menorca ha fet el seguiment de diferents esteses elèctriques de l'illa. S'han revisat un total de 275 suports de la línia Es Grao-Favàritx, parcialment inclosa dins l'àmbit del Parc, revelant un total de 17 aus mortes: 1 gavina cama-groga, 6 corbs, 3 soters i 7 d'espècies indeterminades, d'entre les quals figura un rapinyaire.

Figura 18 Suports revisats durant l'any 2024 a la reserva de biosfera de Menorca. Font: Consell Insular de Menorca.

D'acord amb l'informe del Consell Insular de Menorca, la segona estesa amb major perillositat de tota l'illa ha estat la de Favàritx amb 6,2 aus mortes per cada 100 suports revisats.

3.1.18 PROGRAMA D'ACCIONS DE RECUPERACIÓ D'ESPÈCIES DE FLORA AMENAÇADA (MALVA MINORICENSIS, APIUM BERMEJOI I ERODIUM REICHARDII)

Durant els darrers anys s'ha fet un seguiment de diferents espècies de flora amenaçada, constatant la disminució de les poblacions de tres endemismes: *Malva minoricensis*, *Apium bermejoi* i *Erodium reichardii*.

Les dues primeres espècies són endèmiques de Menorca i es troben incloses en el Catàleg d'espècies amenaçades de les Illes Balears en la categoria «En Perill d'Extinció».

La tercera és endèmica de les Balears. No està inclosa en el Catàleg, però a Menorca és poc abundant, motiu pel qual s'ha considerat la seva inclusió en el programa, el qual ha comptat amb l'assessorament del botànic Pere Fraga.

L'objectiu del programa és recuperar les poblacions d'aquestes espècies, algunes d'elles molt vulnerables al canvi climàtic com és el cas d'*Apium bermejoi* (recentment renombrat com a *Helosciadium bermejoi*).

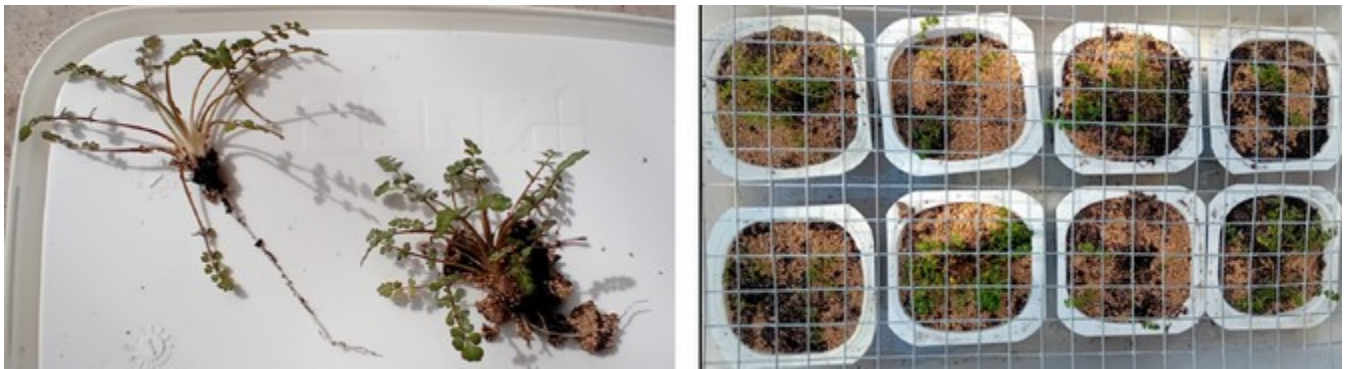
A la següent taula s'indiquen de forma esquemàtica les accions realitzades durant el 2024 i les que es preveuen realitzar:

	<i>M. minoricensis</i>	<i>A. bermejoi</i>	<i>E. reichardii</i>
Seguiment de les poblacions	Es continua amb el seguiment iniciat en anys anteriors		
Recol·lecció de llavors o esqueixos	Llavors de l'illa d'en Colom (a Favàritx no s'han trobat individus amb fruit)	Estolons recollits a la població de sa Font des Escalons (Fornells)	Llavors de Favàritx i Mongofre Vell
Enviament de llavors al Jardí Botànic de Sóller (JBS)	Sí	No, ja que l'única població del Parc (Pou d'en Caldés) consta de molts pocs individus	Sí, de les dues poblacions
Creació de planter	Iniciat al JBS	S'ha disposat de planter del JBS (llavors de la població original) i del creat al Parc a partir dels estolons recollits	No iniciat
Prospecció de zones favorables per a la reintroducció	No, ja que el reforçament es preveu a les mateixes poblacions d'origen	Sí. S'han prospectat tots els llocs favorables per a l'espècie presents al litoral del Parc	No, ja que el reforçament es preveu a les mateixes poblacions d'origen
Reforçament de les poblacions	Previst per al 2025	Realitzat durant els mesos d'octubre, novembre i desembre a les localitats des Regal de s'Aigo i as Canaló des Peix, utilitzant els dos tipus de planter	Previst per al 2026

Taula 13. Resum de les accions realitzades o previstes per a la recuperació de la flora endèmica.

El programa s'ha desenvolupat d'acord amb la planificació establerta i ja s'han realitzat les primeres sembres d'*Apium Bermejoi*. Les prospeccions realitzades han permès identificar dues localitats que reuneixen condicions òptimes per al seu desenvolupament, és a dir, zones rocoses del litoral amb poca vegetació i amb aport d'aigua dolça durant bona part de l'any, almenys fins al mes de juny en un any de pluviometria normal. S'ha de tenir en compte que de cada vegada serà més difícil trobar llocs amb aquestes condicions a causa del canvi climàtic. L'augment de temperatures provoca una major evaporació de l'aigua i, encara que plougui el mateix, la disponibilitat d'aigua acaba essent menor.

Aquestes dues localitats són es Regal de s'Aigo (Favàritx) i es Canaló des Peix (Mongofre Vell). As Regal de s'Aigo es va fer una reintroducció fa uns anys que no va anar bé, però en una zona diferent. La nova reintroducció s'ha establert més a prop de la mar, on l'aport d'aigua dolça és més constant. A les següents imatges es poden veure algunes de les diferents accions realitzades.

Fotos 29 i 30 Estolons d'*Apium bermejoi* i posterior sembra del planter.

Fotos 31 i 32. Llocs favorables per a la sembra as Canaló des Peix, a principis de juliol, on encara s'hi podria trobar un poc d'aigua dolça acumulada (esquerra) o petites herbes d'ambients humits (dreta).

Foto 33. Planter d'Apium bermejoi acabat de sembrar a l'octubre (a dalt) i al cap d'un mes i mig (a baix), as Regal de s'Aigo.

3.1.19 PROJECTE COMPRA DE TERRENYS PER A LA GESTIÓ PÚBLICA DE LA CONSERVACIÓ

Des del Parc Natural de s'Albufera des Grau es va fer una proposta d'adquisició de parcel·les a les finques de sa Boval Vella, Shangril·là i Llimpa al Servei d'Espais Naturals.

Es va aprovar en 2023 el projecte «ITS ITS2023-50 -Increment de sòl públic en espais naturals», en el qual es va incloure l'adquisició de dues parcel·les dins de sa Boval Vella, necessàries per poder fer els seguiments ornitològics i també per poder accedir a la zona on es preveu fer una rehabilitació de comportes a Es Prat per millorar la gestió hídrica de s'Albufera des Grau.

En 2024 s'han fet tots els tràmits burocràtics i administratius amb Patrimoni, així com ajuntaments i resta d'administracions per poder fer la compra de les parcel·les.

3.2 ÀREA DE DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC

3.2.1 PROGRAMA D'USOS TRADICIONALS

Durant el 2024 no s'ha desenvolupat cap acció específica d'aquest programa.

3.2.2 PROGRAMA D'ACTIVITAT AGRORAMADERA

Durant el 2024 s'han analitzat les enquestes realitzades als gestors, pagesos i pageses i propietaris/es de les finques agroramaderes dins del Parc Natural de s'Albufera des Grau. el 2023

A finals d'agost s'ha dut a terme un trobada amb els pagesos i propietaris dels llocs del parc, que va concloure amb un glosat i bereneta informal.

Va comptar amb l'assistència d'una vintena de participants.

Aquesta activitat té l'objectiu d'escoltar les demandes d'aquest sector i crear vincle.

Fotos 34 i 35. Trobada i glosat amb propietaris de finques i pagesia del parc natural

3.2.3 PROGRAMA ACTIVITAT TURÍSTICA COMPATIBLE AMB LA CONSERVACIÓ

Dins d'aquest programa es pot considerar la feina feta en relació a les autoritzacions donades per fer excursions dins del parc natural, i organitzades per diferents turoperadors, entre les que es troba l'IMSERSO.

S'han resolt dubtes sobre les visites organitzades, sobre tot a la zona de Favàritx, i s'han arribat a acords amb les empreses turístiques per evitar aglomeracions i massificació de gent, de manera que no hi hagi interferències amb les activitats d'educació ambiental organitzades pel parc.

El 28 d'agost el director del parc es va reunir amb la Fundació Foment del Turisme de Menorca per tal d'afiançar la comunicació i actualitzar la informació per demanar permisos per part de les productores que vulguin fer filmacions al parc i on es va comentar la importància de fer consultes prèvies amb el parc amb antelació per evitar incompatibilitats amb els objectius de conservació.

3.2.4 PROGRAMA ACTIVITAT NÀUTICA COMPATIBLE AMB LA CONSERVACIÓ

Durant l'any 2024 el vigilant d'àrees marines del parc natural ha fet visites a empreses de xàrter i lloguer d'embarcacions per donar-lis informació sobre la normativa a complir a l'àrea marina del parc.

3.2.5 PROGRAMA ACTIVITAT CINEGÈTICA COMPATIBLE AMB LA CONSERVACIÓ

Durant el 2024 s'han emès 5 informes sobre Plans Tècnics de Caça i peticions sobre caça dins del parc natural i demanades pel Consell Insular de Menorca.

3.2.6 PROGRAMA ACTIVITAT PESQUERA COMPATIBLE AMB LA CONSERVACIÓ

El 15 de març de 2024 es va fer una reunió entre el Parc Natural de s'Albufera des Grau, al que va assistir el seu director i la tècnica del parc amb els pescadors professionals interessats en mariscar cranc blau dins del parc.

A la reunió varen assistir 4 mariscadors professionals i la inspectora de pesca del CIME.

Es varen arribar a acords sobre les zones dins del parc on interessava més fer la pesca i es varen establir zones on no es podia mariscar.

Els mariscadors es varen comprometre a enviar el full de captures amb el número d'exemplars capturats.

Finalment, en tot el 2024 no es va fer cap captura pels mariscadors professionals dins del parc per no haver interès comercial i no els compensava.

3.2.7 COL-LABORACIÓ AMB ELS PROPIETARIS DE LES FINQUES DEL PARC NATURAL

A la finca de Sa Cudia hi han 4 caixes niu per a xoric (*Falco tinnunculus*) per ajudar a controlar les aus passeriformes frugívores i així millorar el rendiment de les vinyes de la finca.

3.3 ÀREA D'ÚS PÚBLIC

3.3.1 PROGRAMA D'ATENCIÓ ALS VISITANTS

Horari d'atenció al públic

L'horari d'atenció al públic del Centre de Interpretació Rodríguez Femenias durant l'any 2024 ha estat de 9 h a 15 h.

Visites al Centre de Recepció Rodríguez Femenias

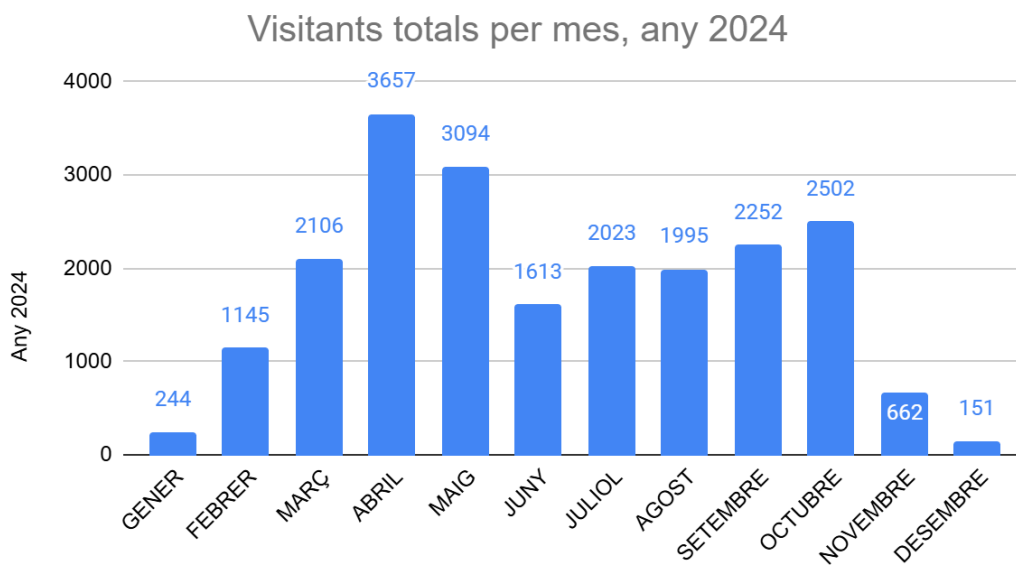
El nombre total de persones que han visitat el centre durant l'any 2024 ha estat de **21.444** envers a les 20.968 persones de 2023.

El total de persones que van ser ateses individualment al centre de recepció va ser de **18.665** (18.698 al 2023), i **505** ateses telefònicament.

Aquesta xifra comptabilitza les persones que entren al centre a demanar informació, es tracta d'una quantitat inferior a les que realment arriben al centre perquè queden dins el cotxe o fora del recinte. Tampoc estan comptabilitzades les persones que fora dels horaris han estat ateses pel personal del parc.

Visitants al centre de recepció	Any 2018	Any 2019	Any 2020	Any 2021	Any 2022	Any 2023	Any 2024
Individuals	24.808	22.898	8.470	18.207	19.138	18.698	18.655
En grups organitzats	2.195	1.829	0	259	510	2.270	2.789
TOTAL	27.003	24.727	8.470	18.466	19.648	20.968	21.444

Taula 14. Visitants al centre de recepció al període 2018-2024.

Grafica Figura 11. Visitants totals per mes, any 2024

Figura 19. Visitants totals per mes any 2024. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau

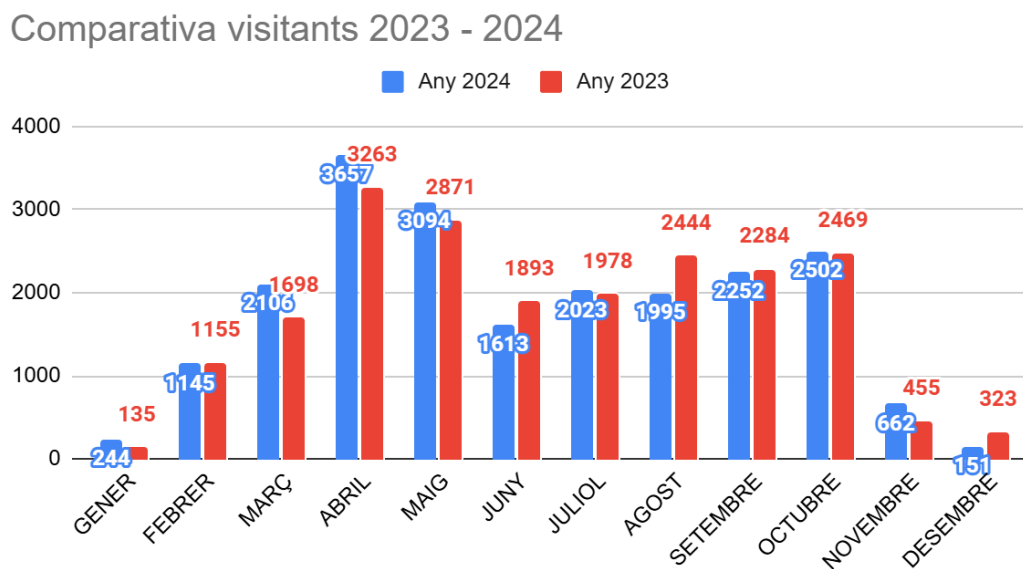

Figura 12. Comparatives dels visitants totals 2023 - 2024.

Figura 20. Comparatives dels visitants totals 2023-2024. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau

Procedència dels visitants

Respecte a la procedència dels visitants, s'han dividit en grups en funció de si són de les Illes Balears, de quina comunitat autònoma, anglesos, alemanys, francesos, italians i altres nacionalitats.

Durant el 2024 el percentatge de turistes nacionals se situa en un 34.4%, superat pels francesos amb un 45.8%, un 6.0% d'anglesos, un 4.3% d'italians, un 4.3% alemanys i un 5.2% d'altres nacionalitats.

VISITANTS PER NACIONALITATS

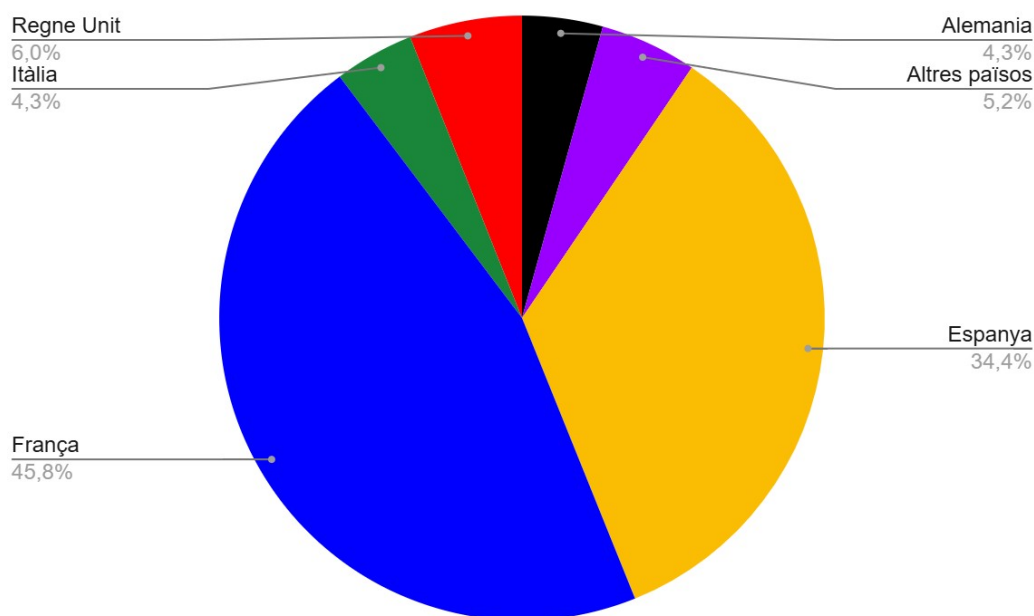

Figura 21. Procedència dels visitants estrangers. 2024. Font d'elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

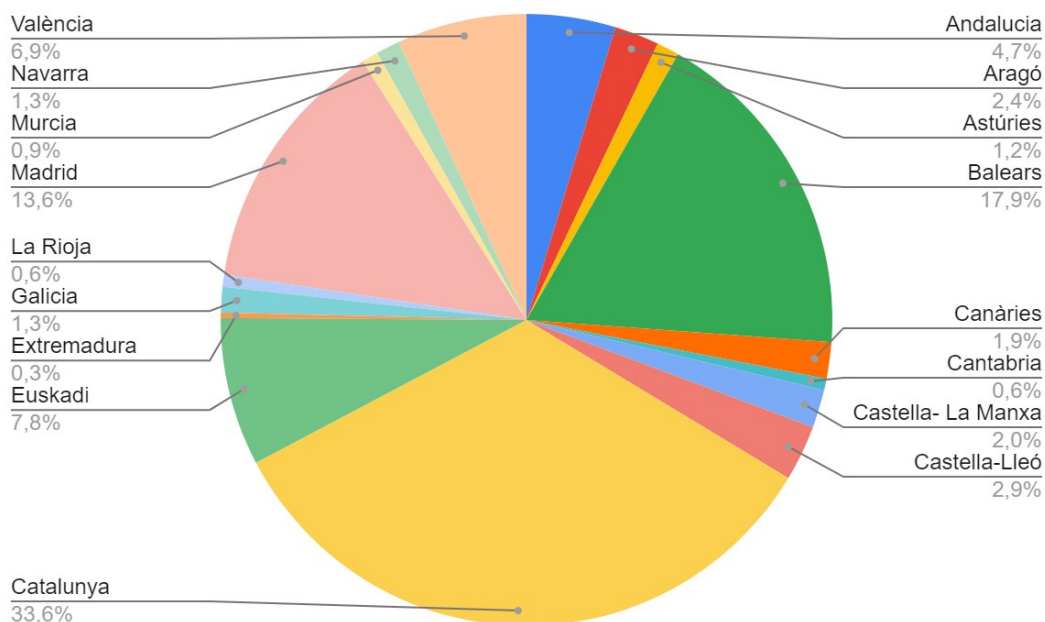

Figura 22. Procedència dels visitants. 2024. Font d'elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

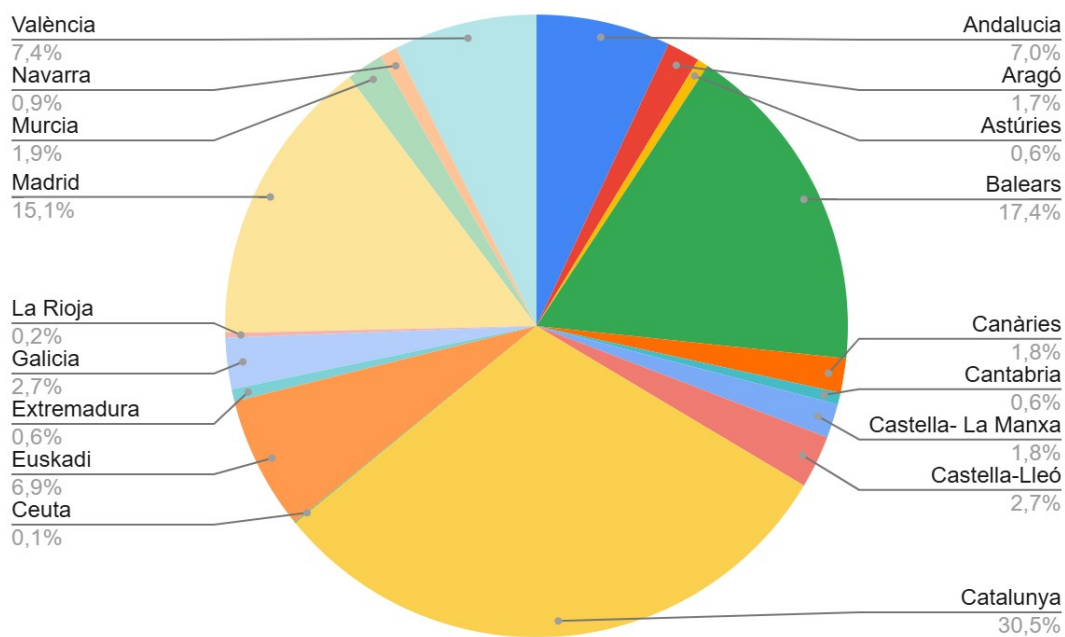

Figura 23. Procedència dels visitants nacionals 2024. Font d'elaboració: Parc natural de s'Albufera des Grau.

COMPARATIVA VISITANTS PER RESIDÈNCIA (2021-2023)

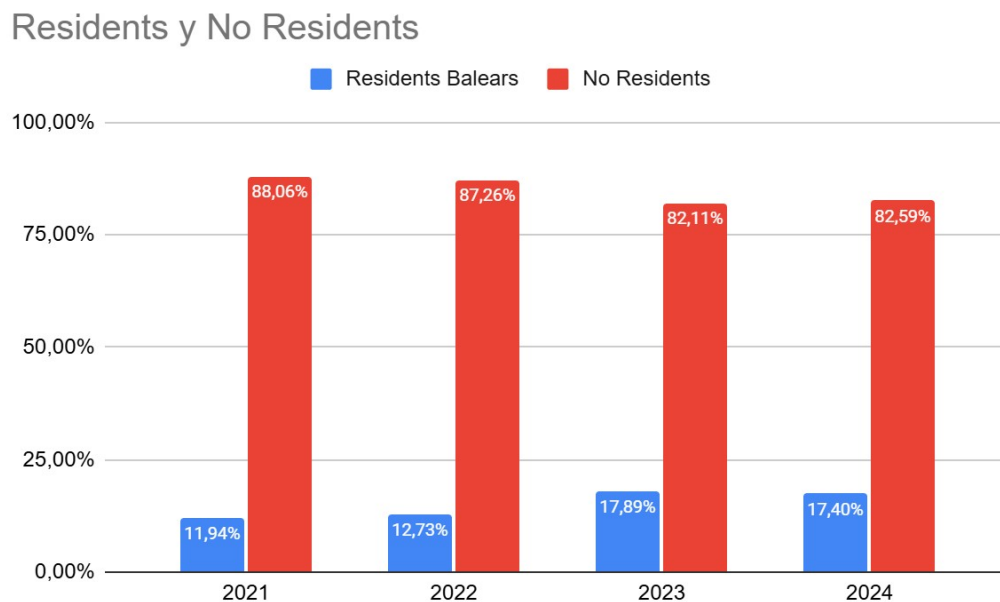

Figura 24. Percentatge de visitants residents i no residents (2021-2024). Font d'elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Cadires Joëlette

Els informadors del Centre de recepció del Parc, gestionen el préstec d'aquestes cadires tot terreny per a persones amb mobilitat reduïda. Durant l'any 2024 s'han atès 24 sol·licituds, 9 menys que l'any anterior.

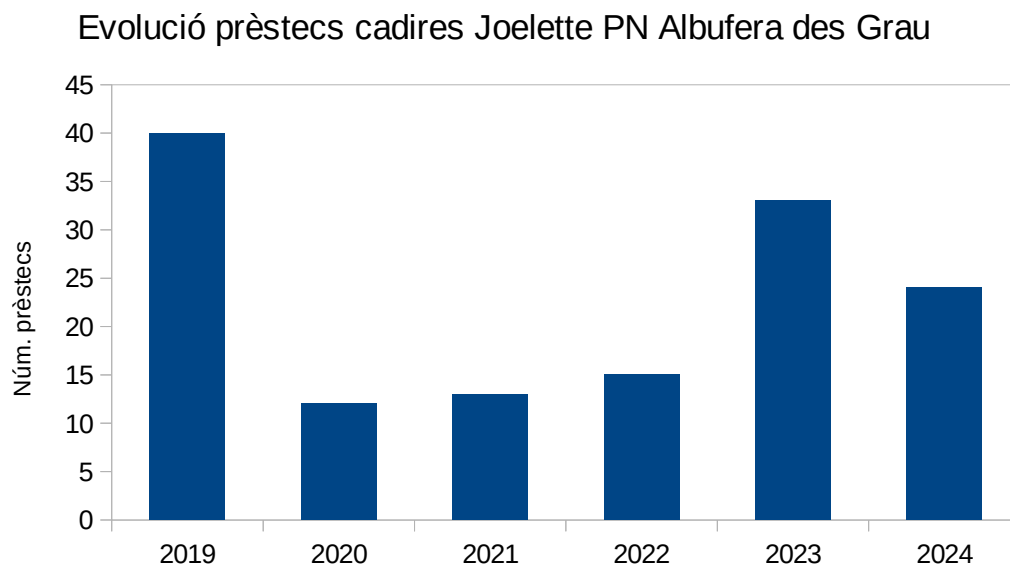

Figura 25. Evolució préstec cadires Joëlette al parc (2019-2024)

Obres ombra i rampa

Del 22 de març al 26 d'agost de 2024 s'han realitzat les obres de millora a l'accés del Centre de Recepció del PN de s'Albufera des Grau mitjançant un contracte menor, ja que aquest presentava diverses deficiències per deteriorament i mal disseny. L'obra ha consistit en el desmuntatge d'un banc de formigó i d'una rampa d'accés deficient i la seva reconstrucció seguint la normativa d'accessibilitat. També la construcció d'una pèrgola de fusta per donar una zona d'ombra a l'accés al centre.

El disseny de les obres el va realitzar l'arquitecte Jesús Cardona Pons i les obres es van contractar mitjançant un contracte menor a l'empresa M. Polo per un import total de 31.439,25 €.

Fotos 36 i 37. Rampa d'accessibilitat i pèrgola construïdes al Centre de Recepció de visitants del Parc.

3.3.2. PROGRAMA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL PELS CENTRES EDUCATIUS

A continuació es presenten les dades de participació referents a les activitats dutes a terme per l'equip d'educació i interpretació ambiental del Parc Natural de s'Albufera des Grau durant l'any 2024.

Les dades estan agrupades en dos grans blocs:

- Centres Educatius- educació formal: Activitats didàctiques dirigides als alumnes dels centres educatius.
- Públic general: Visites guiades, sortides en caiac, agenda d'activitats, campanyes i altres grups.

Dades generals de participació

A continuació tenim les dades dels participants a les activitats d'educació i interpretació ambiental.

Visitants al centre de recepció	Núm. Activitats	Núm. Participants
ESCOLES	104	1917
PÚBLIC EN GENERAL	66	1119
TOTAL	170	3036

Taula 15. Participants a les activitats. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

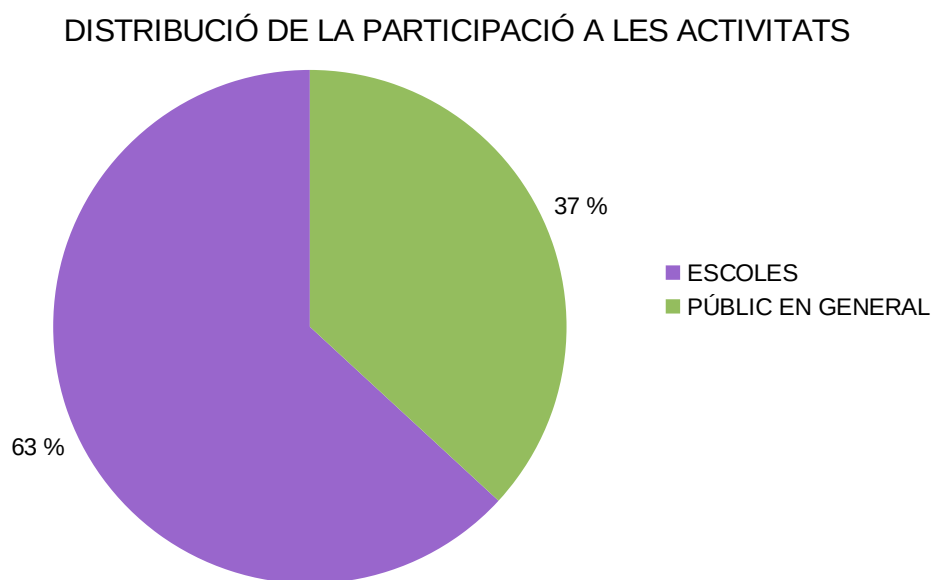

Figura 26. Percentatge de participants a les activitats. Font d'elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Com s'observa al gràfic, el 63% dels participants procedeixen de centres educatius.

A continuació es mostren les dades de participació dels darrers anys. Les dades d'enguany mostren una estabilitat respecte a la mitjana. El descens que s'observa respecte a l'any anterior ve donat per l'excepcionalitat de l'elevada dada de públic general de l'any 2023 a causa de la celebració de dos glosats oberts a Grau i Na Macaret, en els que van participar unes 250 persones.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Públic General	718	829	1109	1533	1515	1376	929	1227	1468	1398	865	1286	1184	686	1248	1116	1431	1119
C. educatius	1913	2392	2394	2280	2381	2548	1945	2537	2596	2720	2225	2549	1735	1006	1833	2172	2046	1917
Total	2631	3221	3503	3813	3896	3924	2874	3764	4064	4118	3090	3835	2919	1692	3081	3288	3477	3036

Taula 16. Evolució de participants a les activitats. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

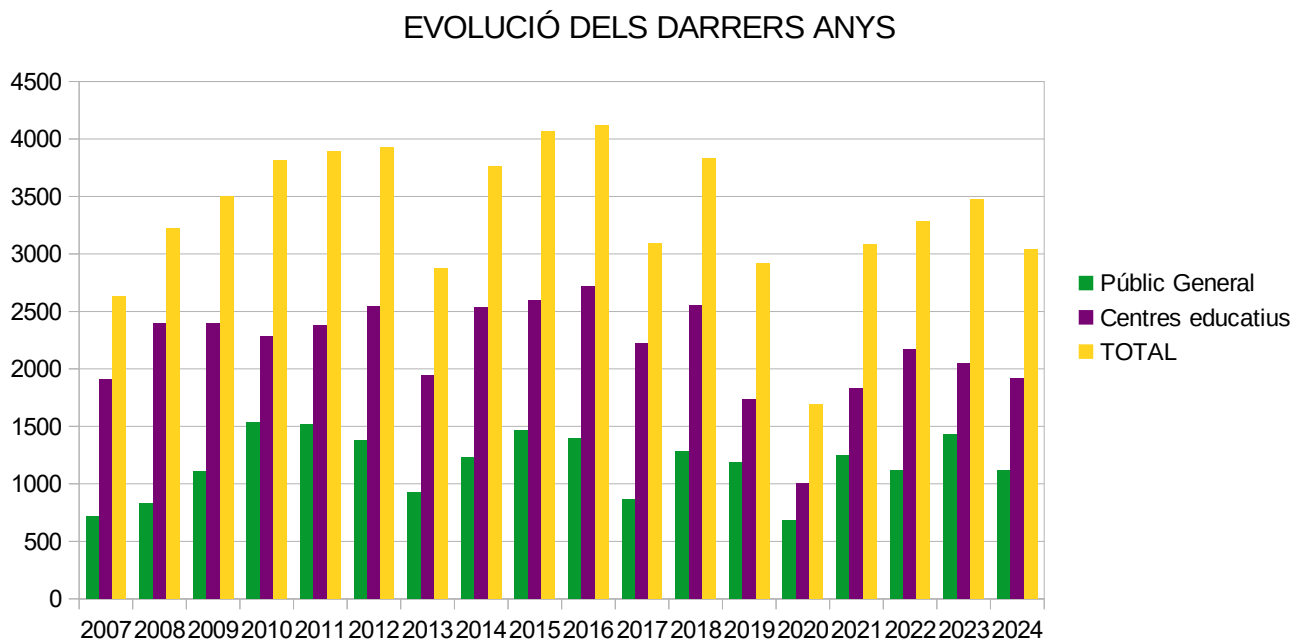

Figura 27. Evolució de participants en les activitats en els darrers anys. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Evolució nombre de grups al llarg dels anys

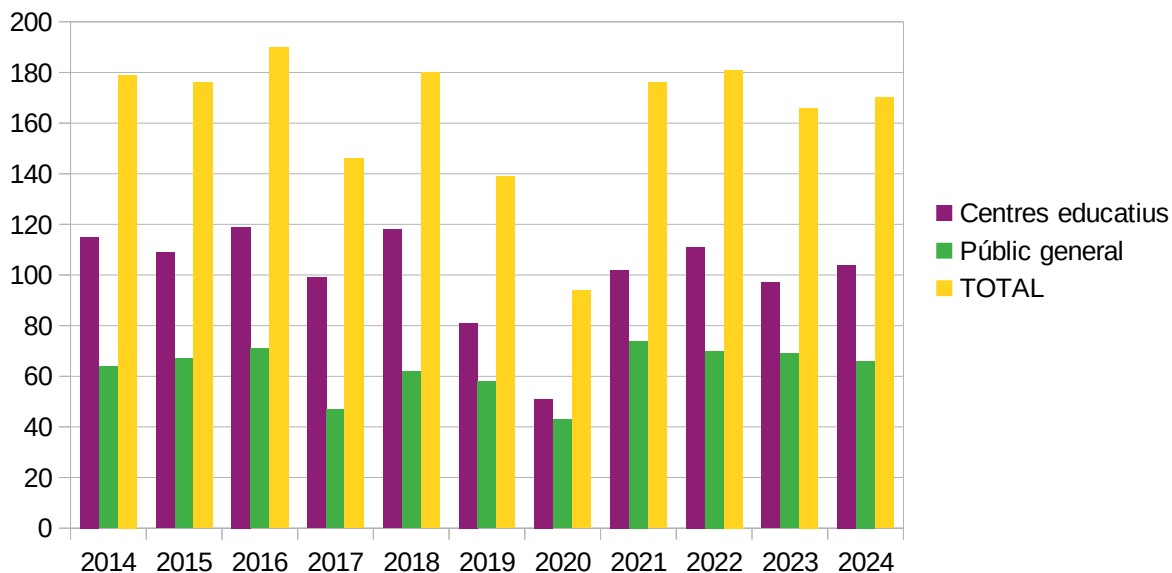

Figura 28. Evolució dels grups de participants en les activitats en els darrers anys. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Enguany afegim aquest gràfic sobre l'evolució en el nombre de grups participants, ja que hem detectat que atenent aproximadament el mateix nombre de grups escolars en els darrers anys, s'atenen menys alumnes, a causa de la reducció de les ràtios en els centres educatius.

DISTRIBUCIÓ DE PARTICIPANTS PER ACTIVITAT I MES

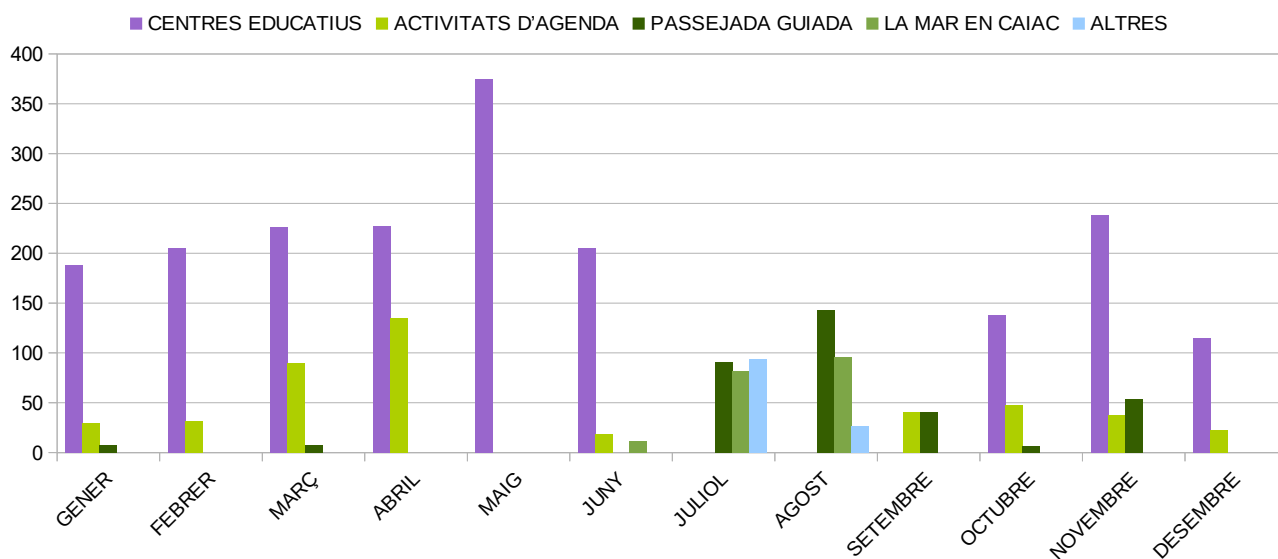

Figura 29. Distribució de persones participants a les activitats al llarg de l'any. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

L'oferta d'activitats i els participants varien al llarg de l'any. Les escoles s'atenen durant el curs escolar, les activitats d'agenda són en dissabtes durant el curs i l'activitat *La mar en caiac* i les *Passejades guiades* es concentren als mesos d'estiu.

3.3.1.1 Programa d'educació ambiental als centres educatius

La majoria de les activitats que s'han realitzat amb els centres educatius tenen la següent estructura:

- Activitat prèvia: un membre de l'equip d'educació i interpretació ambiental del parc es desplaça al centre educatiu per realitzar l'activitat amb l'alumnat uns dies abans de la sortida.
- Visita al Parc Natural: els alumnes venen al Parc Natural a realitzar les activitats amb les educadores ambientals del parc.
- Proposta de post-visita: al dossier que feim arribar al professorat hi ha una proposta d'activitat per realitzar a l'escola dies després de la visita al parc. Aquesta activitat va a càrrec del professorat.

Cadascuna de les activitats està destinada a un o dos nivells educatius. A continuació es llisten les activitats ofertades:

Activitats	Grups escolars
Qui viu a s'Albufera?	5è EI (4 anys)
Els Exploradors/es de la natura	2n de primària
La mar	3r i 4t de primària
Taller d'aromes	4t de primària
S'Albufera des Grau	5è i 6è de primària
Sitja de carbó	5è i 6è de primària
El far de Favàritx	5è i 6è de primària
Posidònia, platges i illots. Sortida en caiac	3r i 4t d'ESO, FPB i CF
Sa Gola	Grups especials (NEE, de fora de l'illa...)
Aprenentatge i servei	5è i 6è de primària, ESO i Batxillerat

Taula 17. Activitats d'educació ambiental. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Activitats

D'EDUCACIÓ AMBIENTAL 2023-2024
PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

QUÈ VEU A L'ALBUFERA?
De patrimoni de curs a maig. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
El conte de l'Albufera d'en Xor, una fábula, servirà d'introducció a l'activitat. L'objectiu de la sessió serà aconseguir reconèixer aquest animal i observar-lo amb el telescopi astronòmic que anirem observant l'entorn natural a partir d'un joc d'endevinalles.

ELS EXPLORADORS DE LA NATURA
De juliol a l'octubre a l'Albufera. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
En aquesta activitat els fills/es es connectaran en exploradors/es de la natura. Per això, anirà a peu a peu, escoltar, observar, observar amb el telescopi i anar tot sols per un petit itinerari amb algunes de les coses que hauran de fer per aconseguir el diploma d'exploradors/es.

LA MAR
De principi de curs a maig. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
L'objectiu d'aquesta activitat és conèixer el desenvolupament d'un animal i dels impactes ambientals que l'afecten. Observarem i classifiquem les alges que podem observar l'entorn de la platja de la Crau i veurem com es desenvolupa el seu cicle vital. Per últim coneixerem una espècie tòxica marina en la qual cada alumna té un dels organismes que la formen.

TALLER D'ANONIS
Tot l'any. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
Les plantes aromàtiques que trobem al parc natural són les seves qualitats versos el punt de partida d'un treball. Després de conèixer algunes d'aquestes plantes es realitzaran experiències amb les essències i elaborarem un cosmètic natural a partir d'aquestes.

S'ALBUFERA DES GRAU
De juliol a l'octubre a l'Albufera. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
En aquesta activitat observarem les dues zones del parc natural i coneixerem les característiques i la funció dels diferents elements i dels elements que configuren l'Albufera des Grau.

SEVA DE CARBÓ
Abril, segons la disponibilitat del carbó. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
Com es fa el carbó? En aquesta activitat descobrirem tot el que hi ha de carbó, com funciona, com es fa la seva producció i com es fa el seu ús. Els alumnes podran experimentar amb una sèrie de carbó i veurem com funciona el seu ús.

EL MAR DE HAUERSTEIN
Tot l'any. **SÍ I SÍ PRIMÀRIA**
Perquè conèixerem els fons, com funcionem avui en dia, i quina és la seva història. També coneixerem algunes de les coses que descobrirem ara i les alumnes en realitzaran un treball. Quan el grup haurà visitat l'excursió de pesca amb el telescopi al mar i descobrirem el paisatge d'aquesta zona del parc natural.

INSCRIPCIÓ: Cal omplir el formulari al següent enllaç (un per cada grup)
Contactar: educacioambiental@grauparc.com

PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU
Tel: 971 11 77 00 - 900 00 11 40
educacioambiental@grauparc.com

Foto 38. Fulletons de les activitats destinats a centres educatius.

La oferta del curs 24-25, com cada any, es va fer arribar al setembre del 2024 als centres educatius amb el «Fulletó de les activitats al Parc Natural de s'Albufera des Grau» i el formulari d'inscripció.

La novetat del curs 24-25 és el projecte d'Aprenentatge i Servei dut a terme en col·laboració amb el Centre de Professorat del comarcat de Menorca (Conselleria d'Educació i Universitats) i en el que han participat 4 centres educatius que s'han presentat voluntàriament. Aquest projecte, que ha començat a dur-se a terme l'octubre de 2024, ha tingut continuïtat durant el 2025.

Enguany la manca de pressupost ha fet que no es pugués arribar a cobrir la despesa per al transport escolar de tots els grups escolars participants del curs 24-25. Es va poder imputar la despesa de la majoria dels grups del primer trimestre (octubre-desembre 24).

Aquesta situació ha suposat que els grups que es van apuntar al setembre 2024 per realitzar l'activitat el segon i tercer trimestre (2025) anul·lessin per no poder fer-se càrrec de l'elevat cost del transport.

L'objectiu d'aquest suport econòmic per part del parc natural és que els grups d'escolars amb ràtios més reduïdes i/o que venen de poblacions més allunyades no deixin de fer aquestes activitats pel fet de no poder assumir les famílies el cost del bus.

Dades de participació dels centres educatius

Aquestes són les dades de participació a les activitats d'educació ambiental dels centres educatius al parc durant el 2024.

El professorat que ha participat a les activitats són un total de 202.

Activitats prèvies

La majoria d'activitats que es realitzen al parc compten amb una activitat prèvia en la qual un membre de l'equip d'educació ambiental del parc es desplaça al centre educatiu uns dies abans de la sortida. Es tracta d'una sessió d'una hora aproximadament amb cada grup, que posteriorment visitarà el parc.

La finalitat d'aquestes activitats és presentar, preparar i motivar per la futura visita.

Durant el curs escolar es destinen els dilluns a aquestes visites als centres educatius. Enguany s'han realitzat 69 visites prèvies, en les que s'han atès un total de 1221 alumnes.

A la següent taula cal tenir en compte que els alumnes i els mestres que han participat a una activitat que consta d'activitat prèvia i sortida, consten als dos apartats.

PARTICIPANTS CENTRES EDUCATIUS	
Activitats prèvies	1181
Activitats al parc	1850
Mestres	202
TOTAL	3233

Taula 18. Participants dels centres educatius atesos per l'equip d'educació i interpretació ambientals. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Activitats al parc

Es tracta de les activitats realitzades al parc natural. Els grups són rebuts per l'equip d'educació ambiental per fer les activitats. Han participat en aquestes activitats un total de 1850 alumnes de 99 grups diferents.

TOTAL D'ACTIVITATS DUTES A TERME AMB ESCOLES

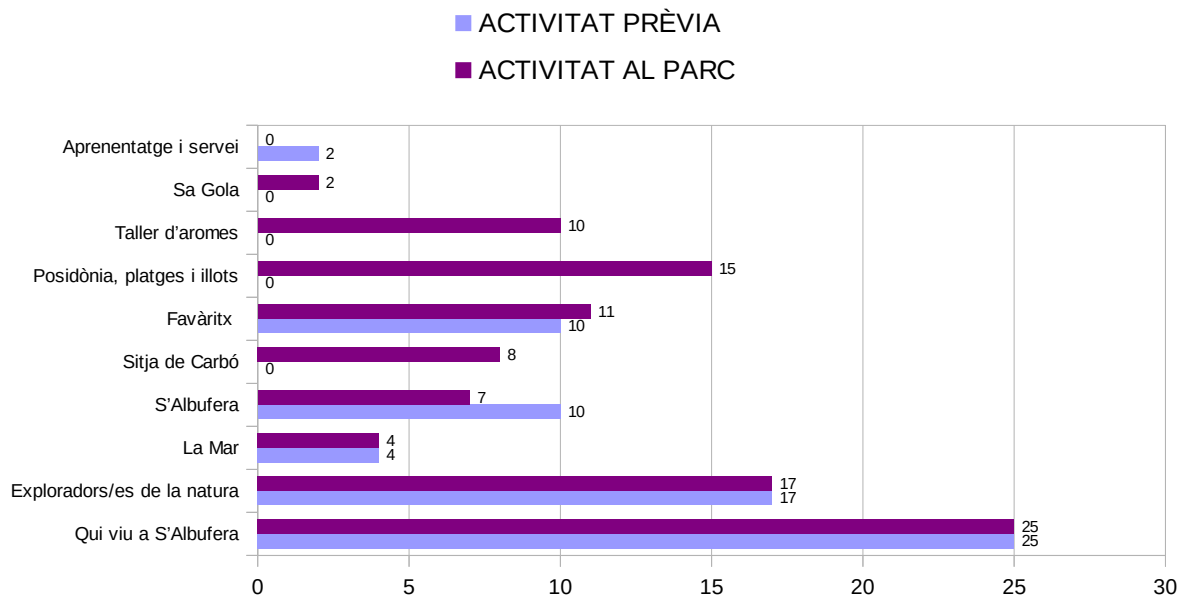

Figura 30. Distribució de grups per activitat. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

DISTRIBUCIÓ D'ALUMNES PER ACTIVITATS

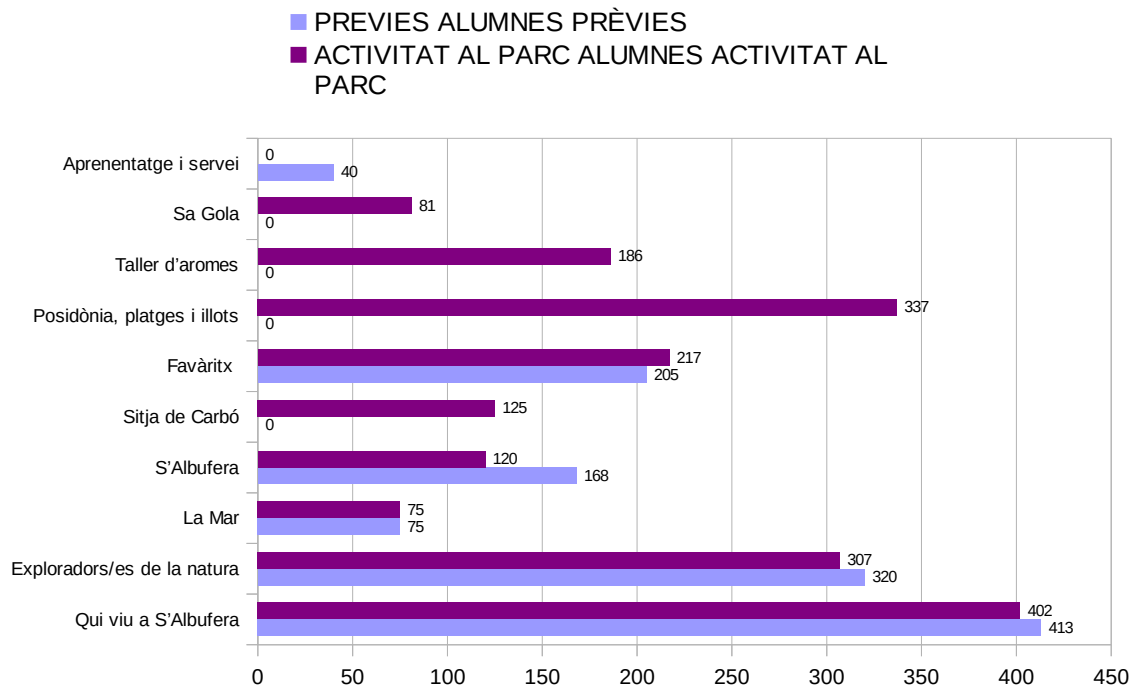

Figura 31. Distribució d'alumnes per activitat. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

A continuació presentem els percentatges de municipis de procedència dels alumnes. Enguany, l'afluència d'alumnes de la zona de ponent (Ciutadella, Ferreries i Es Migjorn Gran) representa el 36 % del total.

Procedència de l'alumnat

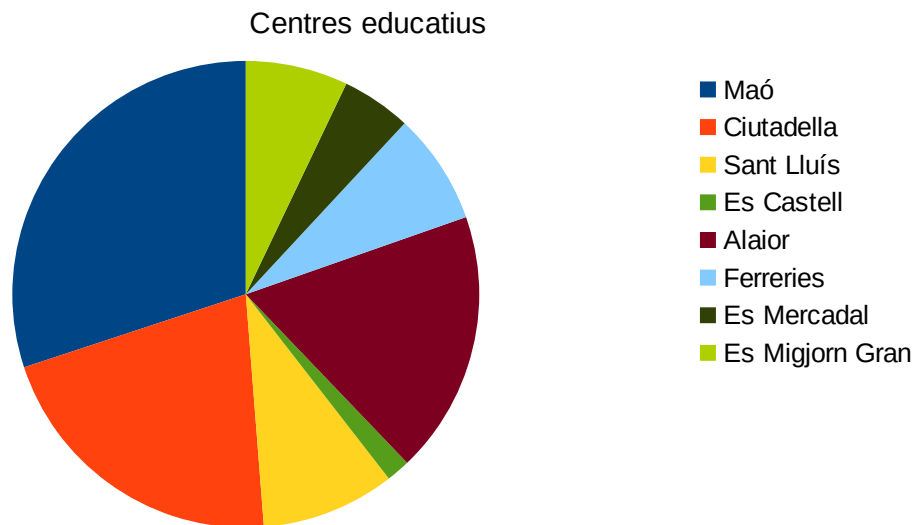

Figura 32. Percentatge de procedència de l'alumnat participant. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Avaluació de les activitats per part del professorat

El professorat realitza les avaluacions mitjançant qüestionaris amb una puntuació de 0 a 10.

ACTIVITAT ESCOLES	Nivell	Activitat prèvia	Activitat al parc
Qui viu a s'Albufera?	4 anys EI	9,3	9,5
Els exploradors de la natura	2n EP	9,5	9,7
La mar	3r i 4t EP	9,1	9,4
Taller d'aromes	4t EP	-	9,9
s'Albufera des Grau	5è i 6è EP	9,7	10
Sitja de carbó	5è i 6è EP	-	-
El far de Favàritx	5è i 6è EP	8	9,5
Posidònia, platges i illots	6è EP, ESO	-	9,9
Sa Gola	Grups especials	-	10

Taula 19. Valoració de les activitats realitzades pels centres educatius. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.3.3. PROGRAMA ACTIVITATS D'INTERPRETACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL PEL PÚBLIC GENERAL

L'equip d'educació i interpretació ambiental realitza accions adreçades al públic en general durant tot l'any.

Altres activitats realitzades són les següents:

A) Campanyes

Enguany hem enviat als participants a les activitats d'estiu els cartell de les campanyes d'anys anteriors.

Foto 39. Cartells de les campanyes d'estiu a través de correu-e i xarxes socials. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

B) Butlletí Xarxa d'Espais Naturals de les Illes Balears (ESPAIS)

L'equip d'educació ambiental ha participat en les edicions trimestrals del butlletí ESPAIS, coordinat per la Xarxa d'Espais Protegits de les Illes Balears. Més informació a l'apartat 3.3.6.

C) Activitats guiades

Difusió

De cada activitat s'ha realitzat un cartell i se li ha donat difusió pels següents mitjans:

- Facebook del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

- Web de la caib www.xenib.com
- Mailing a entitats (associacions, escoles, IES, biblioteques, ajuntaments...) als que s'ha demanat que imprimissin i pengessin el cartell si trobàvem que les activitats podien ser d'interès dels seus usuaris.
- Mailing a particulars
- Webs que recullen activitats de caire cultural i turístic (agendes d'activitats).
- Mailing a Oficines d'Informació Turística de tota l'illa (estiu).

Foto 40. Cartells de les activitats guiades destinades al públic general. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Inscripció

Al 2024 hem continuat realitzant les inscripcions de forma telemàtica. A causa de la gran demanda de les activitats d'agenda, per aquests format d'activitats, hem continuat el sistema d'adjudicació de places per sorteig per evitar que els més ràpids i participants habituals sempre s'enduguin les places. Posem una data límit d'inscripció (el dilluns abans de l'activitat) i si la demanda supera les places disponibles, dia 16 d'abril es realitzarà un sorteig.

Dades de participació del públic general

A continuació es mostren les dades de participació a les activitats destinades al públic en general. L'apartat «Altres» recull els participants de grups especials: gimcana des Grau, jocs a la platja de na Macaret, trobada de pagesos i propietaris dels llocs del Parc Natural i campaments del GOB (fillets de 3rEP a 5èEP) que es duen a terme dins el parc natural.

ACTIVITAT PÚBLIC GENERAL	Grups	Participants
Passejada guiada	31	352
La mar en caiac	10	190
Activitat d'agenda	21	456
Altres	4	121
Total	66	1119

Taula 20. Participants a les diferents activitats. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Passejada guiada a s'Albufera des Grau

Es tracta d'una visita guiada duta a terme a l'itinerari de sa Gola (blau). Durant el recorregut es parla de molts aspectes relacionats amb el parc: espais naturals protegits, parc natural, albufera, flora i fauna, adaptacions ecològiques, història del parc, dunes, platges i posidònia.

Aquesta activitat es realitza bàsicament a l'estiu i la gran majoria són visitants. Cada setmana es duu a terme dos o tres matins, els dimarts en castellà, alguns dimecres en francès i els dijous en català.

Igual que l'any passat, s'ha continuat ofertant l'activitat en francès, amb un poc més d'èxit de cobertura, tot i que encara no s'ha consolidat. Finalment, s'han realitzat 4 visites en francès (alguna s'ha anul·lat per manca d'inscrits) amb un total de 52 participants.

La mar en caiac

L'activitat realitza una sortida marina amb caiac per la costa del parc, des des Grau i aturant a la illa d'en Colom. Aquesta activitat és realitza als mesos d'estiu amb la col·laboració d'una empresa local de caiac. Durant l'itinerari es parla dels aspectes marins més rellevants, de dunes i platges, posidònia i sargantanes endèmiques. Aquesta activitat es duu a terme una vegada a la setmana aproximadament durant l'estiu. L'estiu de 2024 s'han fet 10 sortides amb un total de 190 participants.

Gimcana des Grau (població infantil des Grau)

Aquesta activitat, dirigida a la població infantil des Grau, es realitza coincidint amb les Festes des Grau. Té com a objectiu crear vincle amb la població que viu al Parc. Enguany, l'activitat s'ha organitzat per dia 27 de juliol amb la col·laboració de l'AAVV i un grup de joves des Grau (14 al·lots i al·lotes) i hi han participant 32 infants. L'activitat d'enguany anava enfocada a sensibilitzar els més joves sobre la biodiversitat de mamífers terrestres i la importància de la seva conservació. Les dades d'aquesta activitat estan a l'apartat «Altres».

Jocs a la platja a Na Macaret (població infantil de Na Macaret)

Amb l'objectiu de crear vincle amb un altra població col·lindant al parc, de la mateixa manera que fa anys que realitzem la gimcana as Grau, enguany hem realitzat aquesta activitat, dirigida a la població infantil de Na Macaret sobre temàtica marina.

Foto 41. Activitat de sensibilització per a infants a Na Macaret. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

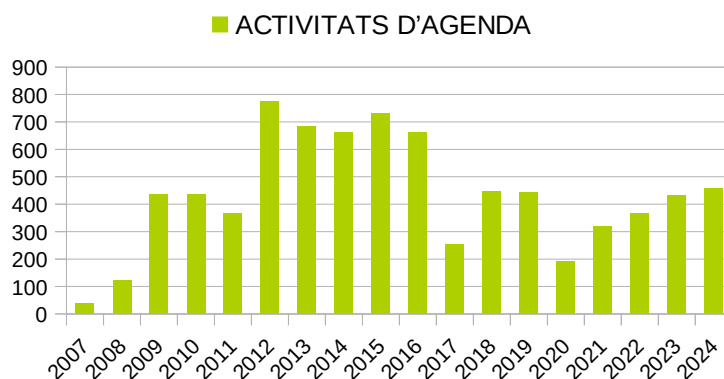

Foto 42. Activitat d'agenda. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Activitats d'agenda

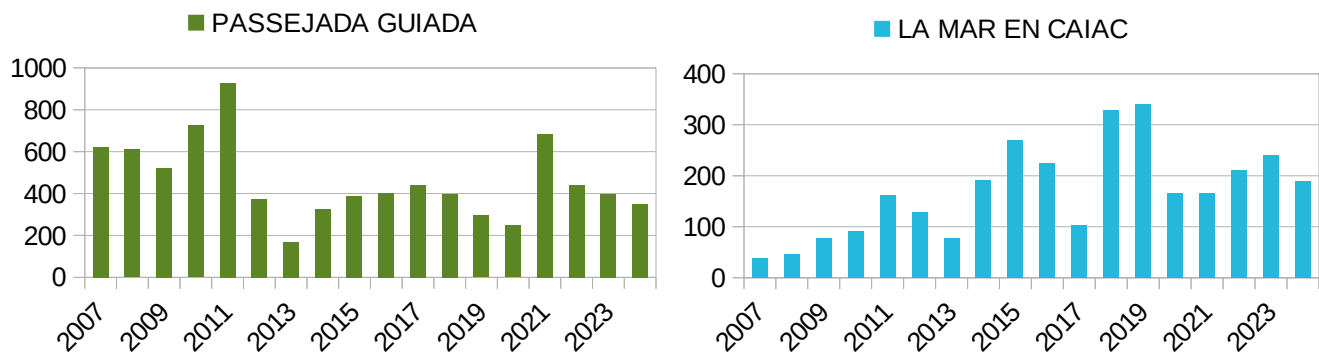
Les activitats d'agenda del parc es dirigeixen a la població de l'illa i es realitzen dos dissabtes al matí al llarg de tot l'any excepte els mesos d'estiu. Són activitats molt diverses que es destinen a un públic general amb la intenció de donar a conèixer diferents aspectes rellevants del parc. Es realitzen activitats de caire interpretatiu i alhora lúdic i sovint amb la participació de ponents externs al parc. L'any 2024 s'han realitzat 21 activitats amb un total de 456 participants.

ACTIVITAT D'AGENDA	GRUPS	PARTICIPANTS
Ocells a la vista	8	140
La Torre de Rambla	2	50
Sitja de carbó	4	104
Rastres	1	31
Geocaiac	1	19
Tondre bens	2	41
Visita al cap i a l'interior del far de Favàritx	2	48
Astronomia i natura	1	23
TOTAL	21	456

Taula 21 i figura 33. Participants a les activitats d'agenda. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

A continuació veiem l'evolució de les dades de participació a les activitats d'estiu des de l'any 2007.

Figures 34 i 35. Participants a les activitats d'estiu des de l'any 2007 fins el 2024. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

TOTAL PÚBLIC GENERAL

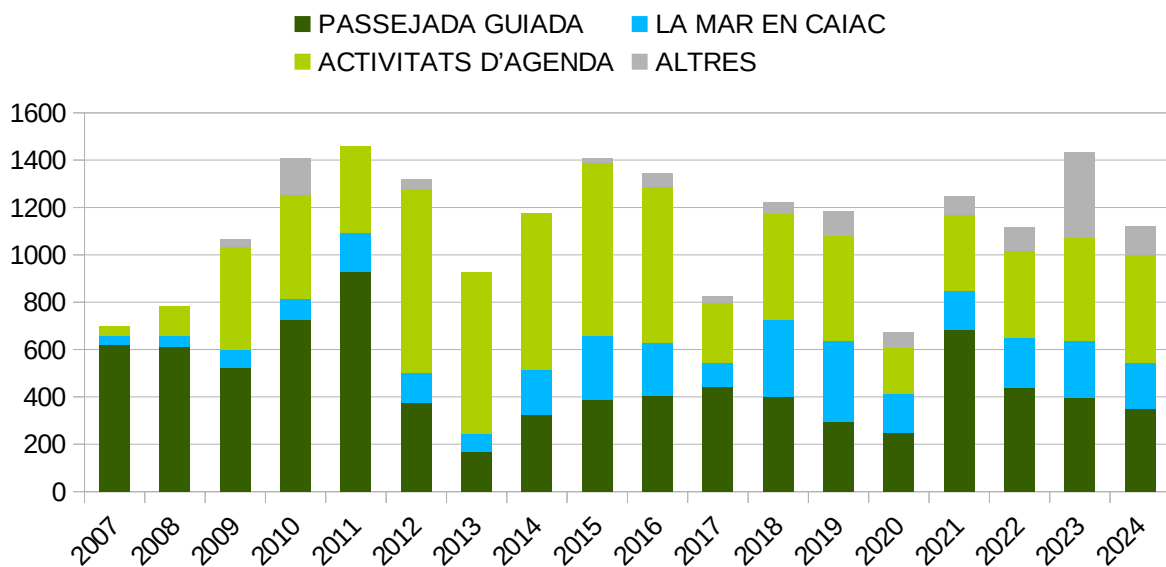

Figura 36. Participants a les activitats per a públic general en els darrers anys. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Avaluació de les activitats per part dels participants

Després de cada activitat s'envia als participants una qüestionari de valoració de l'activitat. A continuació les mitjanes de cada activitat:

ACTIVITAT D'AGENDA	Valoració ponent	Valoració general
Ocells a la vista	9.95	9.58
La Torre de Rambla	9.89	9.77
Sitja de carbó	9.86	9.59
Rastres	9.85	9.67
Geocaiac	10	10
Tondre bens	9.44	9.22
Visita al cap i interior del far de Favàritx	9.69	9.69
Astronomia i natura	8	8
Passejada guiada	9.95	9.86
La mar en caiac	9.96	9.74

Taula 22. Valoració dels participants a les diferents activitats del parc. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Valoració de l'equip d'educació i interpretació ambiental

- *Centres educatius:*

Valorem molt positivament poder cobrir les despeses del bus ja que moltes escoles expressen la seva preocupació per aquest tema. Amb la pujada del preu del bus en els últims anys es va veure un clar descens de participació de les escoles de les poblacions més llunyanes al parc. Quan el Parc Natural assumeix la despesa per pal·liar aquesta situació a partir de 2020, les dades es van equilibrant entre Llevant (Maó, Sant Lluís, Es Castell, Alaior i Mercadal) i Ponent (Ciutadella, Ferreries i es Migjorn Gran).

Alumnes segons proximitat al parc natural

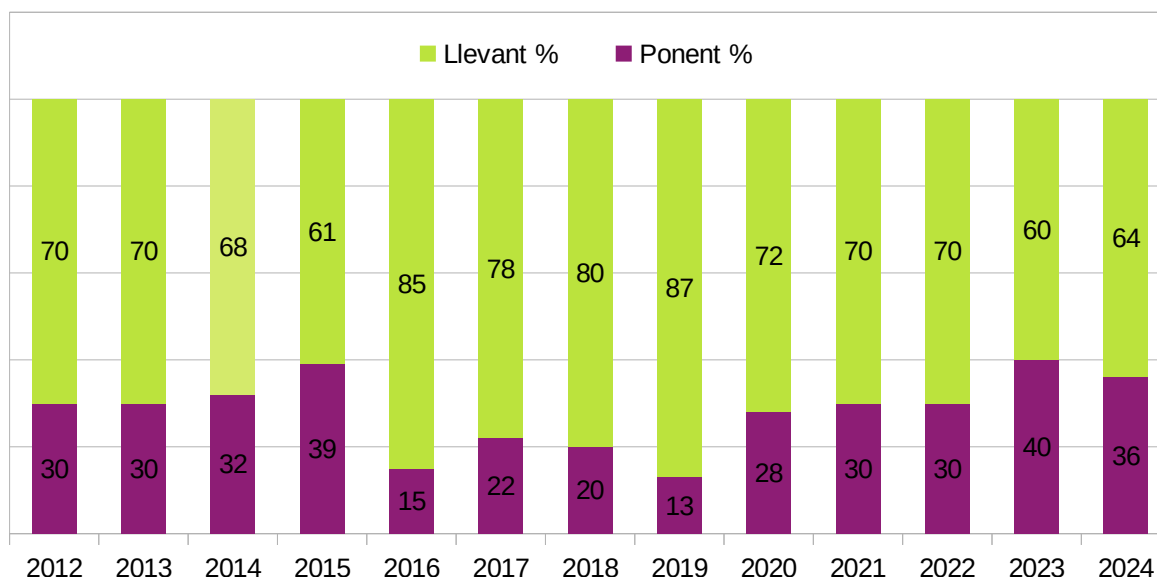

Figura 37. Alumnes segons proximitat al parc natural (2012-2024). Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Conclusions:

- Pel que fa dades dels centres educatius, hi hagut un lleuger augment en la demanda d'activitats. Ara bé, pel que fa al número d'alumnes, aquest és menor que l'any passat degut a que els grups tenen ràtios més baixes (hem passat de 21 alumnes de mitjana al 2023 a 18 al 2024). Destacam la bona rebuda de l'activitat de caiac (Posidònia, platges i illots) per als alumnes d'ESO, col·lectiu al que d'aquesta manera aconseguim arribar.
- *Passejada guiada i La mar en caiac*: pel que fa les *Passejades guiades*, hi ha una continuada baixada de les persones ateses. Es creu que l'onada de calor d'aquests estius, quan es realitza l'activitat, ha provocat una gran reducció de la demanda. Les activitats en francès, tot i que han augmentat (han passat de 22 persones en 4 sortides al 2023 a 4 sortides i un total de 52 persones al 2024), encara tenen una demanda molt baixa. Pel que fa a l'activitat *La mar en caiac*, amb les mateixes sortides realitzades que l'any anterior (10) hi ha hagut una reducció de les persones ateses, passant de grups d'una mitjana de 24 persones a grups de 19.
- *Activitats d'agenda*: l'any 2024 s'ha atès un total de 21 grups en activitats d'agenda, en les que han participat 456 persones. Són més activitats que l'any anterior, amb més persones ateses. També cal esmentar que cada vegada s'està oferint un major nombre d'activitats realitzades per les educadores del parc. De les 21 activitats, 9 han estat conduïdes pel personal intern del parc.
- *Altres*: enguany, a més de la gimcana des Grau i els campaments del GOB, hem realitzat una jornada de jocs a Na Macaret i una trobada de pagesos del Parc.

3.3.4 PROGRAMA D'EQUIPAMENTS D'ÚS PÚBLIC

3.3.4.1 Equipaments ús públic

Durant el 2024 no s'han col·locat senyals noves.

Mobiliari d'ús públic

No s'ha adquirit nou material d'ús públic. Han quedat pendents les inversions en nous aguaitos previstos en el projecte ITS de millora d'itineraris.

Abalisament de les platges de l'Illa d'en Colom i de Favàritx

Durant el mes de juliol l'Ajuntament de Maó va tornar a delimitar amb boies grogues les zones de bany de les platges de s'Arenal d'en Moro i de Tamarells, a l'Illa d'en Colom, a les de Presili i Morella i les de Favàritx. Així mateix, a les dues platges de s'illa es van instal·lar boies vermelles per evitar el fondeig a les zones de pas i es van habilitar de nou les senyals per les zones d'avarada d'embarcacions.

Elements de senyalització marítima

El més de juny es van tornar a instal·lar totes les boies que delimiten les zones de fondeig prohibit. Es van canviar cadenes i ancoratges que estaven deteriorats.

A més, s'ha senyalitzat amb dues boies noves la zona d'exclusió de s'Estany (ara n'hi ha un total de tres).

En total hi ha

- 4 boies de senyalització fondeig prohibit a Tamarells
- 4 boies de fondeig prohibit a Addaia exterior
- 4 boies de fondeig prohibit a Addaia canal
- 2 boies de fondeig prohibit a Addaia fons badia
- 3 boies de zona d'exclusió a s'Estany

A la tardor s'han retirat les 4 boies de Tamarells i les 4 més exteriors d'Addaia per evitar que es malmetin pels temporals. A l'inici de l'estiu de 2025 es tornaran a instal·lar.

Instal·lació de sanitaris portàtils de fusta al parc

Durant el 2024 el parc natural ha assumit el cost de la instal·lació d'un sanitari químic de fusta a la zona pròxima al far de Favàritx devora la parada de bus habilitada pel CIME, entre el 5 de juliol i el 4 de novembre amb un cost de 5.953,20 €.

A més, s'ha assumit el cost del sanitari portàtil de fusta a l'aparcament temporal a l'entrada de Son Camomila entre el 5 de juliol i el 4 de novembre amb un cost de 3.630 €.

Segueix pendent:

- Modificació del traçat de camí de cavalls al tram de les salines d'Addaia
- Habilitar o delimitar un pas per cans a la platja des Grau, fora de la zona dunar
- Instal·lació aguait per l'observació d'aus a Addaia

3.3.4.2 Regulació del trànsit al cap de Favàritx

Per evitar problemes d'aglomeracions de vehicles a la zona del Cap de Favàritx i els problemes ambientals i de seguretat associats, es va acordar entre la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat (DGENB) de la Conselleria de Medi Ambient i Territori i el Consell Insular de Menorca que a partir del 2018 es controla l'accés en vehicle privat a la zona del Cap de Favàritx de l'1 de juny fins al 30 de setembre.

El 2018 i 2019 els cotxes particulars eren desviats a les barrers de Son Camamil·la (a l'alçada de l'antiga finca militar) i no hi havia cap espai condicionat per aparcar. Només es podia accedir en transport públic (bus regular des de Maó o Taxi). Les excepcions eren per a excursions guiades en transport col·lectiu i per als cotxes de serveis (autoritat portuària, carreteres, neteja platges, etc.), així com dels propietaris del lloc i la caseta de vorera que només poden accedir per aquesta carretera. Les persones amb mobilitat reduïda podien accedir fins al Far en cotxe particular.

A partir de 1 de juliol de 2020 es va habilitar un aparcament gratuït a 2 Km del far. Els vehicles exempts de la restricció de pas, eren els mateixos.

Des del mateix any, el Consell Insular de Menorca ha habilitat el servei de bus (sortida de l'estació d'autobusos i 6 freqüències diàries entre del 10 i les 19h). Durant l'estiu de 2020 i 2021, el control d'accés i el servei de bus van començar l'1 de juliol. El 2022 i el 2023 la restricció de pas de vehicles privats va ser de l'1 de juny al 31 d'octubre. El 2024 la restricció d'accés ha estat del 15 de maig a 31 d'octubre.

El 2024 (igual que l'any 2023) i el servei de bus ha funcionat amb 6 freqüències diàries d'1 de juny a 30 setembre. També ha inclòs una parada a l'aparcament habilitat.

La DGENB ha contractat un servei de vigilància/informació a l'accés de 9 a 19h per regular el trànsit dels vehicles autoritzats de 15 de maig a 31 d'octubre. Les dades de freqüentació de persones recollides pels vigilants i per l'empresa de transport són les següents:

	Totals (persones)					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Juny	3.468	--	--	8.936	11.804	14.846
Juliol	4.987	8.445	13.069	14.164	14.062	16.508
Agost	4.815	16.726	20.244	18.333	18.591	16.409
Setembre	4.027	14.030	18.892	20.433	17.500	17.562
Octubre	--	--	--	14.287	14.088	14.253
ESTIU (juny a setembre)	17.297	39.201	52.205	61.867	61.957	65.325
TOTAL absolut	17.297	39.201	52.205	76.154	76.045	79.578

Taula 23. Dades d'entrades a peu i en bici a l'accés de la zona de Favàritx durant els mesos amb restriccions d'accés en vehicle privat de l'estiu de 2019 al 20234. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau

	Mitjanes diàries (pers/dia)					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Juny	120	--	--	297	407	495
Juliol	161	272	435	456	454	533
Agost	155	540	653	591	600	529
Setembre	134	468	630	681	583	585
Octubre	--	--	--	438	454	460
ESTIU (juny a setembre)	143	426	572	507	512	535

Taula 24. Dades d'entrades a peu i en bici a l'accés de la zona de Favàritx durant els mesos amb restriccions d'accés en vehicle privat de l'estiu de 2019 al 20234. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau

ACCÉS DE PERSONES A PEU I EN BICI A FAVÀRITX

MITJANA DIÀRIA ENTRADES PERSONES A PEU

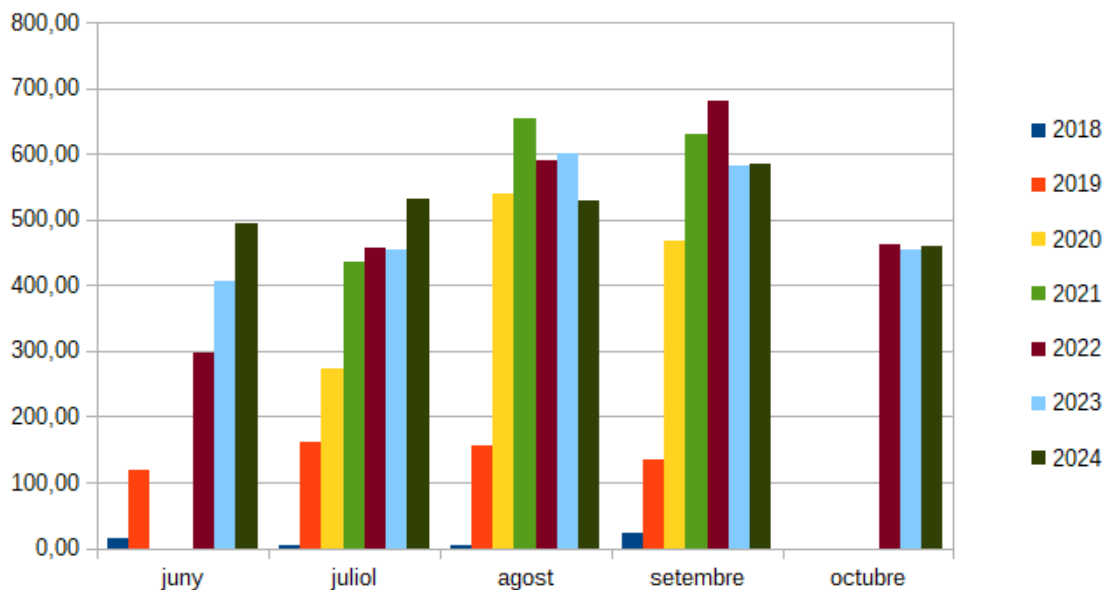

Figura 38. Relació de persones que accedeixen diàriament a la zona de Favàritx a peu i en bici durant de l'estiu del 2019 al 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

	ENTRADA PERSONES DINS BUS						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maig (1-15)	-	-	-	-	-	-	63
Juny	1125	1384	0	368*	522	468	387
Juliol	3484	2259	942	1224	658	1298	528
Agost	4345	2864	1830	1508	903	1867	879
Setembre	1967	1457	326	314*	No servei	943	584
Octubre (1-15)	-	-	-	-	-	-	142
Total Estiu	10.921	7.964	3.098	3.414	2.083	4.567	2583
Persones/dia	89,52	65,28	33,67	37,11	22,64	49,74	25,85

* al 2021 el servei de bus va començar dia 15 de juny i va acabar dia 15 de setembre, al 2022 no hi va haver servei de bus al setembre i el 2023 hi va haver servei de bus de 1 de juny a 30 setembre.

Taula 25. Freqüentació de persones dins el bus públic a l'accés a la zona de Favàritx durant els mesos amb restriccions d'accés en vehicle privat dels estius de 2018 a 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau

ENTRADA PERSONES TOTAL (A PEU+ BICI+ BUS)							
	2018	2019	2020	2021*	2022*	2023	2024
Maig (1-15)							6589
Juny	1570	4852	0	368	9.458	12.272	15233
Juliol	3587	7.246	9.387	14.293	14.822	15.360	17036
Agost	4452	7.679	18.556	21.752	19.236	20.458	17288
Setembre	2670	5.484	14.356	19.206	20.433	18.443	18146
Octubre (1-15)	ND	ND	ND	ND	14.827	14.088	14395
Total estiu	12.279	25.261	42.299	55.619	63.950	66.533	88687
Mitjana estiu	100,65	207,06	459,77	455,9	524,2	545,35	725,26

* al 2021 el servei de bus va començar dia 15 de juny i va acabar dia 15 de setembre, al 2022 no hi va haver servei de bus al setembre i el 2023 hi va haver servei de bus de l'1 de juny fins al 30 setembre. El 2024

Taula 26. Freqüentació total de persones a l'accés a la zona de Favàritx durant els mesos amb restriccions d'accés en vehicle privat dels estius de 2018 a 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau

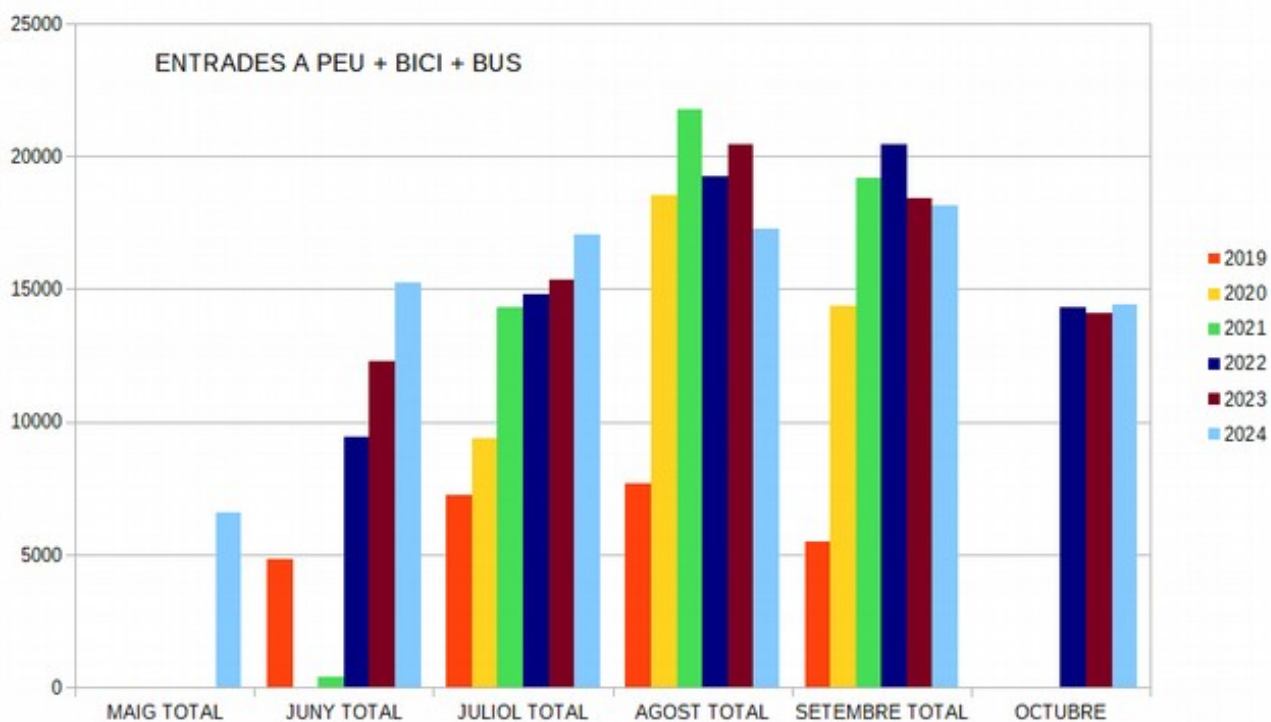

Figura 39 Comparativa de l'accés de persones a Favàritx per mesos en el període 2019-2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

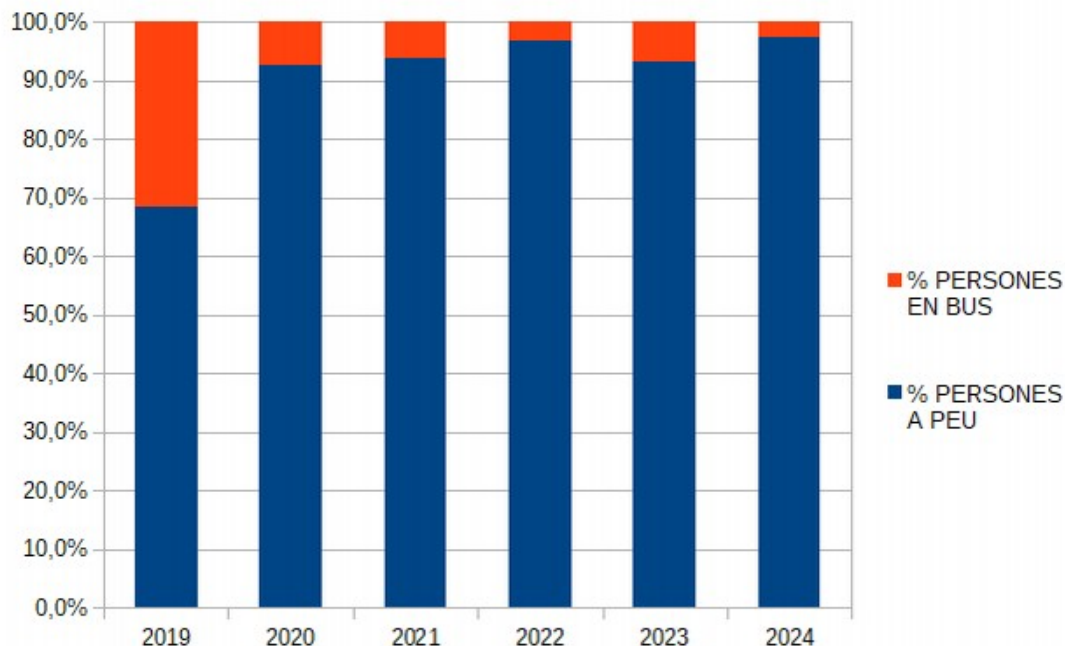

Figura 40. Comparativa d'accés de persones a peu i en bus a la zona de Favàritx els anys 2019 - 2024. Font i elaboració: Parc Natural s'Albufera des Grau.

Durant l'estiu de 2024 (de maig a octubre) la zona de Favàritx va rebre un total de 88.687 visitants, el que suposa un increment del 24,97% respecte l'any anterior, quan s'havien rebut un total de 66.533 persones. Durant l'estiu de 2024 varen accedir unes 459 persones diàriament de mitjana.

El 2024 hi ha hagut una freqüentació més elevada al juny, juliol o setembre que no pas al mes d'agost, essent la primera vegada que succeeix des que es recullen dades.

És important destacar que des que al 2020 es va habilitar un aparcament dissuasiu i un servei de bus, durant el 2024 la gran majoria de gent accedeix a Favàritx a peu després de deixar el vehicle privat a l'aparcament (97,3%) i la resta ho fa en autobús (2,7%). Tot i que aquest any s'ha notat un important increment dels passatgers de bus que l'utilitzen com a llençadera de l'aparcament fins al far o viceversa.

Els mesos de més ocupació de vehicles a l'aparcament dissuasiu han estat el setembre i l'octubre. Altres anys aquest pic d'ocupació es donava a mitjan d'agost. Durant l'estiu de 2024 no s'ha sobrepasat en cap moment el màxim de capacitat de vehicles de l'aparcament.

3.3.5. PROGRAMA D'EDICIÓ DE MATERIAL GRÀFIC

Durant l'any 2024 s'han repartit la següent quantitat de fulletons d'informació general del parc:

- 1940 mapes en Castellà
- 1540 mapes en Català
- 1400 mapes en Anglès
- 650 mapes en Alemany
- 3080 mapes en Francès

En finalitzar l'any 2024 el romanent del fulletons és de:

- 60 exemplars en castellà
- 160 exemplars en català
- 1600 exemplars en anglès
- 2250 exemplars en alemany
- 2420 exemplars en francès

L'any 2023 s'ha editat un nou fulletó d'informació sobre la regulació d'usos de l'àrea marina del parc natural de s'Albufera des Grau. El 2024 es varen repartir 1439 fulletons.

La primera edició ha estat de 4000 exemplars i cada unitat traduïda al català, castellà i anglès.

A finals de l'any 2021 es va posar a la venda el llibret ALBUFERA DES GRAU / PARC NATURAL, cedit i editat per l'Agència Reserva de Biosfera del Consell Insular de Menorca.

Durant l'any 2024 van vendre 497 exemplars:

- 42 en català
- 202 en castellà
- 68 en anglès
- 38 en alemany
- 112 en francès
- 35 en italià

Segueixen a disposició dels visitants els fulletons d'informació general i dels itineraris per la seva descàrrega i visualització amb dispositius mòbils, adaptats l'any 2020, i que són accessibles a través de la web i des dels codis QR que es troben al panell exterior del centre de recepció.

3.3.6. PROGRAMA DE COMUNICACIÓ EXTERNA

Butlletí XENIB

Durant el 2022 es va posar posat en marxa una nova eina de comunicació ambiental, el butlletí de la Xarxa d'Espais Naturals de les Illes Balears (XENIB). El Parc Natural de s'Albufera des Grau ha participat amb quatre articles durant l'any 2024:

- Butlletí 8, primavera 2024. Els rastres o com descobrir la vida que s'amaga al bosc.
- Butlletí 9, estiu 2024. La pastura és una aliada de la malva menorquina.
- Butlletí 10, tardor 2024. Els valors etnològics dels nostres espais: La pesca de pantena, un patrimoni històric en actiu.
- Butlletí 11, hivern 2024. Separar el gra de la palla.

Els valors etnològics dels nostres espais SEPARAR EL GRA DE LA PALLA

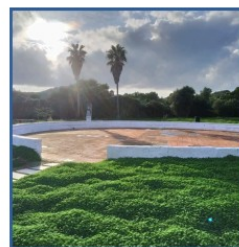
L'era que tenim al jardí del Centre de Recepció del Parc Natural de s'Albufera des Grau pertanyia a la finca agrícola del lloc de Llimpa. Fins als anys cinquanta el cultiu de blat era l'activitat principal dels llocs de Menorca. Testimoni d'aquest temps passat és que molts d'ells, en un punt elevat o «ventat», encara conserven la seva era. Les eres, que servien per separar el gra de la palla i fan entre 10 i 20 metres de diàmetre, estan enllorades (les més antigues) o enrajolades (com la nostra) i envoltades per un muret de blocs de marès (pedra calcària de l'illa) amb una osca. Segons la tradició popular, aquesta mossa servia per evitar que les formigues s'enduguin el gra, ja que les obliga a fer un recorregut de cara avall i el pes de la càrrega les faria caure.

La collita de cada any es feia a l'estiu i culminava amb la festa de les mesurades, que tenia com a finalitat mesurar la producció de l'any, sobretot la de blat i altres cereals, però també la de llegums i hortalisses.

A partir dels anys cinquanta, la mecanització del camp va dur a l'abandonament de les eres, però a molts llocs es conserven i són testimoni d'una època on el cultiu de blat era molt important en la societat menorquina. L'era del Centre de Recepció, avui en dia, és un espai d'esbarjo, on s'hi realitzen activitats educatives i lúdiques. Des del Parc Natural de s'Albufera des Grau, amb la conservació d'aquest espai, pretenem posar en valor el ric patrimoni rural del parc.

Autor: Col·lecció Ateneu de Maó

Fotografia: Arxius del Parc Natural de s'Albufera des Grau

Foto 43, Butlletí XENIB. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Xarxes socials

El Parc Natural de s'Albufera des Grau gestiona directament una pàgina de Facebook on es van penjant els cartells de les activitats, algunes informacions de rellevància sobre el al parc i l'enllaç al Butlletí ESPAIS de la Xenib amb l'objectiu de sensibilització ambiental. Aquesta pàgina actualment té 510 seguidors.

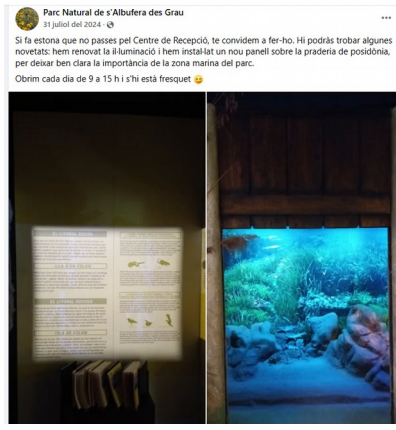

Foto 44. Posts de Facebook.

3.3.7. ANÀLISI DE L'ÚS PÚBLIC AL PARC

Freqüentació Itinerari Sa Gola i Camí de Cavalls

L'any 2021 es va adquirir un comptador automàtic de persones i bicicletes per tal de mesurar la freqüentació de l'itinerari de Sa Gola.

El maig de 2022 es va adquirir un altre comptador automàtic, en aquest cas no discrimina persones de bicicletes. S'ha instal·lat al Camí de Cavalls al seu pas per les Salines d'Addaia per tenir dades de freqüentació d'aquest punt sensible per a la nidificació i alimentació d'aus aquàtiques.

El setembre de 2023 es va adquirir un altre comptador automàtic, que tampoc discrimina persones de bicicletes. S'ha instal·lat al Camí de Cavalls al seu pas per Favàritx per comptabilitzar les persones que transiten entre Favàritx i les platges de Presil·li i Morella o Es Grau.

El comptador de Sa Gola es va espatllar el novembre de 2021 degut a unes inundacions. No va tornar a estar operatiu fins abril de 2022. Es va instal·lar uns metres més al principi de l'itinerari per evitar danys per aigua quan hi hagi crescudes per fortes pluges.

El comptador d'Addaia es va instal·lar el maig de 2022 però malauradament les dades de juliol i agost es van perdre durant una actualització de software.

Tot i això els comptadors automàtics aporten informació molt rellevant quant a la freqüentació d'aquests dos camins dins el Parc.

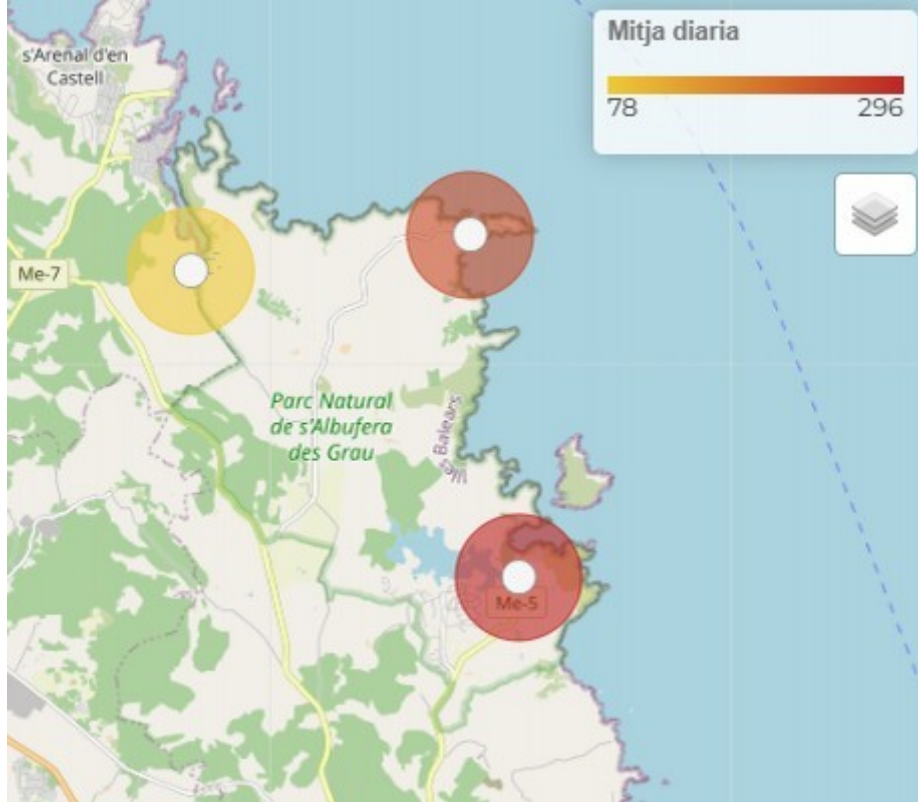

Figura 41. Situació dels comptadors. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Any 2024	Total usuaris	Mitjana diària	Dia màxim recompte
Itinerari Sa Gola	116.213	318	14 juny: 1.218
Salines Addaia	28.529	78	4 maig: 388
Favàritx (de 23/09 a 31/12)	90.421	247	20 agost: 1.139

Taula 27. Resum de dades recollides. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Així, a l'itinerari de Sa Gola el 2024 s'han comptabilitzat un total de **116.213** usuaris, el que suposa una mitjana diària de **318** usuaris sumant entrades i sortides de bicicletes i vianants. És a dir, unes 34 persones més al dia respecte el 2023. Un 97% dels usuaris són vianants i el 3% ciclistes. La majoria dels usuaris (68%) fan el camí en direcció nord, és a dir del Pont del Sivinar cap a la Platja des Grau.

El dia de la setmana de màxima freqüentació són els diumenges entre les 10 h i les 12 h del matí.

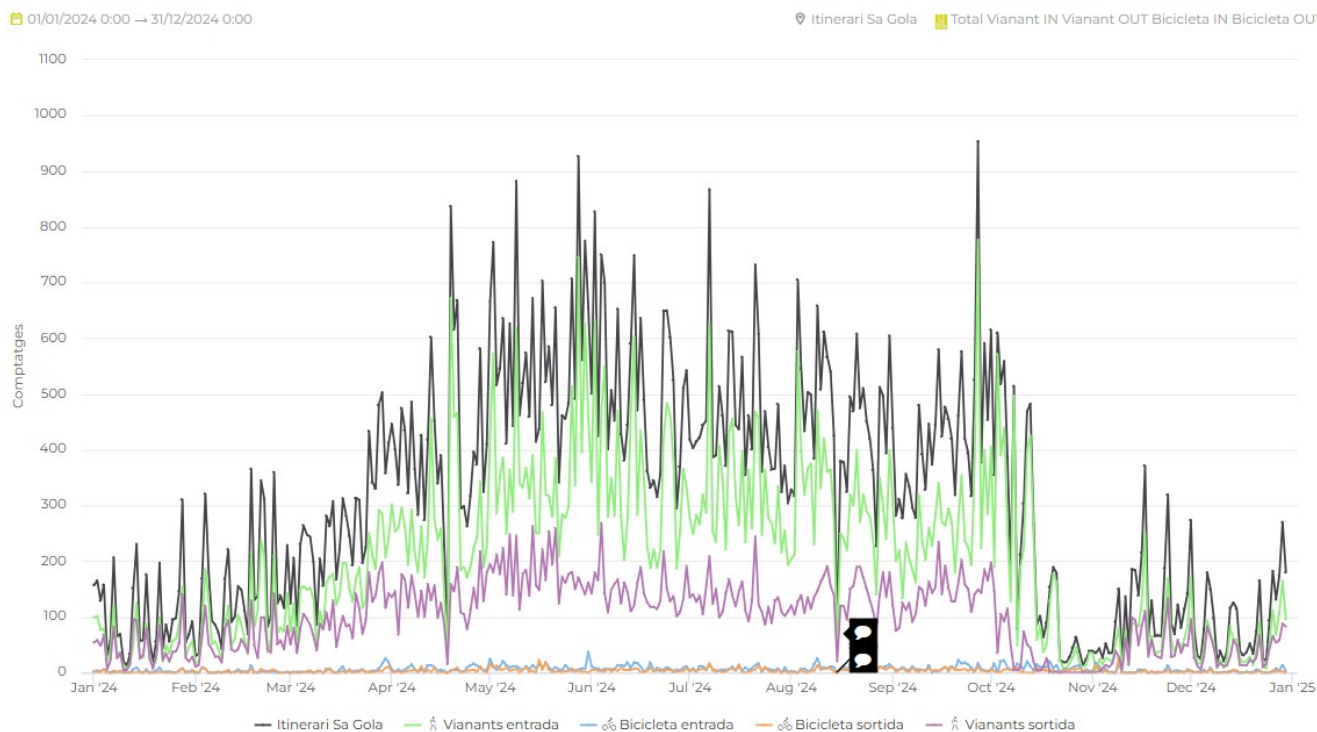

Figura 42. Freqüentació diària a Sa Gola. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

A les salines d'Addaia el 2024 s'han comptabilitzat un total de **28.529** usuaris al pas del Camí de Cavalls per les salines d'Addaia, el que suposa una mitjana diària de **78** usuaris en les dues direccions (tant vianants com bicis). Un 52% dels usuaris van en direcció Addaia i un 48% ho fan en direcció Favàritx.

El dies de la setmana amb més freqüentació són, amb diferència, els dissabtes i diumenges entre les 11 h i les 13 h del matí. Els mesos de primavera hi ha força més freqüentació que no pas juliol i agost.

Freqüentació diària

01/01/2024 0:00 → 31/12/2024 0:00

Salines Addaia Total Vianant IN Vianant OUT Bicicleta IN Bicicleta OUT

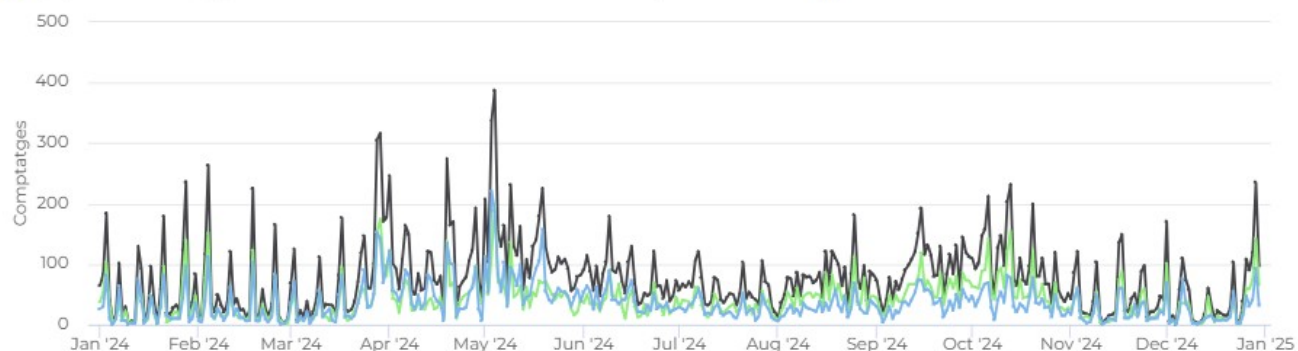

Figura 43. Freqüentació diària a Addaia. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Pel que fa al comptador de Favàritx, en els tres mesos que ha estat en funcionament ha registrat un total **18.022** usuaris, el que suposa una mitjana diària de **148** usuaris. El dia de màxims recomptes és el 20 d'agost.

El dia de la setmana amb més freqüentació en aquest tram de camí de cavalls és el diumenge i un 57% dels usuaris ho fan en direcció a Es Grau.

Freqüentació diària

01/01/2024 0:00 → 31/12/2024 0:00

Favàritx Total Vianant IN Vianant OUT Bicicleta IN Bicicleta OUT

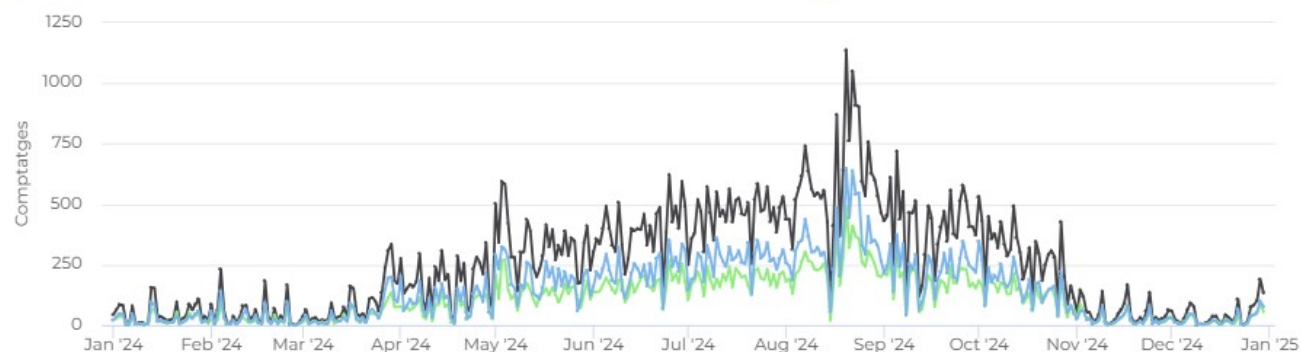

Figura 44. Freqüentació diària a Favàritx. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Si analitzem els tres comptadors alhora, durant el 2024 han comptabilitzat **un total de 234,359 usuaris**, el 49% a l'itinerari de Sa Gola i el 39% al Camí de Cavalls a Favàritx.

Pel que fa als horaris de pas, en els tres coincideix que hi ha més freqüentació pels matins, entre les 10 i les 13h i en el cas de Sa Gola també s'observa un pic al capvespre entre les 18 i les 20h.

El dies amb més freqüentació són clarament els caps de setmana en els tres casos.

És destacable que aquests patrons d'horaris i dies de la setmana no s'observen en el cas dels ciclistes.

mitjana de pas segons horari

01/01/2024 → 31/12/2024

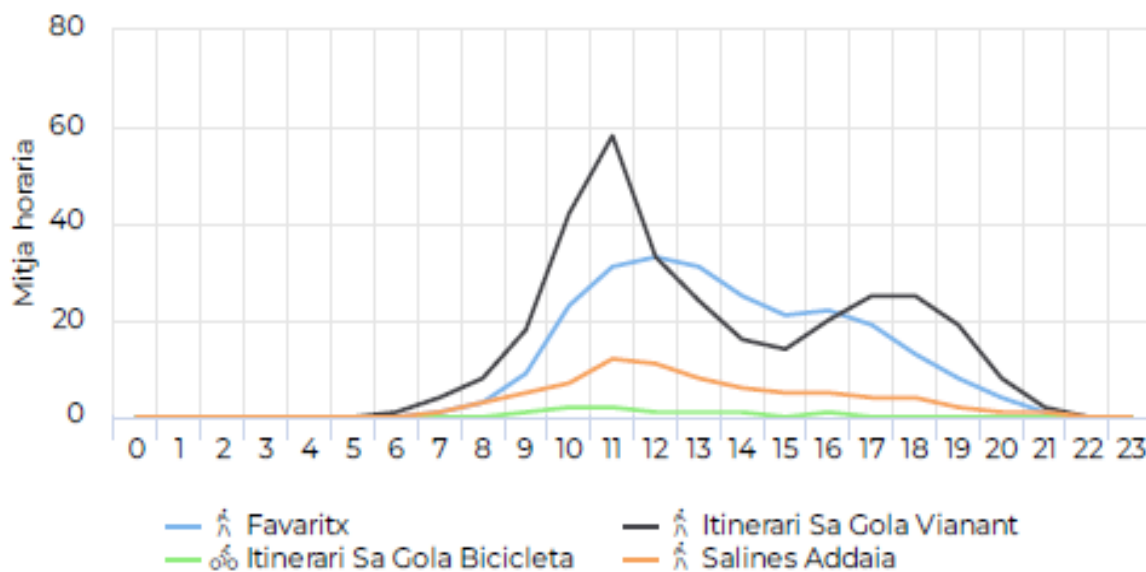

Figura 45. Freqüentació horària als tres comptadors. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Perfil diari

01/01/2024 → 31/12/2024

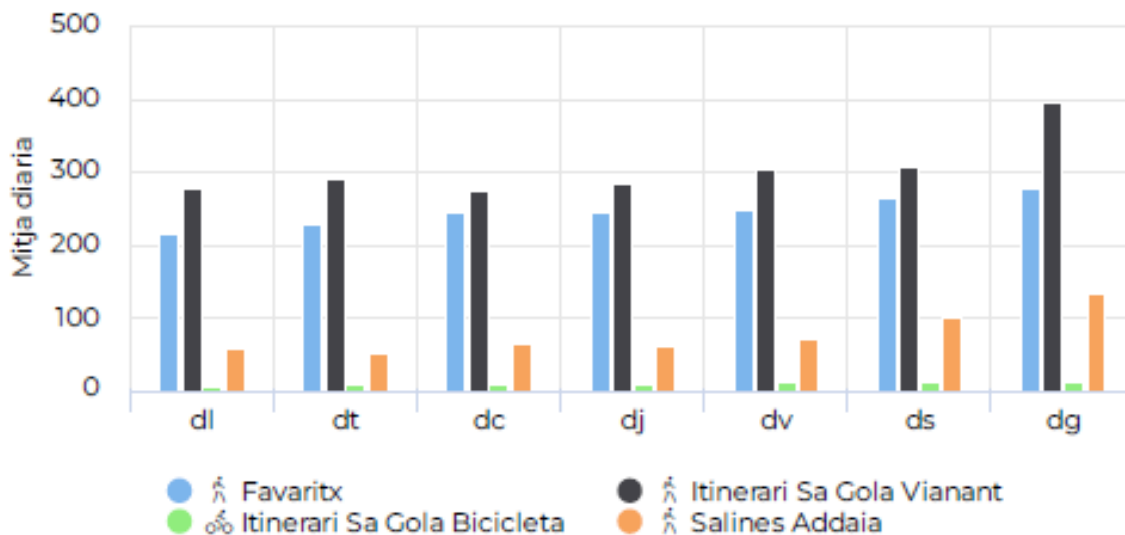

Figura 46. Freqüentació segons dia de la setmana i segons comptador. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Fondeig embarcacions

Al Parc Natural de s'Albufera des Grau el vigilant marí realitza durant els mesos d'estiu de manera continuada una vigilància i control dels fondejos d'embarcacions dins de l'àmbit marí del parc natural.

Durant l'any 2024 es va realitzar entre el 3 de juny i el 25 d'octubre un total de 67 jornades de vigilància amb l'embarcació. Es comptabilitzaren en total 5.909 embarcacions, un nombre 3% inferior a l'any anterior.

En la següent gràfica es pot observar l'augment acusat entre els mesos de juny, juliol i agost, duplicant-se mes a mes fins el pic el mes d'agost amb unes 152 embarcacions comptabilitzades per dia de vigilància.

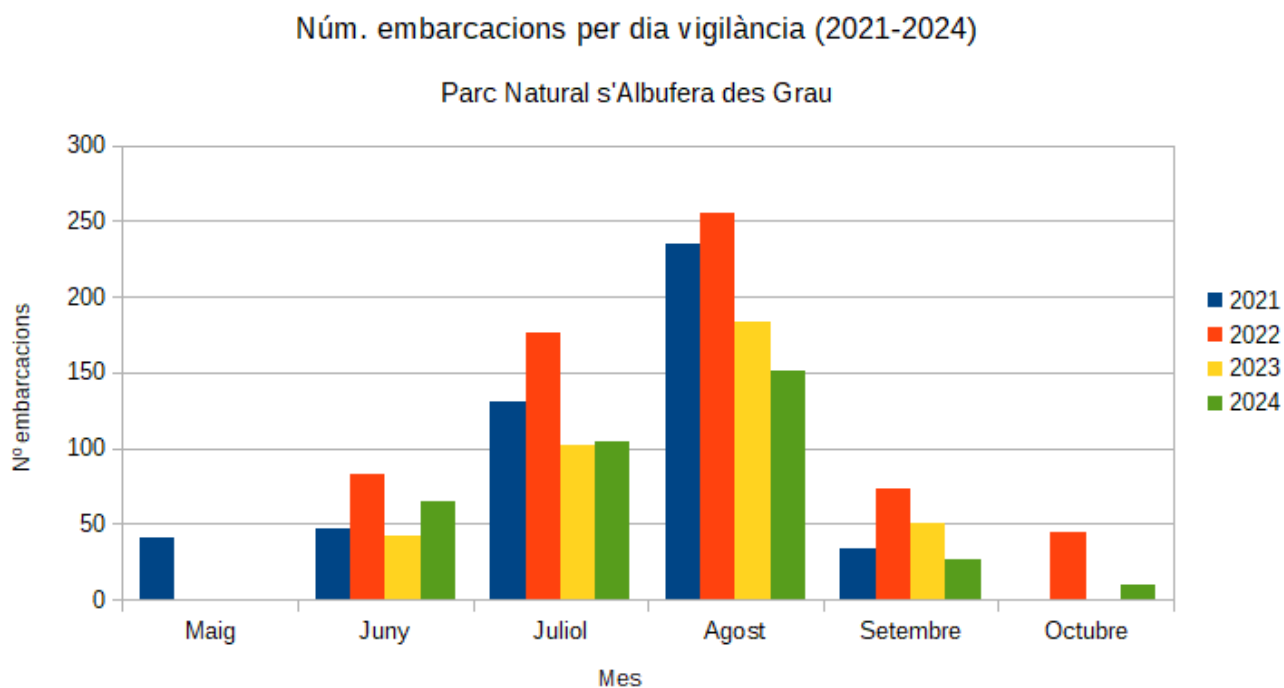

Figura 47. Promig diari d'embarcacions fondejades al Parc Natural de s'Albufera des Grau (2021-2024).

De totes les embarcacions fondejades, s'ha vist que un 2,2% de mitjana estaven fondejades damunt praderies de *Posidonia oceanica*. Encara que el percentatge ha millorat respecte l'any anterior.

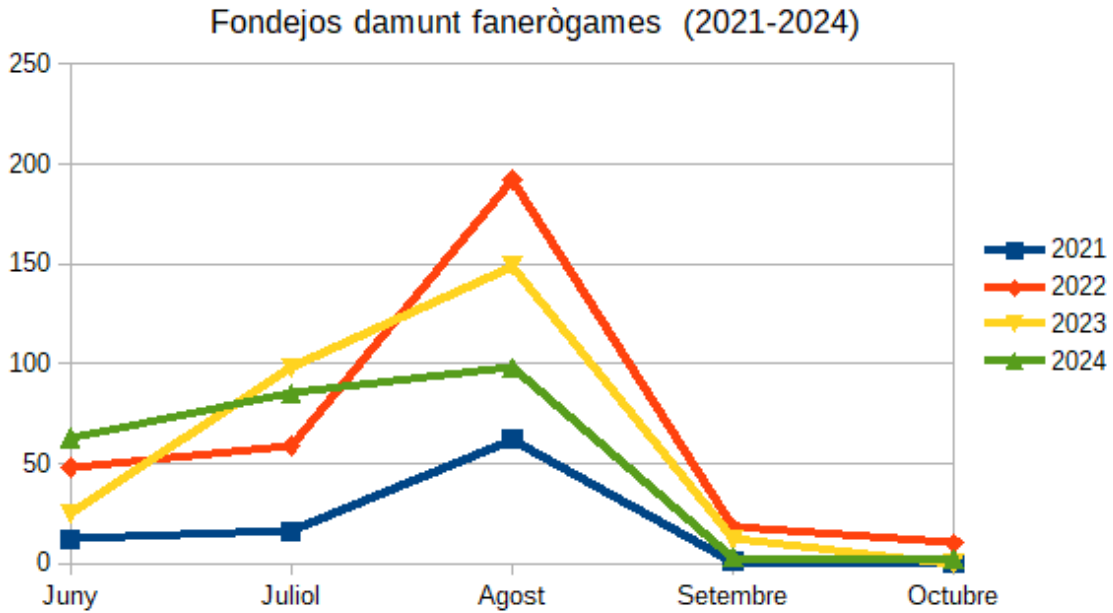

Figura 48. Embarcacions fondejades damunt Posidonia al Parc Natural de s'Albufera des Grau (2021-2024).

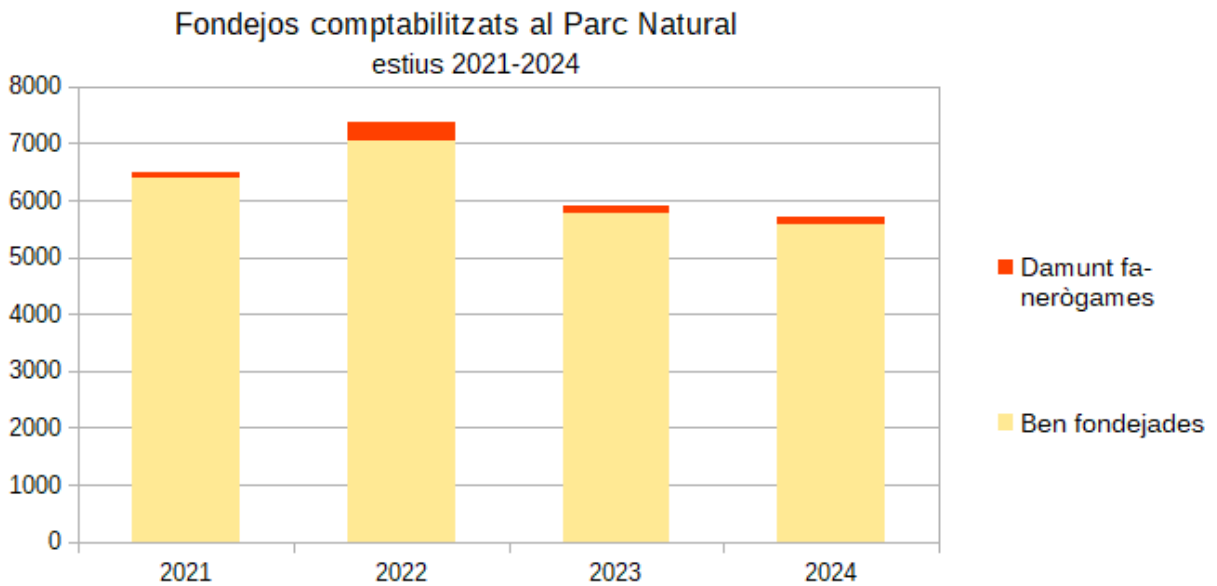

Figura 49. Embarcacions fondejades totals al Parc Natural de s'Albufera des Grau (2021-2024).

	2021 (21 maig-19 setembre)				2022 (12 juny-23 octubre)			
	N.º dies	Emb	Emb/dia	Damunt posidonia	N.º dies	Emb	Emb/dia	Damunt posidonia
Maig	2	81	41	0	0	-	-	-
Juny	15	696	46	12	11	907	82	40
Juliol	16	2088	131	16	12	2111	176	132
Agost	15	3517	234	62	14	3572	255	475
Set	3	101	34	1	7	510	73	112
Oct	0	-	-	-	6	268	45	27
TOTAL	51	6483	127	91	50	7368	147	786

Taula 28. Recompte d'embarcacions fondejades (total i en posidonia) al Parc Natural de s'Albufera des Grau (2021-2022).

	2023 (2 juny a 27 setembre)				2024 (12 juny-23 octubre)			
	N.º dies	Emb	Emb/dia	Damunt posidonia	N.º dies	Emb	Emb/dia	Damunt posidonia
Maig	-							
Juny	19	802	42	6	20	1304	63	63
Juliol	15	1521	101	57	18	1874	85	85
Agost	16	2928	183	81	15	2274	98	98
Set	13	658	51	9	7	182	3	3
Oct	-				7	69	2	2
TOTAL	63	5909	94	153	67	5703	85	258

Taula 29. Recompte d'embarcacions fondejades (total i en posidonia) al Parc Natural de s'Albufera des Grau (2023-2024).

3.3.8. PROJECTE MILLORA ITINERARIS I AGUaits (FONS ITS ALBUFERES)

L'execució d'aquest projecte està pendent dels permisos per part de la Demarcació de Costes i els Ajuntaments, els quals estan essent tramitats per la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal.

3.3.9. PUBLICACIÓ LLIBRE 30 ANYS DEL PARC

Durant l'any 2024 s'han fet les feines de preparació, coordinació i redacció d'un llibre sobre la història recent del parc i que ha de ser commemoratiu del 30^è aniversari que està previst s'editi al maig de 2025, coincidint amb la data de l'efemèride.

- S'han definit el format i l'extensió del llibre: Format: 24 x 17; Pàgines: 300 aprox; Impressió: 4+4 Per determinar: tipus d'enquadració (cosida o fresada) i tipus d'impressió (digital o òfset). Idioma català.
- S'han definit els capítols i els autors de cada un d'ells han entregat els esborranys. Tots es troben en fase de revisió durant el 2024
- S'ha contractat una coordinadora/correctora de la publicació (Ariadna Ferrer Anglada)

3.3.10. CELEBRACIÓ 30 ANIVERSARI CREACIÓ DEL PARC

Durant el 2024 s'ha encarregat el logo de l'aniversari dels 30 anys que es celebrarà al llarg del 2025 i es va començar a dissenyar les activitats a realitzar, així com les possibles dates i formats.

Entre les propostes es troba enfocar les activitats entorn als diferents capítols del llibre commemoratiu dels 30 anys.

3.4. ÀREA D'INVESTIGACIÓ I SEGUIMENT

3.4.1 PROGRAMA DE SEGUIMENT D'ESPÈCIES VEGETALS TERRESTRES D'INTERÈS

S'han realitzat els seguiments de les espècies incloses en el programa d'accions de recuperació d'espècies de flora amenaçada: *Malva minoricensis*, *Apium bermejoi* i *Erodium reichardii*.

Com cada any, s'ha un seguiment de primavera i un de tardor per tal d'avaluar l'estat de conservació de les seves poblacions, essent el canvi climàtic (manca de pluges i augment de precipitacions) una de les seves principals amenaces.

3.4.1.1 *Malva minoricensis*

Aquesta espècie compta amb dues poblacions principals, una a Favàritx i l'altra a l'illa d'en Colom. La de Favàritx consta de dos nuclis, un al costat de la carretera i l'altra a la zona des Portitxol, la qual no s'ha pogut mostrejar a causa de la dificultat per accedir-hi.

Foto 45 Exemplar de *Malva minoricensis*, amb un insecte pol·linitzador.

Les dades del 2024 constaten la regressió de l'espècie, principalment a la localitat de Favàritx, on la tardor només es va poder comptabilitzar un individu. La població de l'illa d'en Colom també ha patit una disminució dels seus efectius, tot i que ha estat menys acusada. És possible que unes condicions més favorables de l'hàbitat, amb un component més nitròfil degut a la presència de colònies de gavines, hi hagi contribuït.

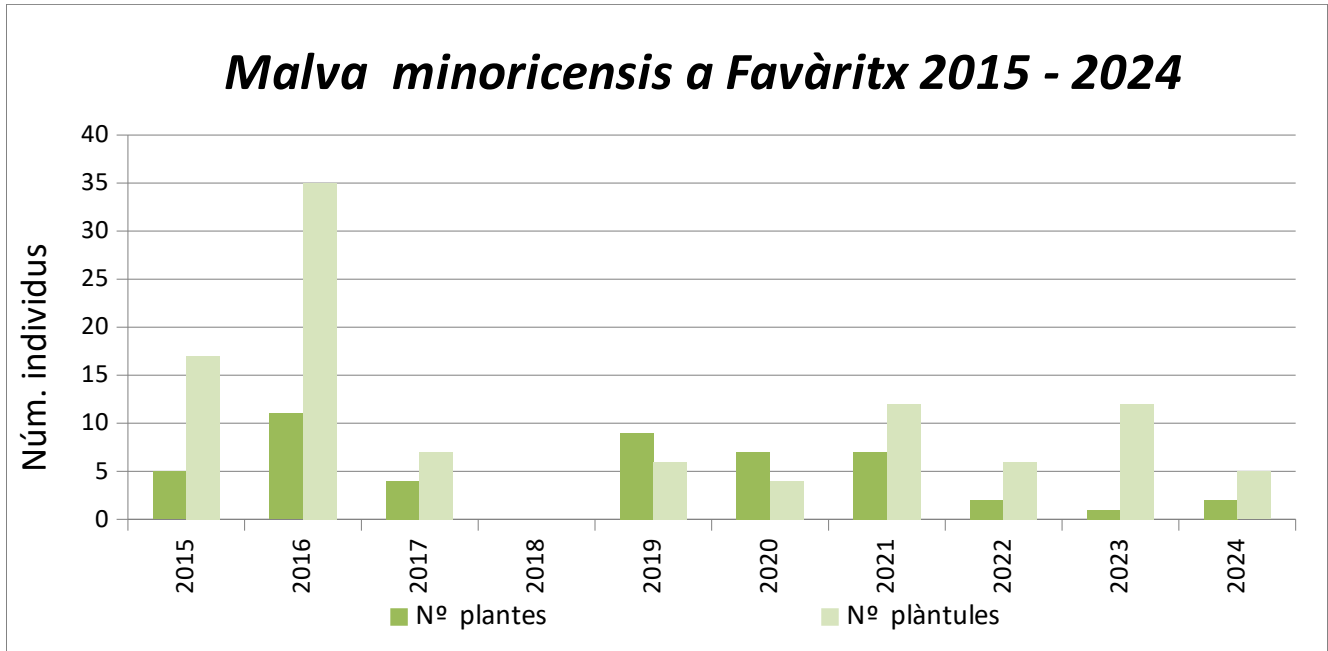

Figura 50. Evolució de *M. minoricensis* a Favàritx en el seguiment de primavera. El 2018 no es va revisar.

3.4.1.2 *Apium bermejoi*

Aquesta espècie només es troba de forma original en una única localitat en tot al món, localitzada a la costa oriental de Menorca.

Arran de diversos programes de conservació, es van fer diverses reintroduccions essent la de sa Font des Escalons (Fornells) la més exitosa. Per contra, de les reintroduccions realitzades en el Parc en els darrers anys, actualment només hi trobam individus a la de Pou d'en Caldés, tot i que el número d'exemplars ha disminuït considerablement en els darrers anys.

Foto 46. Exemplars d'*Apium bermejoi* sembrats a Canaló des Peix la tardor de 2024.

POBLACIÓ	ESTAT
Sa Cudia Nova	Sense individus.
Pou d'en Caldes	Nombre molt baix d'individus
Mongofre Vell	Eliminada l'any 2015 per hibridació.
Macar de sa Roba	Sense individus.
Regal de s'Aigo I	Sense individus.
Regal de s'Aigo II	Poblacions creades a la tardor de 2024 (veure programa d'accions de recuperació d'espècies de flora amenaçada)
Canaló des Peix	

Taula 30. Estat de les poblacions d'*Apium bermejoi* al Parc Natural al 2024. Parc Natural de s'Albufera des Grau.

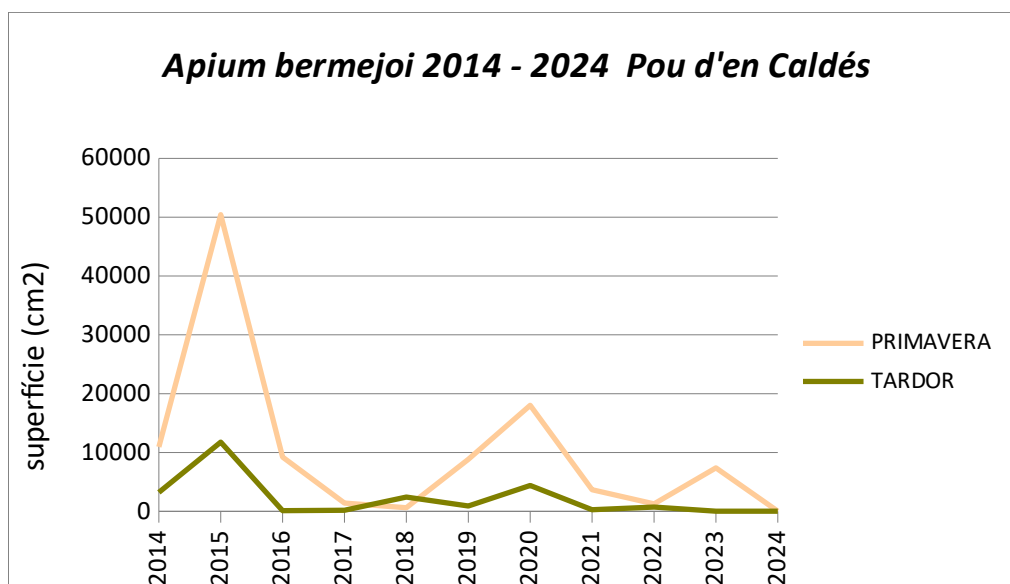

Figura 51. Evolució d'*A. bermejoi* entre els anys 2014 i 2024

3.4.1.3 *Erodium reichardii*

Trobam aquesta espècie a dues localitats: Pou d'en Caldes (al costat del Camí de Cavalls que passa per Mongofre Vell) i a Favàritx, al costat de la carretera. Les seves poblacions es troben en un estat més favorable que en el cas de les espècies anteriors, tot i que també s'ha produït una disminució del número d'individus, especialment a Pou d'en Caldes.

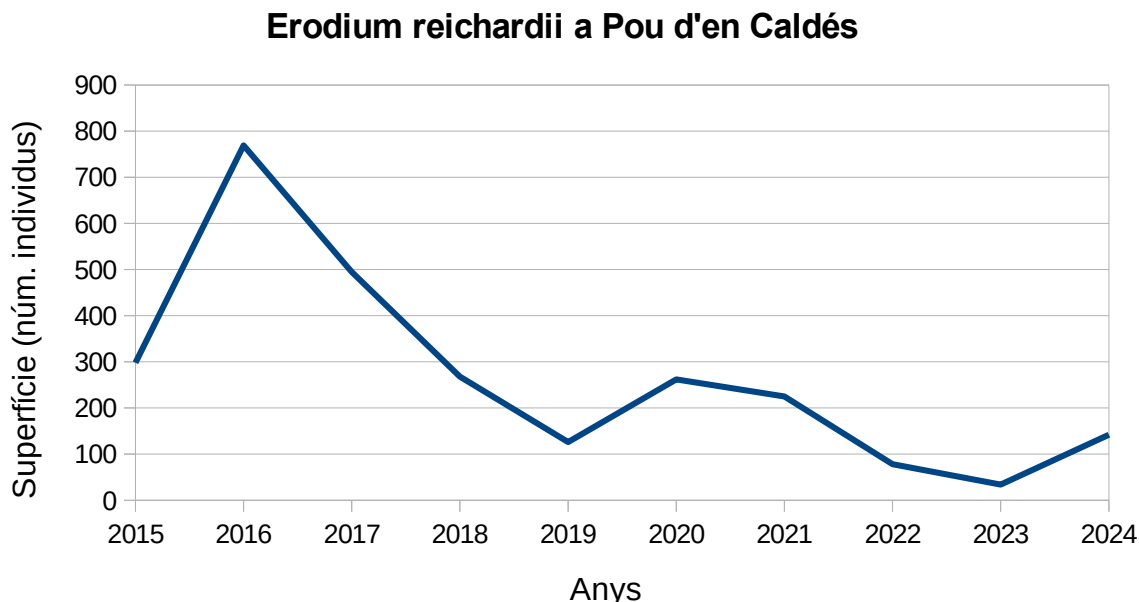

Figura 52. Evolució d'*E. reichardii* entre els anys 2015 i 2024 durant la primavera.

3.4.2 SEGUIMENT DE LÍQUENS

Durant l'any 2024 no s'ha pogut iniciar el programa.

3.4.3 SEGUIMENT D'ESPÈCIES VEGETALS MARINES D'INTERÈS

Xarxa Posidonia

D'acord amb a «Xarxa de monitoratge de la Posidònia de les Illes Balears», promogut per la Direcció General de Pesca i Medi Marí, durant l'any 2024 no es va fer cap seguiment de les dues subestacions ubicades al Parc Natural (el darrer seguiment es va ser el 2022, amb una densitat «molta alta» a les dues subestacions i un estat de conservació «moderat»).

3.4.4 SEGUIMENT D'ESPÈCIES EXÒTIQUES INVASORES

Algues invasores

Arran de diferents campanyes d'investigació i seguiment del medi marí, investigadors de l'OBSAM i de l'IMEDEA ens han informat de la presència de l'alga invasora *Halimeda incrassata* a la zona d'Addaia (Cala Roja i a l'entrada de s'Estany).

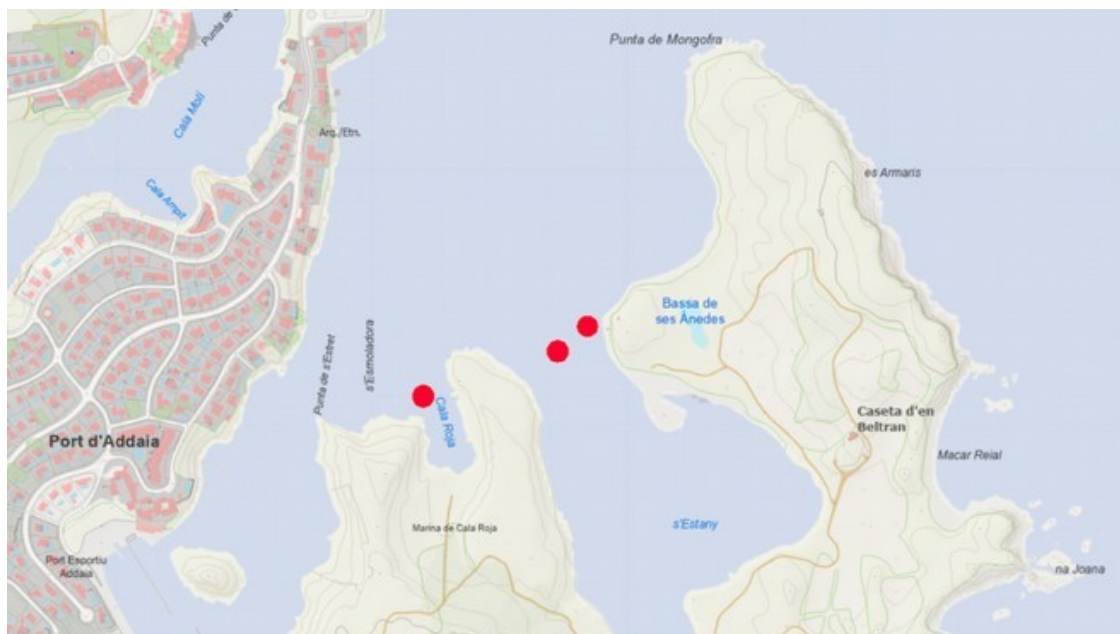

Figura 53 Punt on s'ha localitzat l'alga invasora *Halimeda incrassata*.

Per altra banda, els treballs de l'Estació d'Investigació Jaume Ferrer (GOIB-IEO/CSIC), han permès realitzar el seguiment de 5 espècies d'algues introduïdes a les costes de Menorca: *Lophocladia trichocladus*, *Caulerpa cylindracea*, *Womersleyella setacea*, *Acrothamnion preissii* i *Asparagopsis taxiformis*.

Foto 47. Algues invasores estudiades per l'Estació Jaume Ferrer.

Les espècies amb unes cobertures més importants han estat *Acrothamnion preissii* i *Womersleyella setacea*.

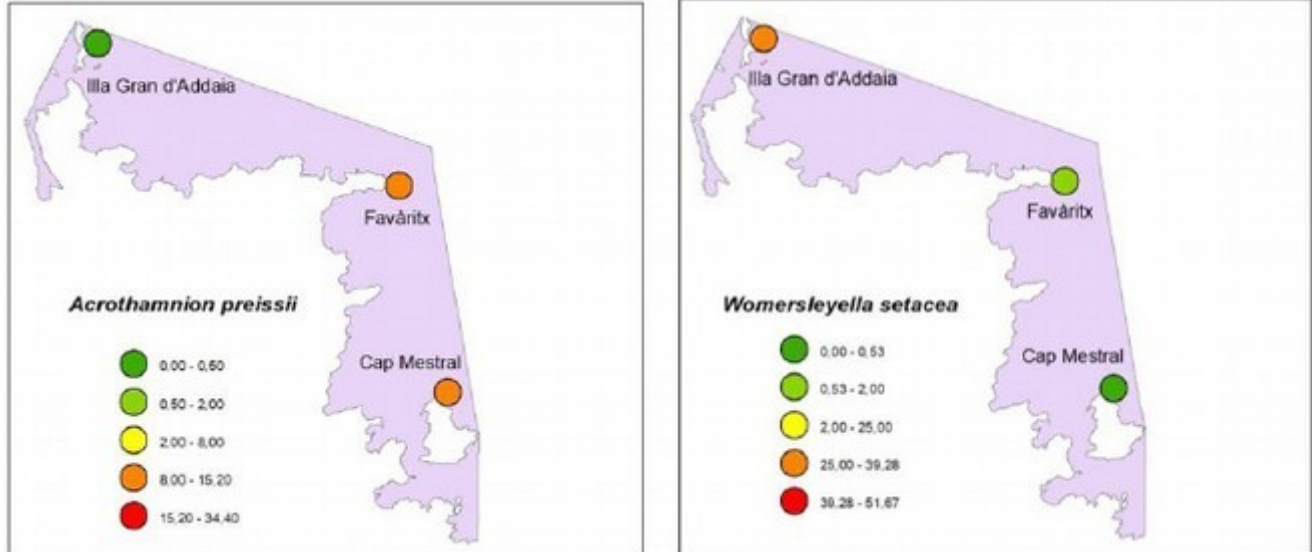

Figura 54. Percentatge de cobertura d'*A. preissii* i *W. setacea* a les tres estacions establertes en el Parc. Font: Estació Jaume Ferrer.

3.4.5 SEGUIMENT DE SARGANTANES DEL PARC

L'any 2024 s'ha seguit estudi sobre les poblacions de la sargantana balear (*Podarcis lilfordi*) a Menorca els investigadors Ana Pérez i Valentín Pérez, del departament e Biologia Animal de la Universitat de Salamanca, finançat per la Conselleria de Medi Ambient i Territori i el Consell Insular de Menorca.

Les principals conclusions i observacions en relació a les poblacions de sargantana balear dins del Parc Natural de s'albufera des Grau són les següents:

Illa Gran d'Addaia	Es considera necessari instal·lar una cartellera informativa, tant a la zona de s'Olla com a la costa occidental
Illa Petita d'Addaia	Població que pateix fluctuacions importants, segurament a causa de la disminució de recursos tròfics en època de sequera
Ses Àguiles	Tot i el tamany reduït de l'illot, la població es troba en bon estat de conservació, però considera fonamental evitar l'accés dels visitants, encara que l'orografia sigui complicada Recomana publicitar la prohibició estricta del desembarcament
Na Carbó	Constata la presència de visitants per la troballa d'una mena de banc fet amb elements naturals, essent necessari la seva retirada, així com la instal·lació d'una cartellera informativa
Ses Mones	Se segueix confirmant l'absència de la sargantana italiana, <i>Podarcis siculus</i> , que anteriorment s'havia citat
Illa d'en Colom	No constata cap afectació per part de les rates, però sí recomana estudiar les densitats i hàbits alimentaris d'aquesta espècie invasora
Illot d'en Mel	L'eliminació de les figueres de moro no sembla haver afectat la població

Taula 31. Conclusions de l'estudi sobre sargantanes balears al parc

Foto 48. *Sargantana balear*

3.4.6 SEGUIMENT D'AMFIBIS I TORTUGUES D'AIGUA

Durant l'any 2024 no s'ha pogut iniciar el programa.

3.4.7 SEGUIMENT DE TORTUGUES TERRESTRES (TESTUDO HERMANNI)

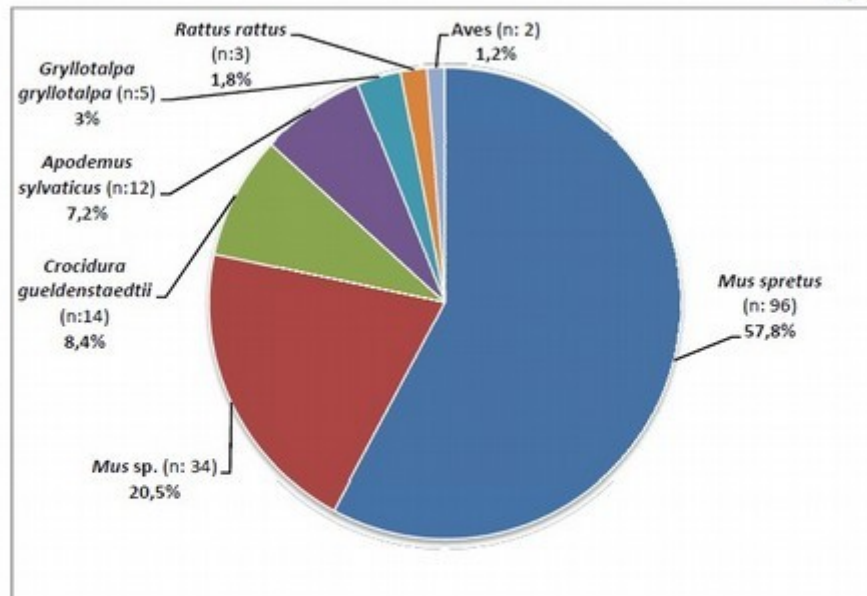
Durant l'any 2024 no s'ha pogut iniciar el programa.

3.4.8 SEGUIMENT DE MICROMAMÍFERS DEL PARC

Aquest seguiment s'emmarca dins del Programa de Seguiment de la Biodiversitat en la Reserva de la Biosfera de Menorca del Consell Insular de Menorca. Els resultats del 2024 estan pendents de publicació.

Com a complement, es mostren aquí els resultats preliminars del treball realitzat pel biòleg Mikel Ruiz Veramendi de la Sociedad Ibérica para la Conservación y Estudio de los Mamíferos (SECEM) en què es van analitzar egagròpiles d'òliba a diferents localitats del Parc. La major part de la dieta d'aquest ocell es basa en micromamífers.

Contenido de las egagrópilas recogidas en el Parc de S'Albufera des Grau el 02/12/24

Número de muestras analizadas: 41
 Número de ejemplares encontrados: 166
 Porcentaje: 4,04 ejemplares por egagrópila

PROTOCOLO:	Análisis de dieta	DETERMINACIÓN:	A partir de 06-01-2025
MUNICIPIO:	Mahón	DETERMINADOR:	Mikel Ruiz Veramendi
UTM:	31S 606815, 4421474	PREDADOR:	<i>Tyto alba</i>

Figura 55. Resum anàlisi egagròpiles al parc

3.4.9 SEGUIMIENTO D'AUS PROTEGIDAS DEL PARC

Els seguiment del milà reial (*Milvus milvus*) i l'àguila peixetera (*Pandion haliaetus*) s'emmarquen dins del Programa de Seguiment de la Biodiversitat en la Reserva de la Biosfera de Menorca del Consell Insular de Menorca. Els resultats del 2024 estan pendants de publicació.

3.4.10 SEGUIMENT D'AUS AQUÀTIQUES I LIMÍCOLES

El programa de seguiment d'avifauna es basa en censos mensuals de les aus aquàtiques a les dues zones humides més importants del Parc Natural: s'Albufera des Grau (dades des del 1995) i ses salines d'Addaia (dades des del 2003). Des de fa un tres d'anys també s'ha introduït el recompte mensual a sa bassa de Morella. Cada any s'utilitza la mateixa metodologia de treball, els mateixos llocs d'observació i els mateixos horaris, per així poder comparar els resultats amb les dades d'anys anteriors.

L'abundància d'ocells a s'Albufera (estimada a partir de la mitjana dels 12 censos mensuals) ha estat de 1548 individus, superior a la de l'any anterior (1388), recuperant així la tendència negativa produïda durant els anys 2021 i 2022. A ses Salines d'Addaia la quantitat d'individus és lògicament inferior i amb menys fluctuacions (exceptuant el 2014) pel fet de ser un hàbitat més estable, a diferència de s'Albufera que es troba molt condicionada per la pluviometria i el nivell de l'aigua. No obstant açò, l'abundància d'ocells d'enguany (125) ha estat inferior a la de l'any passat (153) o a la del 2022 (172 exemplars).

Abundància d'ocells a s'Albufera i a ses Salines d'Addaia

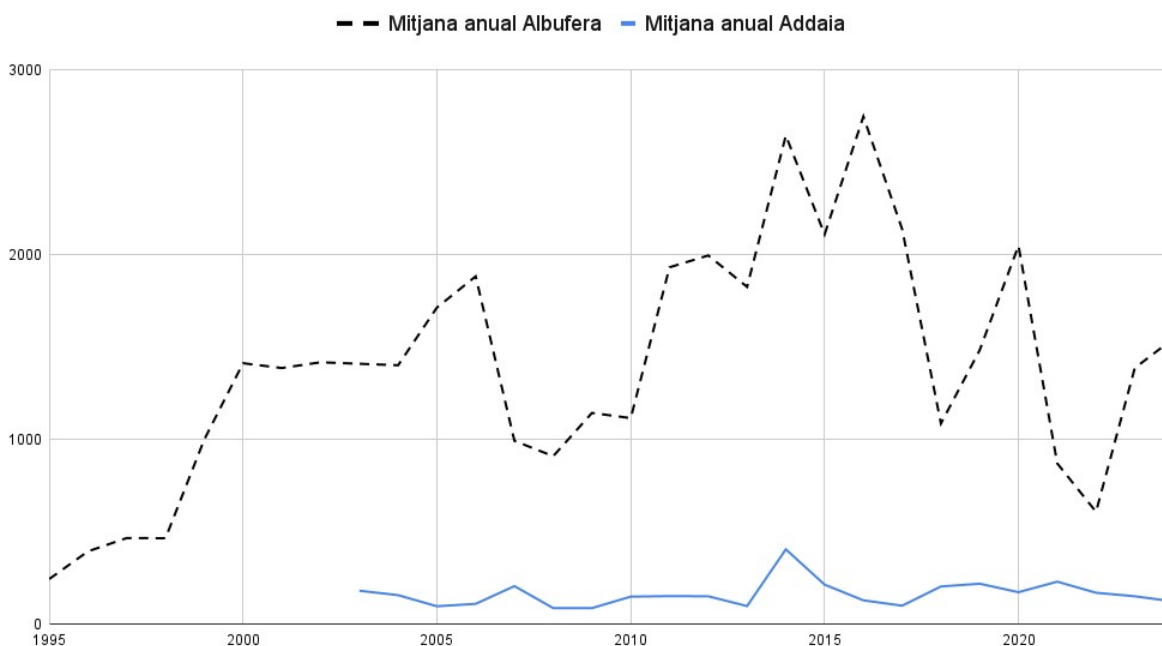

Figura 56. Comparació de l'abundància d'ocells aquàtics (dades anuals obtingudes de la mitjana dels censos mensuals) a s'Albufera des Grau i Addaia

Continuant amb s'Albufera, es pot observar com la riquesa d'espècies s'ha mantingut més constant que l'abundància total d'individus, la qual va assolir valors especialment baixos durant el 2022, semblants als valors de mitjans de la dècada dels 90 del segle passat.

TENDÈNCIA AUS ALBUFERA DES GRAU (1995-2024)

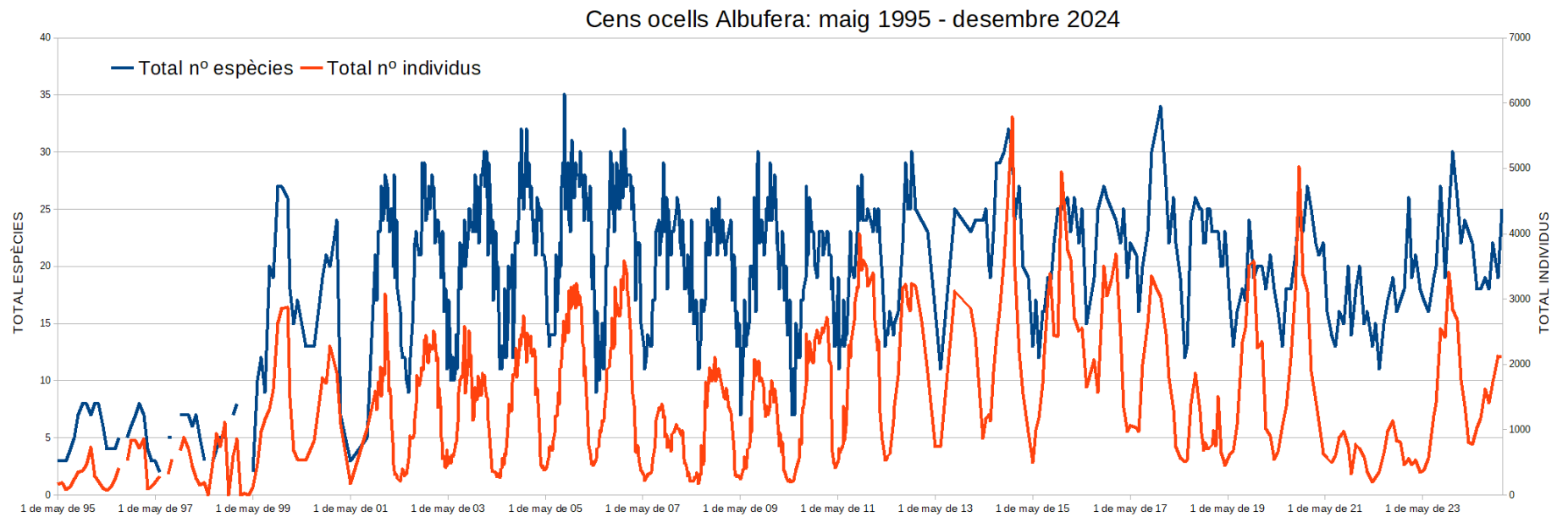

Figura 57 Evolució de la tendència d'aus a l'Albufera des Grau (riquesa d'espècies i abundància d'individus) segons els censos mensuals (1995-2024).

Es pot observar també com el cicle estacional es troba més marcat en el període 2000-2015 i menys en els anys posteriors, possiblement com a conseqüència de l'augment clar de temperatures que ha tingut lloc durant la darrera dècada, fet que condiciona la migració d'algunes espècies i, al mateix temps, limita la quantitat d'aigua de la llacuna, juntament amb la precipitació.

Pel que fa a les dades del 2024, en el següent gràfic es pot analitzar l'abundància dels diferents grups d'aus aquàtiques, essent majoritari el grup dels zooplanctívors (318 exemplars de mitjana), seguit dels herbívors/granívors (223) i dels ictiòfags (62).

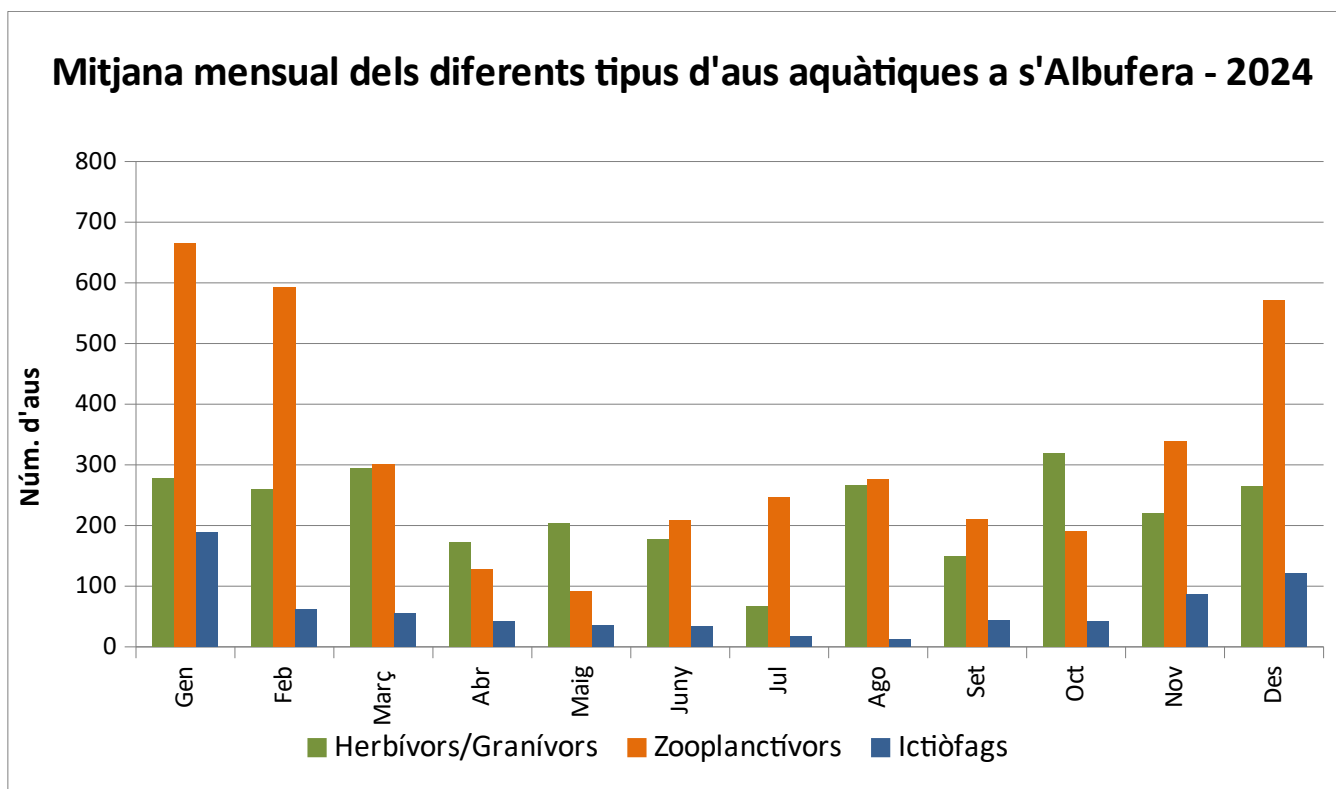

Figura 58 Evolució mensual dels diferents grups d'aus aquàtiques durant el 2024. Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.. Nota: Herbívors/ granívors (*Anas crecca*, *A. platyrhynchos*, *A. acuta*, *M. penelope*, *M. strepera*, *Netta rufina*, *Aythya nyroca*). Zooplanctívors (*S. clypeata*, *Aythya ferina*, *Trachybaptus ruficollis* i *T. Nigricollis*). Ictiòfags (*Podiceps cristatus*, *Phalacrocorax carbo*, *Ardea alba*, *Egretta garzetta*, *Ardea cinerea*, *Ardea purpurea*, *Ardeola ralloides*, *Botaurus stellaris*, *Nycticorax nycticorax*, *Ixobrychus minutus*).

Per altra banda, a la següent taula es mostren el número màxim d'exemplars vists en un dia de les aus aquàtiques més representatives a s'Albufera per al període 2013-2024.

Espècie	Número màxim d'exemplars censats en un dia											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Soterí petit)	270	216	369	334	150	119	281	334	235	146	323	330
<i>Phalacrocorax carbo</i> (Corb marí gros)	125	46	41	54	87	109	95	122	156	49	90	136
<i>Ardea cinerea</i> (Agró gris)	9	6	7	8	9	10	19	12	17	10	16	8
<i>Mareca penelope</i> (Xiulaire)	144	102	132	107	243	35	37	86	13	1	93	46
<i>Anas platyrhynchos</i> (Coll blau)	244	169	199	226	404	267	470	344	340	185	406	245
<i>Fulica atra</i> (Fotja)	2032	1665	2180	2145	2193	1161	2327	3752	730	672	1714	1447

Taula 32 Comparativa del número màxim d'exemplars d'algunes de les aus aquàtiques més representatives a s'Albufera (2013-2024). Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Per acabar, s'il·lustren les dades del flamenc, una espècie de cada vegada és més freqüent al Parc, especialment a ses Salines d'Addaia, però que darrerament també és deia veure a s'Albufera.

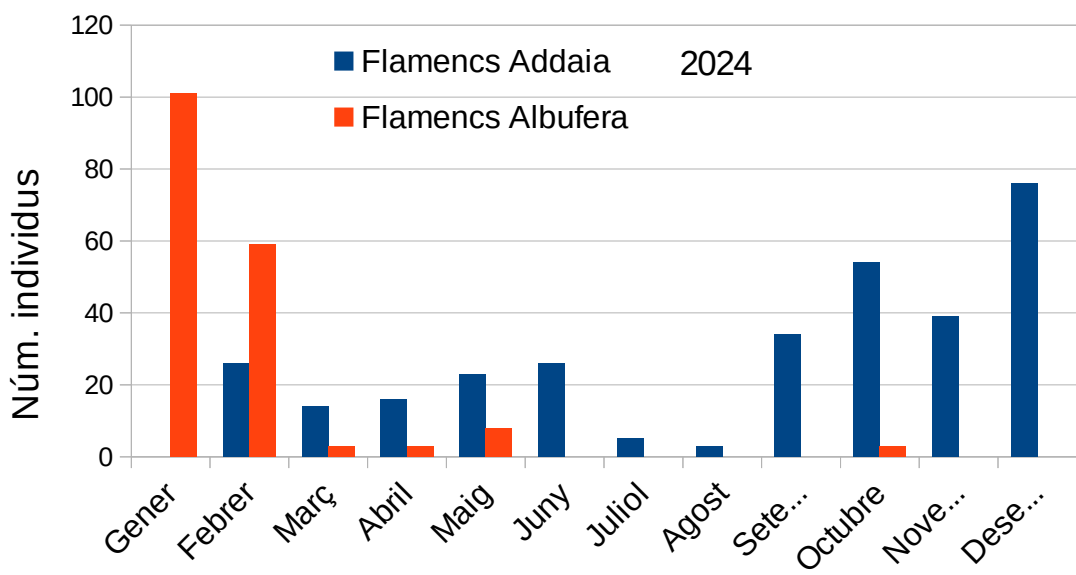

Figura 59 Flamencs vistos en els censos del 2024, tant a Addaia (blau) com a s'Albufera (vermell). Font i elaboració: Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.4.11 SEGUIMENT AUS MARINES DEL PARC

Aquest seguiment s'emmarca dins del Programa de Seguiment de la Biodiversitat en la Reserva de la Biosfera de Menorca del Consell Insular de Menorca. Els resultats del 2024 estan pendents de publicació.

3.4.12 SEGUIMENT AUS COMUNS DEL PARC

Aquest seguiment s'emmarca dins del Programa de Seguiment de la Biodiversitat en la Reserva de la Biosfera de Menorca del Consell Insular de Menorca. Els resultats del 2024 estan pendents de publicació.

3.4.13 SEGUIMENT DE TÒRTORES DEL PARC

El Parc Natural de s'Albufera des Grau ha col·laborat per quart any consecutiu amb el «Projecte Arenicola» sobre l'estudi de la dinàmica poblacional de la tórtora (*Streptopelia turtur*) a Menorca.

Foto 49. Estació de trampeig per a lectura d'anelles. Font: SOM

L'equip d'ornitòlegs de la SOM ha tornat a instal·lar les vuit estacions als punts estratègics de l'illa, tres de les quals són dins el parc, amb paranys seguits amb fototrampeig i tecnologia precisa per a l'obtenció de dades. Són estacions de captura-recaptura amb el corresponent anellament i punts d'escolta. El personal del Parc ha col·laborat amb les dues estacions localitzades al savinar des Grau.

D'acord amb la memòria presentada per la SOM:

- La població de tórtres a Menorca es troba en relatiu bon estat de conservació, comparant amb els resultats obtinguts a les altres estacions de la península.
- Els resultats obtinguts al Parc han estat els millors de totes les localitats, amb 29 anellaments nous, 18 recuperacions repartides entre els ocells marcats durant la campanya de l'any 2023 (9), el 2022 (6) i el 2021 (3). També s'han produït 23 controls dels ocells anellats enguany.
- La taxa de supervivència de l'espècie es considera elevada. Unes anàlisis preliminars indiquen una supervivència adulta de prop d'un 80% i de més d'un 25% en ocells joves.

3.4.14 PROGRAMA DE SEGUIMENT DE PAPALLONES DIÛRNES

El Parc realitza un seguiment de papallones diürnes englobat dins la xarxa de seguiment internacional Butterfly Monitoring Scheme (BMS) que inclou dos transectes: un localitzat al sistema dunes de Grau i l'altre en una zona forestal a la finca de Santa Catalina.

El seguiment consta d'una revisió setmanal de cada zona durant el període comprès entre la primavera i la tardor, tenint en compte valors concrets quant a temperatura, vent i percentatge de sol, apuntant totes les espècies observades i el nombre d'individus.

POBLACIÓ	CARACTERÍSTIQUES	TOTAL ESPÈCIES OBSERVADES	MÀXIM ESPÈCIES EN UN TRANSECTE
Es Grau	Té una longitud de 1.856 m i un total de 12 seccions. S'hi realitzen mostres ininterrompudament des de l'any 2001. Es mostregen diferents ambients diferents: salicorniar, pinar i màquia litoral.	19	11
Santa Catalina	Té una longitud total de 1.914 metres i un total de 8 seccions. S'hi realitzen mostres ininterrompudament des de l'any 2004. Es mostregen diferents ambients diferents, principalment una massa forestal d'alzina i un mosaic agrícola.	21	12

Taula 33. Resum transectes papallones

BMS

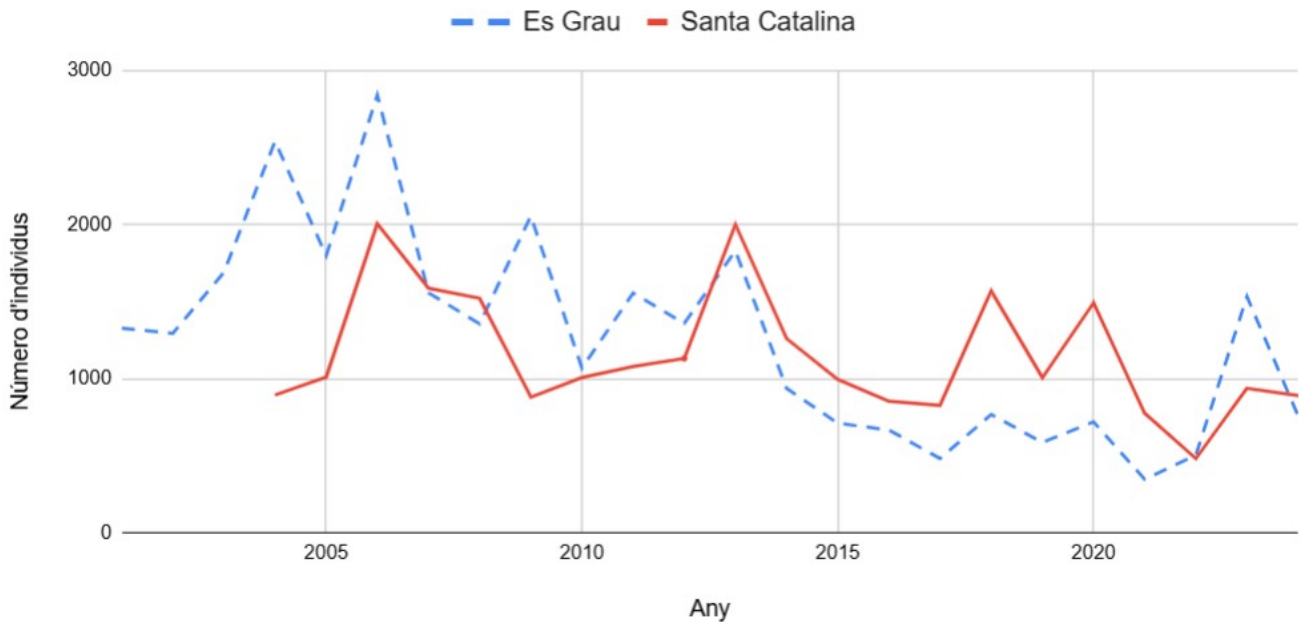

Figura 60 Evolució del número de papallones en els transectes BMS

Es pot observar una tendència a la baixa en el número de papallones amb el pas dels anys, especialment en el cas des Grau. En aquesta localitat l'hàbitat s'ha anat tancant a causa del creixement de la vegetació, fet que podria explicar, en part, els resultats obtinguts. Però també s'ha de tenir en compte els efectes del canvi climàtic, amb un augment molt clar de les temperatures en els darrers anys.

3.4.15 PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LIBÈL·LULES

L'any 2015 l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM) va iniciar el seguiment d'odonats (libèl·lules i cavallets del diable) amb prospeccions de diversos punts arreu de l'illa.

El Parc Natural col·labora en un d'aquests punts, a sa Gola des Grau. La zona de prospecció està dividida en dos seccions i dos punts concrets de recompte.

Les dades del 2024 confirmen la tendència a la baixa iniciada el 2021. La variable que més incideix en la presència d'odonats és la salinitat de l'aigua, la qual fou elevada el 2021 (18,6 g/l) i encara més el 2024 (19,8 g/l), en comparació a anys anteriors, com ara el 2020 (9,7 g/l).

No obstant açò, s'ha de tenir en compte que el valor de salinitat del 2023 fou moderat (8,6 g/l). És possible que la quantitat d'odonats no només depengui de les condicions ambientals de l'any en curs, sinó també de l'estat de la llacuna en anys anteriors.

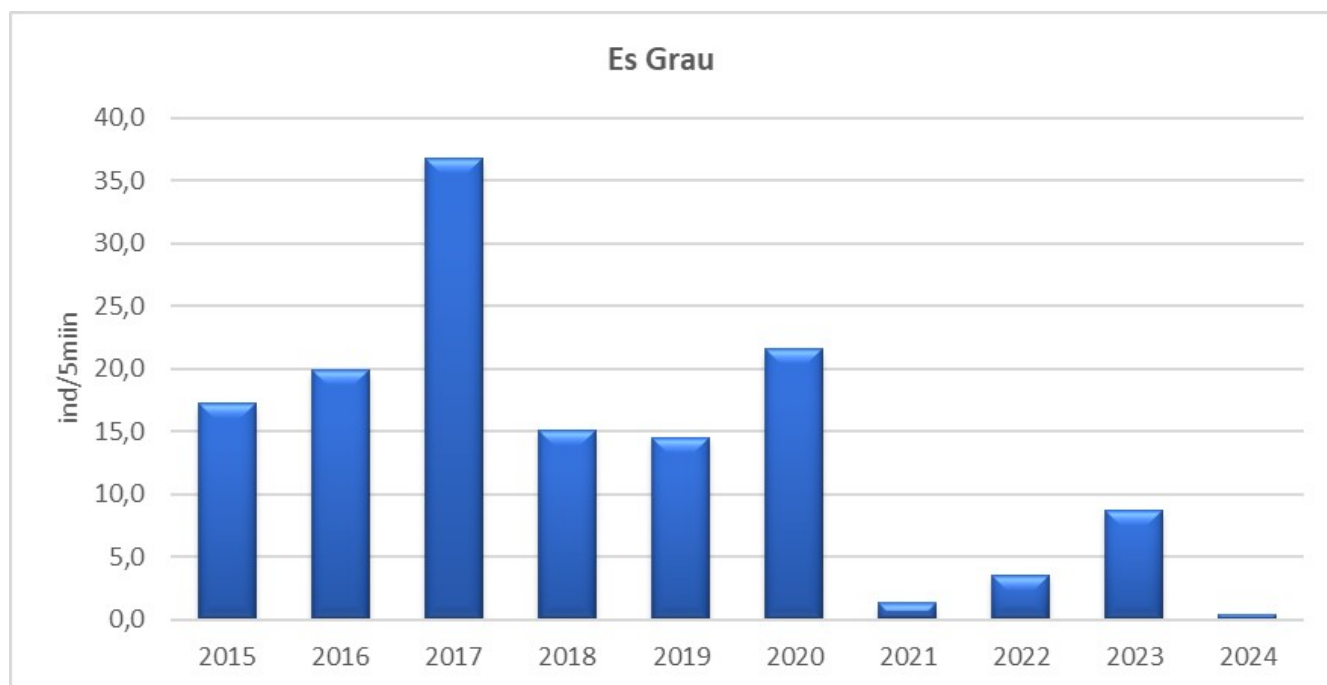

Figura 61. Evolució del número de libèl·lules a la zona des Grau.

3.4.16 PROGRAMA DE SEGUIMENT POBLACIONS PEIXOS VULNERABLES A LA PESCA

No s'ha realitzat cap actuació dins aquest programa l'any 2024.

3.4.17 PROGRAMA DE SEGUIMENT ICTIOFAUNA ALBUFERA DES GRAU

No s'ha realitzat cap actuació dins aquest programa l'any 2024, però cal esmentar dos episodis de mortalitat de peixos dins la llacuna: un d'anguiles durant l'agost (70 exemplars morts) i un altre de llisses que va començar a finals d'octubre (i que ha continuat dins el 2025), amb prop de 1.000 exemplars morts fins a finals del 2024, principalment durant el mes de novembre.

La mortalitat de les anguiles fou deguda probablement a les altes temperatures de l'aigua enregistrades durant el mes d'agost, fenomen que ja s'havia produït en els darrers anys. En canvi, la mortalitat de llisses a la tardor ha estat sorprenent, ja que durant tot l'estiu no se n'havia mort cap. Tot sembla indicar que ha estat el resultat d'una combinació de diferents factors, en part relacionats amb la manca de connexió de la llacuna amb la mar, que s'acabaran d'analitzar dins el 2025.

3.4.18 PROGRAMA DE SEGUIMENT FÍSICOQUÍMIC I ECOLÒGIC DE LA LLACUNA DE S'ALBUFERA

S'ha realitzat un seguiment constant del nivell de l'aigua de la llacuna, així com de la conductivitat, salinitat, temperatura i oxigen dissolt.

El comportament esperable de s'Albufera és que estigui connectada amb la mar entre l'hivern i la primavera (amb les comportes obertes) i amb la situació contrària durant l'estiu i la tardor, tal i com per exemple va passar el 2022.

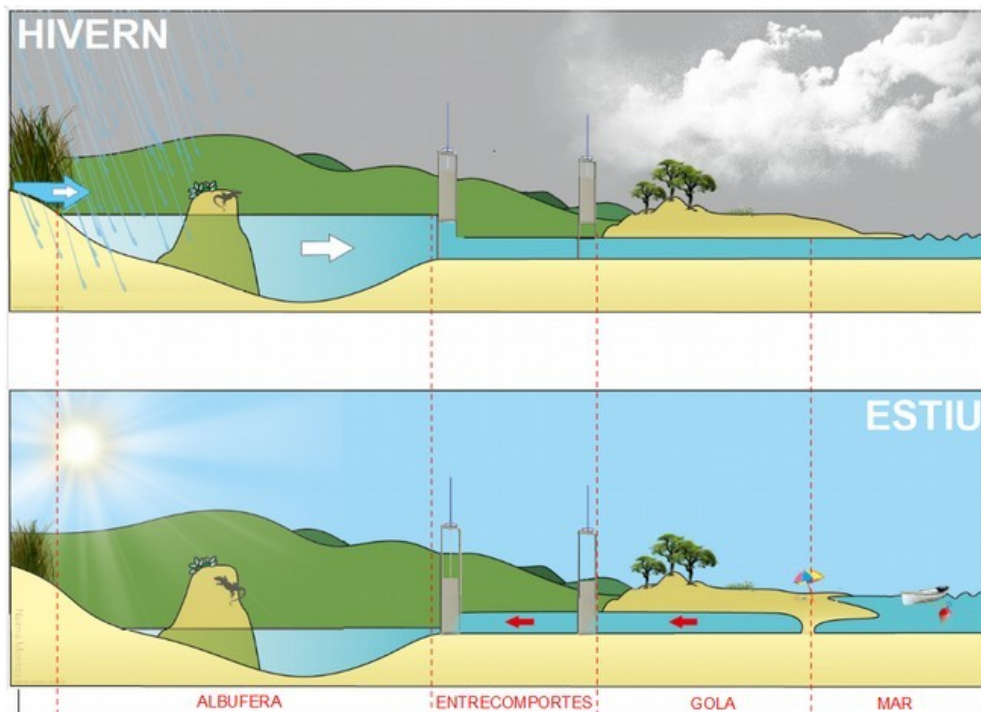

Figura 62. Esquema general del cicle hidrològic i de la gestió de comportes en un any típic.

Però durant tot el 2024 el nivell de la llacuna s'ha situat per sota del nivell de la mar, sense rebre les aportacions suficients d'aigua dolça. Açò ha comportat el següent:

- Augment de la salinitat fins arribar als 25 g/l a la tardor, impossibilitant el creixement de *Potamogeton pectinatus*.
- Comporta de la pantana i gola tancades durant bona part de l'any, impedit el reclutament i la fresa dels peixos.
- Manca de renovació de l'aigua

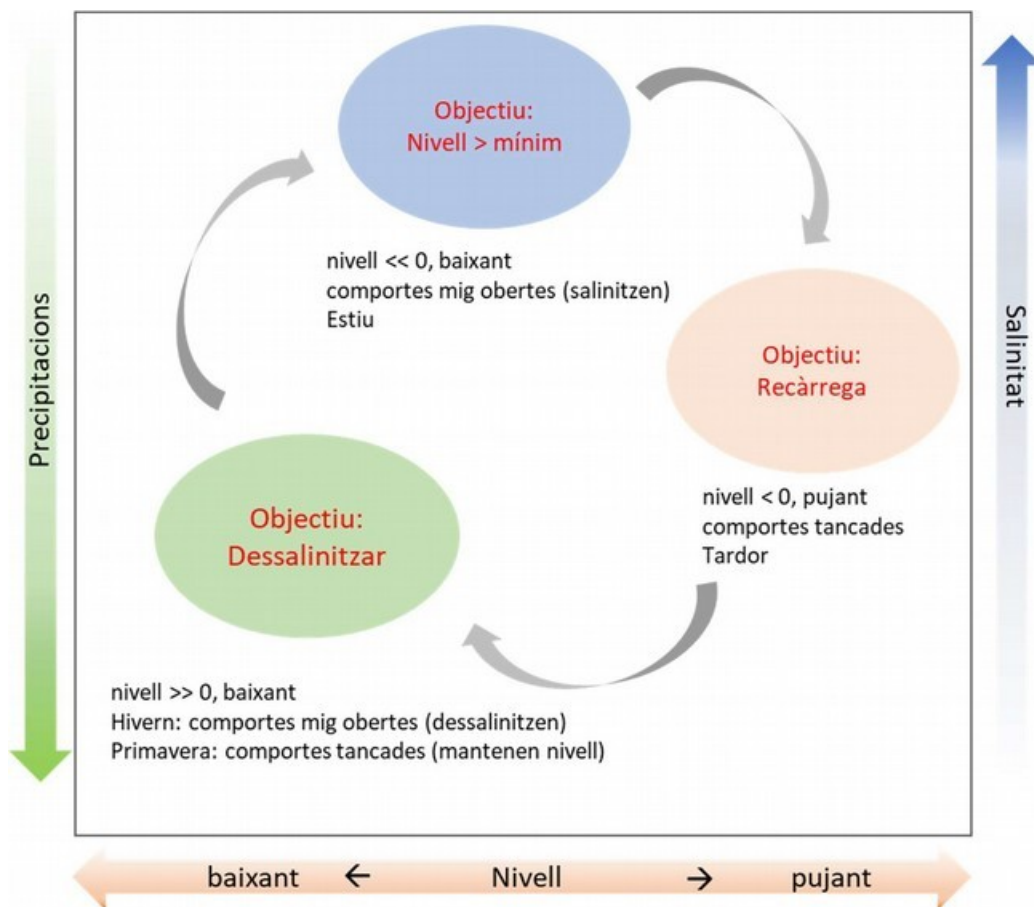

Figura 63 . Interpretació funcional del cicle hidrològic de s'Albufera que no s'ha pogut completar durant el 2024.

Tot i les condicions particulars d'enguany, no s'han donat períodes d'anòxia a la columna d'aigua, llevat de la hipòxia detectada l'agost del 2025 que va coincidir amb la mortalitat d'unes desenes d'anguiles, tot i que la causa més probable de la seva mort fou l'alta temperatura de l'aigua assolida, al voltant dels 30°C, durant els mesos de juliol i agost.

Durant el mes de novembre també es va detectar una baixada dels nivells d'oxigen (al voltant del 60% de saturació a tota la columna d'aigua), però sense haver-hi una anòxia en el fons com si va passar a l'agost. En qualsevol cas, no sembla tenir cap relació directa amb la mortalitat de llisses iniciada a finals d'octubre.

Pel que fa als productors primaris, no s'han donat blooms fitoplantònics significatius. El macròfit present ha estat *Ruppia cirrhosa* (tot i que sense ser abundant en comparació amb altres anys), acompanyada de l'alga filamentosa *Chaetomorpha*.

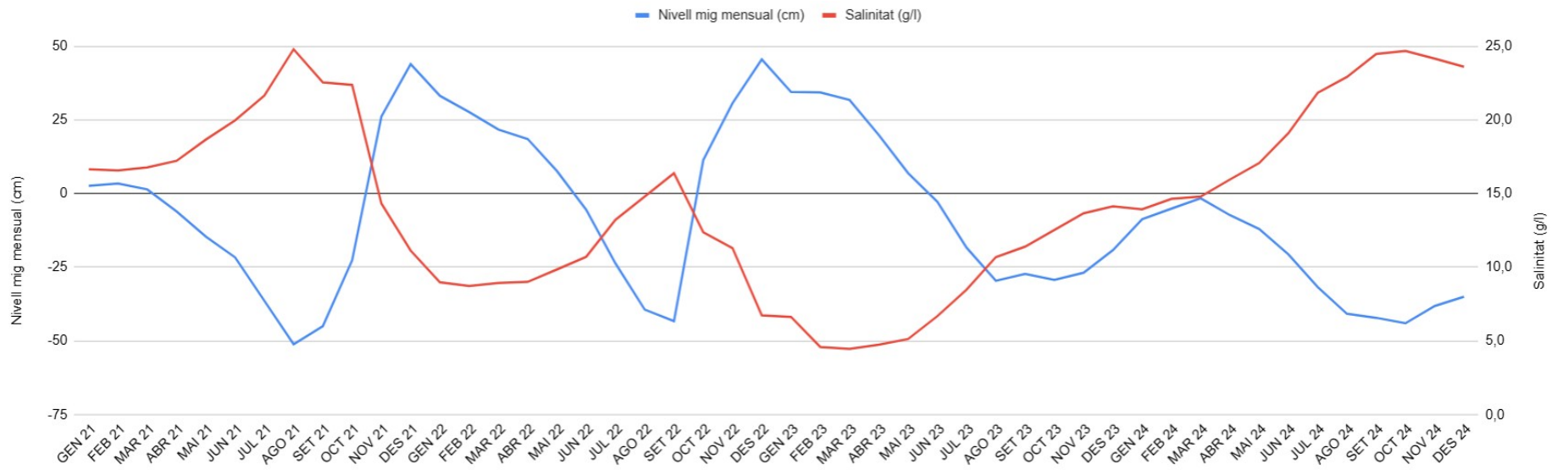

Figura 64. . Evolució del nivell i de la salinitat durant els darrers 4 anys.

3.4.19 PROGRAMA SEGUIMENT DE LES BASSES TEMPORALS

L'any 2024 no s'ha fet cap actuació relacionat amb aquest programa.

3.4.20 PROGRAMA SEGUIMENT DELS HÀBITATS DE S'ALBUFERA I PRATS

L'any 2024 no s'ha fet cap actuació relacionat amb aquest programa.

3.4.21 PROGRAMA SEGUIMENT SEGUIMENT PLUVIOMÈTRIC I METEOROLÒGIC DEL PARC

Com en anys anteriors s'han obtingut registres diaris de pluja mitjançant la lectura de dos pluviòmetres, un a sa Gola i un altre a Favàritx, amb resultats similars atesa la seva proximitat. És molt important obtenir aquestes dades ja que permeten interpretar la fenologia de les espècies i també entendre la dinàmica de s'Albufera.

La precipitació total anual del 2024 ha estat de 536 litres per metre quadrat, valor una mica inferior respecte de la mitjana del període 2001-2023, que és d'uns 550 litres. Pot sorprendre el fet que amb uns valors de pluja gairebé normals la llacuna hagi tingut un nivell tant baix. Ho hem d'atribuir als següents factors:

- Sequera de l'any precedent (434 l/m²)
- Absència de torrentades (l'aigua queda més retinguda a la terra i arriba menys a la llacuna).
- Anomalies positives de temperatura mensual molt marcades segons dades de l'AEMET, fet que augmenta l'evapotranspiració i, per tant, limita l'aigua disponible.

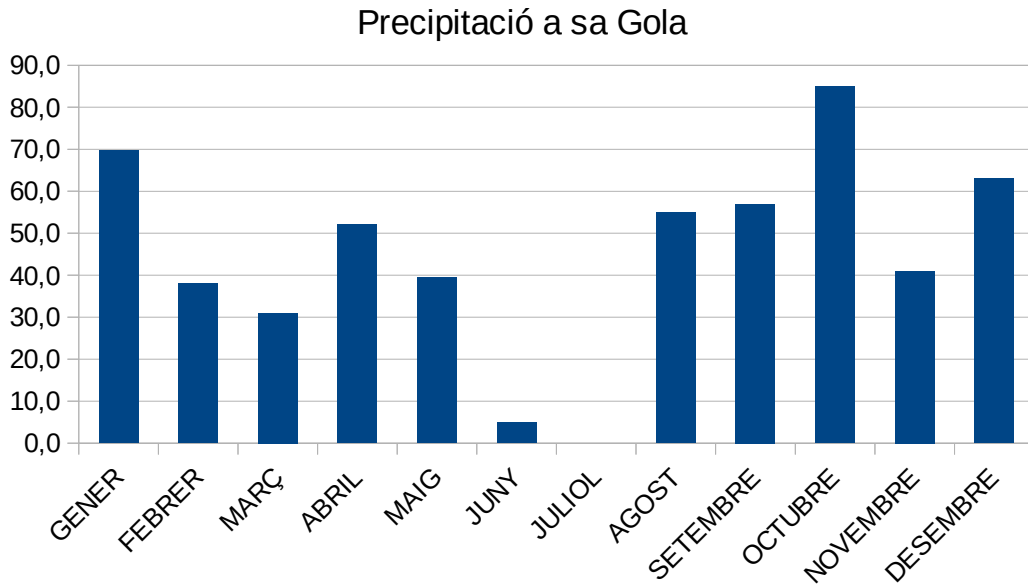

Figura 65 Precipitació mensual a sa Gola durant el 2024

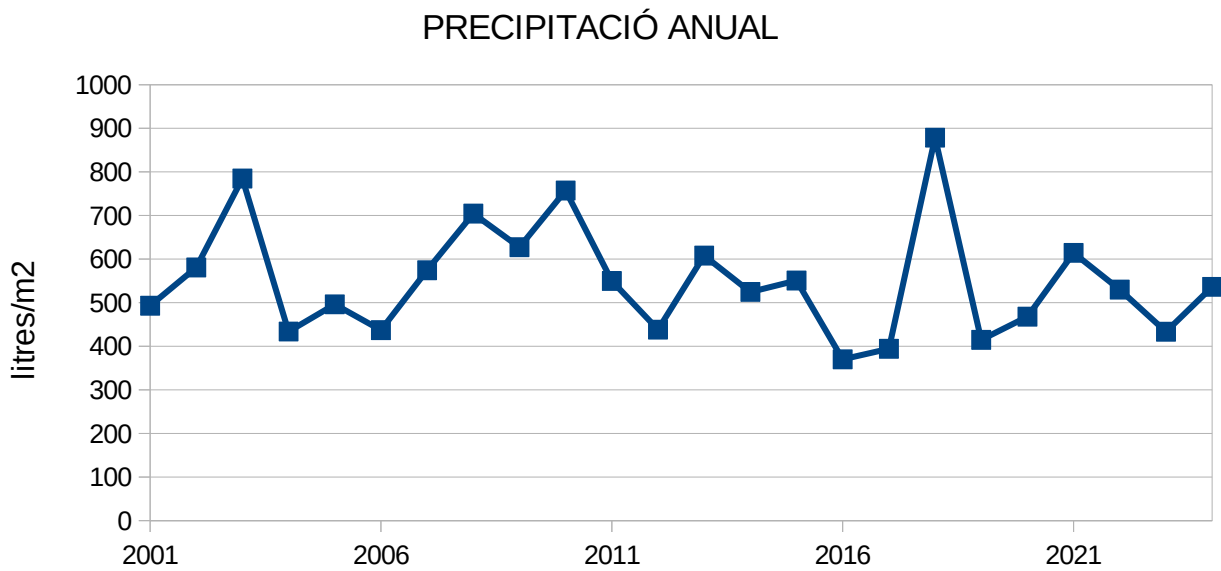

Figura 66. Evolució de la precipitació anual entre el 2001 i el 2024 a sa Gola.

3.4.22 PROGRAMA DE FOMENT I SUPORT A LA INVESTIGACIÓ

Durant l'any 2024 es varen tramitar 8 expedients per fer investigacions dins del parc.

INVESTIGACIÓ	ENTITAT
«Incorporació de noves tecnologies en la caracterització de l'estat de conservació dels boscos submarins de les Balears i la seva contribució a serveis ecosistèmics (ConBoSer)»	IMEDEA -CSIC)
Investigació sobre el poliquet invasor <i>Ficopomatus enigmaticus</i> .	Universitat de València
Anellament científic d'aus amb alumnes de Master	Universitat de Salamanca
Estudi sobre l'estructura demogràfica de <i>Femeniasia balearica</i>	Universitat de les Illes Balears
Mostreig de feixos de posidònia	Centre Balear de Biologia Aplicada (CBBA)
Prospecció superficial amb georadar en el jaciment prehistòric de sa Mitja Lluna de l'illa d'en Colom	Universitat de les Illes Balears
Estudi sobre el cranc blau (<i>Callinectes sapidus</i>)	Universitat de Gran Canaria
Programes de seguiment científic a l'àmbit marí (llagosta vermella, <i>Eunicella singularis</i> , Esculls biogènics i algues invasores)	Investigació Jaume Ferrer (GOIB-COB-IEO/CSIC)

Taula 34. Expedients d'investigació tramitats durant l'any 2024

Apartament d'investigadors

En un mòdul annex al Centre de Recepció de visitants del parc natural hi ha disponible un apartament per allotjar investigadors, amb capacitat per a 3 persones (2 llits individuals i un sofà llit) i disposa de bany complet, cuina, nevera, utensilis de cuina i parament, rentadora, telèfon fix i roba de llit.

Periòdicament es fa una revisió i manteniment de l'apartament per tal que sempre estigui operatiu.

Per a poder utilitzar l'apartament d'investigadors és necessari disposar d'autorització del parc per a fer un treball o estudi de recerca dins del parc, i, en cas que no sigui necessari, s'haurà de sol·licitar la reserva amb suficient antelació a través d'un formulari habilitat.

En l'últim any es van allotjar un total de 7 persones durant 35 nits, de 4 entitats/organismes diferents.

Xerrades d'investigadors

El 2024 es va continuar amb la iniciativa per tal de donar a conèixer al personal del parc natural les investigacions que es fan per científics i universitats.

A les autoritzacions d'investigació es demana la col·laboració als investigadors per si poden fer una xerrada sobre les investigacions fetes.

El 6 de juny Xavier Guallart va fer una xerrada sobre les investigacions sobre Ficopomatus. El 18 de juny els responsables del projecte Arenicola va fer una xerrada sobre les tórtres. El 26 d'agost ho va fer la investigadora sobre el jaciment arqueològic de la illa den Colom i el 16 de setembre la investigadora d'IMEDEA va fer la darrera xerrada feta el 2024 sobre els estudis a la part marina.

3.4.23 PROGRAMA DE SEGUIMENT AUS I HÀBITATS DESVIAMENT CAMÍ CAVALLS SALINES D'ADDAIA

La Societat Ornitològica de Menorca (SOM), per encàrrec del Consell Insular de Menorca, va realitzar entre l'1 de gener i el 15 de desembre de 2023 el «Seguiment dels hàbitats naturals i espècies de la zona humida d'Addaia en l'entorn del camí de cavalls».

L'hàbitat més afectat per la compactació per dispersió dels caminants és el salicornar, les joncedes, i els herbassars humits.

El treball presenta una proposta amb l'objectiu d'evitar la compactació de trams ubicats a zona inundable i l'erosió associada a la dispersió dels caminants per esquivar les zones inundades.

Aquest estudi es va fer com a punt de referència abans de fer l'actuació del desviament del camí de cavalls al pas per les Salines d'Addaia. Aquest projecte encara no s'ha executat. Quant s'executi es farà el seguiment d'aus per veure la incidència de les obres.

3.5 ÀREA DE PARTICIPACIÓ

3.5.1 JUNTA RECTORA I AUTORITAT DE GESTIÓ

Durant l'any 2024 es va reunir l'Autoritat de Gestió del parc en una ocasió.

El 27 de febrer de 2024 es va aprovar el Programa Anual d'Execució de l'any 2024.

La Junta Rectora no es va reunir.

3.5.2 ORGANITZACIÓ D'ACTIVITATS FORMATIVES I DIVULGATIVES

Activitats formatives per al personal del parc

Els dies 6, 10 i 18 de juny de 2024 l'equip d'educació ambiental del parc va rebre una formació sobre botànica al parc aplicat a la seva feina, impartida per Pere Fraga.

L'11 de juny i 19 de novembre de 2024 l'equip d'educació ambiental va rebre una formació sobre aus al parc aplicat a la seva feina, impartit per Xavi Méndez.

Fotos 50 i 51. Formació botànica i d'aus a les educadores del parc.

- El 19 de juny de 2024 tot el personal del Parc Natural va realitzar una jornada de feina formativa de sistemes dunars. EL geògraf Francesc Xavier Roig va explicar als treballadors les característiques geomorfològiques i les dinàmiques d'aquests sistemes per tal de tenir-los en compte també a l'aplicar mesures de gestió. Es va fer visita al sistema dunar de Mongofre.

Foto 52. Formació sobre dunes a l'equip del parc

Xerrades activitats científiques al parc

Es varen realitzar les següents xerrades d'estudis científics fets pels investigadors on va participar tot el personal del parc:

- 6 juny 2024 sobre Ficopomatus, a càrrec de l'investigador de la Universitat de València Javier Guallart.
- 18 juny 2024 sobre el projecte arenícola de seguiment de tórtora a càrrec de Guillem Alfocea
- 26 agost 2024 sobre les excavacions al jaciment de sa Mitja Lluna (illa d'en Colom)
- 16 setembre 2024 sobre els treballs d'investigació d'IMEDEA al parc.

Fotos 53 i 54. Formació sobre *Ficopomatus* (esquerra) i projecte Arenicola (dreta) .

Fotos 55 i 56.. Formació sobre el jaciment de Mitja Lluna (esquerra) i d'IMEDEA (dreta) .

3.5.3 PARTICIPACIÓ EN JORNADES, SEMINARIS, CONGRESSOS, CURSOS

El personal del parc va participar en les següents activitats formatives durant l'any 2023:

FORMACIÓ	Organitzat	Data	Modalitat	Personal
Eines al núvol per crear i compartir coneixement	EBAP	20/02-26-03/24	Online	Director
Eines d'emmagatzemat al núvol	EBAP	4-26/3/24	Online	Director
Cuarto webinar Red Bosques Clima: Selvicultura para la adaptación al cambio climático	LIFE RedBosques Clima (Fundación Fernando González Bernáldez)	15/04/24	Online	Director
Curs patologies forestals	Servei Sanitat Forestal. Conselleria Agricultura, Pesca i Medi Natural	16,18 i 23/04/25	Presencial	Director, tècnica, naturalista i brigada
Xerrada ficopomatus	Parc Natural EsGrau/Univ. València	6/6/24	Presencial	Tot el personal del parc
Formació botànica	Parc Natural EsGrau	6, 10, 18/6/24	Presencial	Director, tècnica, educadores, informadors, naturalista
Formació aus	Parc Natural EsGrau	11/06/24	Presencial	Educadores
Lideratge personal, t'atreveixes?	EBAP	21/10-4/11/24	Online	Director
La pesca a les Illes Balears: normativa, espècies comercials i protegides i arts de pesca artesanal	EBAP	13-20/11/24	Online	Director
Xerrada projecte arenícola tórtres	Parc Natural EsGrau/SOM	18/06/24	Presencial	Tot el personal del parc
Formació sobre sistemes dunars	Parc Natural EsGrau	19/06/24	Presencial	Tot el personal del parc
Xerrada arqueologia jaciment Mitja Lluna illa den Colom	Parc Natural EsGrau	26/08/24	Presencial	Tot el personal del parc
Webinar "Other effective conservation measures (OECM)	MEDPAN	10/09/24	Online	Director
Llenguatge administratiu	EBAP	30/09/24-15/03/25	Online	Tècnic conservació
Programa Mentoria Telèmacs (habilitats directives)	EBAP	17/10/24	Presencial (Palma)	Director

FORMACIÓ	Organitzat	Data	Modalitat	Personal
Intel·ligència artificial i aplicacions a la feina diària	EBAP	22/10-12/11/24	Online	Tècnic conservació
Jornades per a la conservació de la biodiversitat marina balear	Fundación Marilles	7, 21/11/24	Online	Director, tècnics
Jornada Informativa "El reglament europeu de restauració de la natura: una oportunitat per a les zones humides de Balears"	FELIB/WWF/Mallorca Preservation	21/11/24	Online	Director
Taules treball nou Pla d'Acció Reserva Biosfera	Agència Reserva Biosfera Menorca	26-27/11/24	Presencial (Menorca)	Tècnics
VII Jornada Recerca Parc Nacional de Cabrera	Parc Nacional de Cabrera	12/12/24	Online	Director

Taula 35. Activitats formatives del personal del parc

3.5.4 COL·LABORACIONS AMB ALTRES ADMINISTRACIONS O INSTITUCIONS

- Col·laboració amb l'Associació Menorca para Todos amb la cessió gratuïta de les cadires Joëlette en les seves sortides. Durant el 2024 s'han prestat en 12 ocasions.
- Col·laboració amb la Creu Roja de Menorca amb la donació el mes de gener de 6 tones de llenya de pi resultant del programa de conservació i les feines forestals realitzades al parc.

3.5.5 PARTICIPACIÓ ALS ÒRGANS DE MENORCA RESERVA DE LA BIOSFERA

El director ha participat en la reunió del Consell Social Reserva Biosfera de Menorca el 19/11/24 i a les reunions del Consell Científic Reserva Biosfera del 2/10/24 i 5/11/24.

El 26 i 27 de novembre de 2024 les educadores ambientals, tècnic de conservació i tècnica d'ús públic varen participar a les taules de treball del Pla d'Acció de la Reserva de la Biosfera de Menorca

3.6 PROGRAMA DE MANTENIMENT

3.6.1 PROGRAMA DE MANTENIMENT DEL SISTEMA DE COMPOTES DE S'ALBUFERA DES GRAU

S'ha fet el manteniment de totes les compotes per gestionar bé els paràmetres de funcionalitat ecològica de s'Albufera.

Periòdicament s'han lubricat els torns de les compotes i s'ha retirat el *Ficopomatus* adherit.

Ha quedat pendent afegir una comporta a la paret mestra per comunicar l'Albufera amb el corral gros.

3.6.2 PROGRAMA DE MANTENIMENT I NETEJA DE LES ZONES D'APARCAMENT

Periòdicament i dos dies per setmana en temporada alta, la brigada de l'IBANAT assignada al Parc natural ha netejat l'entorn dels aparcaments del voltant de la platja des Grau, del centre de recepció, de la rotonda dels itineraris de Santa Madrona i Llimpa, d'Addaia i de la zona de Favàritx.

3.6.3 PROGRAMA DE MANTENIMENT I NETEJA DELS CAMINS I ITINERARIS

Com cada any, s'han fet neteges periòdiques dels tres itineraris del Parc natural (Blau, Vermell i Verd) i també del Camí de Cavalls, especialment la zona de Favàritx i de les salines d'Addaia.

Aquest any s'ha fet una aclarida més intensa a la vessant de llevant de Cala Soldat per tal de facilitar l'observació d'aus, especialment als grups d'escolars. Les restes vegetals s'han cremat, ja que la inclinació del terreny no permetia fer-ne una trituració o extracció segura.

Altres tasques que s'han fet son:

- Eixermar els laterals dels itineraris verd i vermell, per tal d'afavorir l'arbrat i donar d'ombra i millors vistes als visitants.
- Eixermar periòdicament els punts observació d'aus del Meliondro, Illot d'en Mel.
- Manteniment del camí que condueix a Santa Madrona i es Prat
- Eixermada dels l'itinerari del BMS, a la zona de Santa Catalina i es Grau.

3.6.4 PROGRAMA DE MANTENIMENT I NETEJA DELS SISTEMES COSTANERS I DUNARS

Com cada any, s'han fet neteges periòdiques dels sistemes dunars, roquissars i macars del Parc Natural. També s'ha netejat tota la zona de sa Gola en diverses ocasions i les Salines d'Addaia.

La neteja del litoral ha sigut una feina periòdica i constant amb la retirada d'uns 20 metres cúbics de fems especialment de residus plàstics. Durant els mesos que hi ha vigilant d'àrees marines es fa neteja dels macars amb el suport logístic de la barca.

També s'ha fet la neteja periòdica de sa Gola (Posidònia, plàstics, fustes, papers...) i d'altres indrets del litoral, especialment de Cala Avellana i Cala Avellaneta.

3.6.5 PROGRAMA DE MANTENIMENT DEL CENTRE DE RECEPCIÓ, OFICINES, APARTAMENT D'INVESTIGADORS, VIAL D'ACCÉS I JARDÍ

Centre de recepció i oficines

- S'ha intensificat el servei de neteja incrementant la freqüència a servei diari de dilluns a dissabte de 3h per neteja i desinfecció de zones comuns i especialment lavabos i zona de recepció de visitants
- Polit i envernissat de tot el terra de les oficines i la recepció mitjançant contractació d'una empresa especialitzada.
- Compra d'armaris per emmagatzematge de material d'oficina i publicacions per la biblioteca i la recepció.
- Neteja i manteniment de la cisterna d'aigua de pluja.
- Buidatge de la fossa sèptica.
- Renovació de tot el sistema d'il·luminació de l'exposició per reparar els focus espatllats i per posar sistemes i bombetes més eficients.

Vial d'accés

EL 2021 es va fer una eixermada intensa de tot els vorals de la carretera d'accés al Centre de Recepció i a la rotonda d'inici d'itineraris Llimpa i Santa Madrona a la fi de fer més segura la circulació dels vehicles i vianants. Enguany s'ha continuat mantenint aquesta feina mitjançant eixermada i retirada de pedres i arena manualment i de manera puntual.

Jardí

Pel que fa al manteniment del jardí del Centre de Recepció, la brigada del Parc Natural, ha duit a terme les següents tasques:

- Eliminació manual d'herbes i eixermades periòdiques
- Emblancat de l'era
- Aport d'adob i aigua, a les alzines i a l'olivera de devora l'era
- Manteniment de l'enllosat i enllosat nou cap a l'era i a la comporta
- Plantació i Protecció de les plantes autòctones amb malla per a rosegadors (conills)

3.6.6 PROGRAMA DE MANTENIMENT DE VEHICLES, EMBARCACIÓ, MAQUINÀRIA I EINES

S'han fet les feines pròpies de manteniment de la maquinària del Parc, motoserra, trituradora, desbrossadora, tractor, eines de tall, remolc, els vehicles i embarcacions.

Caldria la renovació urgent de la flota de vehicles perquè és molt antiga. Les reparacions són constants i d'elevat cost. Des del mes de juliol de 2024 la furgoneta F44 es troba inoperativa per averia greu.

Es va adquirir diferent maquinària i eines per a la brigada del parc.

3.6.7 PROGRAMA MANTENIMENT DELS ELEMENTS ETNOLÒGICS

- S'han emblancat les casetes de pescadors i el pont de Sa Gola (entre comportes).
- S'han mantingut els pous i piques restaurades netes de vegetació.
- S'ha fet una restauració de l'esquena d'ase de la paret del final de l'itinerari de Sa Gola.
- S'ha fet un canal de teules a les casetes de les comportes per recollir aigua de pluja i dur-la a una petita abeurada destinada a tortugues i altres petits animals.
- Ha quedat pendent instar a l'Ajuntament de Maó a que restauri les casetes de pescadors.

Foto 57. Caseta dels pescadors

3.6.8 PROGRAMA 6.8 MILLORA DE LA SOSTENIBILITAT DE LES INFRASTRUCTURES DEL PARC

3.6.8.1 PROJECTE D'INSTAL·LACIÓ DE PLAQUES SOLARS I PUNT DE CÀRREGA DE COTXES ELÈCTRICS

L'any 2024 tampoc es va poder iniciar el procediment administratiu per fer la despesa associada al projecte.

3.6.8.2 PROJECTE DE SUBSTITUCIÓ CALDERA EXISTENT PER BIOMASSA

Durant el 2024 es va coordinar amb el servei de Projectes de la DG de Medi Natural la possibilitat de cobrir la despesa amb finançament de subvencions i s'han realitzat visites i enviat pressupostos per poder fer l'obra i poder valorar la viabilitat.

3.6.9 PROJECTE D'ACONDICIONAMENT MAGATZEM BATERIES DE FAVÀRITX

El 18 de setembre de 2024 el conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural va enviar al Consell Insular de Menorca un escrit de desistiment de la petició de cessió demanial de dos edificis a la finca de les bateries de Favàritx, que s'havia fet en maig de 2023, per no poder assumir les obres necessàries.

3.7 ÀREA DE VIGILÀNCIA

3.7.1 VIGILÀNCIA TERRESTRE

Durant el 2024 el zelador (vigilant d'àrees terrestres) ha estat contractat durant 6 mesos (1 de juliol a 31 de desembre).

Hi ha hagut servei de vigilància 5 dies a la setmana (matí o capvespre) durant els quals s'ha pogut comprovar que els temes de conservació més conflictius al Parc estan relacionats amb la presència d'animals de companyia (cans) a zones sensibles (voltants de s'Albufera i Addaia i Favàritx), les acampades il·legals a platges durant l'estiu i el senderisme per fora dels camins senyalitzats.

Igualment s'ha comptat amb el servei de vigilància duit a terme per Agents de Medi Ambient (AMA) i del SEPRONA puntualment.

Als mesos de gener a maig de 2024, la feina de vigilància terrestre es reparteix entre tots els treballadors del parc que tenen presència al camp. Els diumenges hi ha una persona de brigada o naturalista que fa tasques de vigilància de 8 a 15h. Les incidències es donen principalment a la zona de les salines d'Addaia i a Favàritx, per persones fora de camins o amb cans.

De juliol a desembre de 2024 s'han fet 124 jornades (95 de matins i 29 de capvespres) de vigilància terrestre, principalment pel zelador, però també pel vigilant marí els dies que l'estat de la mar no permetia sortir en barca.

S'ha prioritzat la presència i vigilància a les diferents zones del parc natural als llocs més freqüentats per part dels visitants i amb més càrrega.

En algunes zones la vigilància terrestre ha sigut més residual ja sigui pel difícil accés des de terra, com és el cas de Mongofre, la poca presència de visitants, com passa al Camí de Binillautí, la poca presència de visitants i coordinació amb la brigada, com és el cas de l'itinerari vermell, o la coordinació i vigilància per part del vigilant d'àrees marines, com seria el cas de Cala Avellana.

El següent quadre mostre el número de visites quan es fa vigilància terrestre per zones:

	Zona visitada	Núm. de visites
1	Itinerari blau	103
2	Platja Es Grau	81
3	Cap de Favàritx	57
4	Salines Addaia	52
5	Platges de Favàritx	41
6	Itinerari Llimpa	36
7	Itinerari Santa Madrona	35
8	Platges Tamarells Nord/Sud	26
9	Pou d'en Caldes	20
10	Platja del Sivinar de Mongofre	19
11	Cala Avellana	12
12	Camí Binillautí	5
13	Altres	34

Taula 36. Visites realitzades durant la vigilància terrestre per zones.

Incidències

Les incidències més freqüents són les relacionades amb presència de cans a llocs prohibits dins el parc natural, amb un total de 47 incidències, encara que val a dir que molt inferior a les 125 detectades l'any anterior. La majoria d'elles es donen a la platja des Grau, itinerari de Sa Gola i també a la zona de Favàritx. Destacar que aquest tipus d'incidència es dona durant tot s'any.

Relacionada amb aquesta, una incidència freqüent és el vandalisme damunt la senyalització del parc, especialment a la cartelleria que fa referència a la prohibició de passejar amb cans.

Fotos 58 a 60. Senyals del parc vandalitzades, amb especial intenció en la part regulada en la prohibició de cans.

Pel que fa a pernoctacions a zones prohibides o sense autorització ja sigui amb tenda o autocaravana, s'han detectat 16 incidències. En la majoria dels casos s'ha pogut intervenir i informar als usuaris, però en quatre ocasions només s'han trobat indicis, o material, i no s'ha pogut identificar a ningú.

Les altres incidències destacables són les referides als usuaris que surten dels itineraris i transiten per zones no habilitades o protegides. Enguany s'han detectat fins a 25 ocasions. Les zones més conflictives són el coster i sistema dunar que hi ha entre Cala Presili i Platja d'en Tortuga, un dels accessos a Cala Presili (tot i estar senyalitzat com a prohibit), i a Ses Salines d'Addaia i Mongofre.

Referent a la presència de drons, en 4 ocasions s'han vist drons sobrevolant dins el parc, a la Platja d'es Grau, illa d'en Colom i Far de Favàritx, aquest últim interrompent el trànsit aeri i apareixent com a notícia també al diari.

Foto 61. Noticia en premsa del vol de dron en Favàritx

S'han detectat 7 acampades i pernoctes, i en 4 d'aquestes només s'han trobat indicis o fems, i no s'ha pogut identificar a ningú.

També, a dins d'aquest darrer apartat, destaquen els munts de pedres i diverses construccions amb pedres i llenyes fetes a les platges i s'ha detectat en 5 ocasions a gent que cerca o molesta tortugues de terra a l'itinerari de sa Gola.

Cal destacar que s'ha detectat l'ús de l'aguait d'en Biel per part d'un grup de joves alguns vespres dels caps de setmana d'hivern. Es va donar avís als AMAS però no han pogut contactar amb ells. S'ha intentat dissuadir-los del mal ús de l'espai di de no deixar deixalles mitjançant cartellera però no ha tingut massa resultats, de moment.

Fotos 62 i 63. Presència de cans a zones prohibides dins del parc natural

3.7.2 VIGILÀNCIA MARINA

La campanya de vigilància marina del Parc Natural de s'Albufera des Grau l'any 2024 ha començat 15 de maig fins mitjan del mes de novembre amb la contractació del vigilant d'àrees marines. La vigilància amb embarcació s'ha pogut realitzar durant 71 jornades de 2 de juny a 8 d'agost. Ha estat una campanya marcada per una meteorologia canviant, sobretot, en la segona meitat de l'estiu, on les fortes pluges torrencials, els temporals de vent i de mar han fet que no es pogués sortir en barca tant com estava previst.

Pel que fa a l'àmbit marí, la sensació és que aquest any han vingut menys embarcacions però amb un major nombre d'infraccions, així mateix, contrastant les dades amb les de l'any passat tenim certes diferències i contradiccions a tenir en compte.

A es Grau i a l'àmbit de s'illa d'en Colom, un dels llocs amb major impacte per presència turística, tant terrestre com marítima, la presència d'embarcacions ha baixat respecte el 2023, situant-nos en 124 menys a es Grau, i 394 menys als voltants de s'illa.

De les 674 embarcacions registrades aquest any a es Grau s'han comprovat amb visor 192 resultant 27 ancoratges sobre posidònia i 16 sobre *Cymodocea*.

Si ho comparem amb les dades de l'any passat tenim un lleuger augment d'infraccions sobre posidònia, i un descens en *Cymodocea*. Aquest darrer fet, segurament ve donat per un menor número d'embarcacions detectades, sobretot a cala Avellana, on hi ha molta presència de *Cymodocea*. Volem pensar que també és conseqüència de la feina feta els darrers anys, ja que alguns usuaris intervinguts han manifestat que ja sabien de la presència de «s'altra alga» protegida en aquesta zona i que havia tirat l'ancora en el clar d'arena que hi ha a l'entrada. D'altres comenten que saben que «allà no es pot».

El 2024 s'ha comptabilitzat un menor nombre d'embarcacions, però un increment de les infraccions sobre posidònia i, per tant, un augment de comprovacions amb el visor, respecte el 2023.

També s'ha observat una distribució de les embarcacions més dispersa que en altres anys. Per exemple, a la zona de Favàritx, on es situa el gran arenal que domina pràcticament tota la badia, el número d'embarcacions ancorades ha pujat respecte a l'any passat passant de 461 el 2023, a 513 aquest any.

Es Grau		
	2024	2023
Total Comprovades	1766	2101
Total Comp. amb visor	192	183
Sobre Posidònia	27	23
Sobre Cymodocea	16	36
Nº total Embarcacions	674	798

Taula 37. Seguiment d'embarcacions al Parc Natural de s'Albufera des Grau l'estiu de 2024

Per resumir, si observem les dades amb perspectiva, veiem una tendència positiva pel que fa a la conservació i bones pràctiques i, en concret, sobre les praderies de fanerògames marines. Tenim menys infraccions detectades en gran part dels fons marins del Parc. Tant sols han augmentat els ancoratges en posidònia a es Grau, amb una pressió turística creixent any rere any, i així com a la costa nord entre S'Escala i Portitxol i Pou d'en Calders.

Si observem els valors totals de la campanya i els contrastem amb els del 2023, tenim que s'han detectat unes 200 embarcacions menys al parc. El nombre d'infraccions per fondejos en *Cymodocea* ha disminuït en 6 embarcacions menys respecte l'any passat i en posidònia s'han detectat 26 ancoratges menys.

La resta de zones del parc encara que haguin tingut en alguns casos una major presència d'embarcacions i usuaris, no hi ha hagut tantes incidències com en anys passats. Sembla que aquest any els usuaris del Parc s'han repartit un xic més per la resta de zones del espai natural protegit.

TOTAL ANCORATGES EMBARCACIONS AL PNAG 2024		
	2024	2023
Total Comprovades	12572	13082
Total Comp. amb visor	714	685
Sobre Posidònia	127	153
Sobre Cymodocea	125	131
Nº total Embarcacions	5703	5909

Taula 38. Ancoratges d'embarcacions al Parc Natural de s'Albufera des Grau l'estiu de 2024

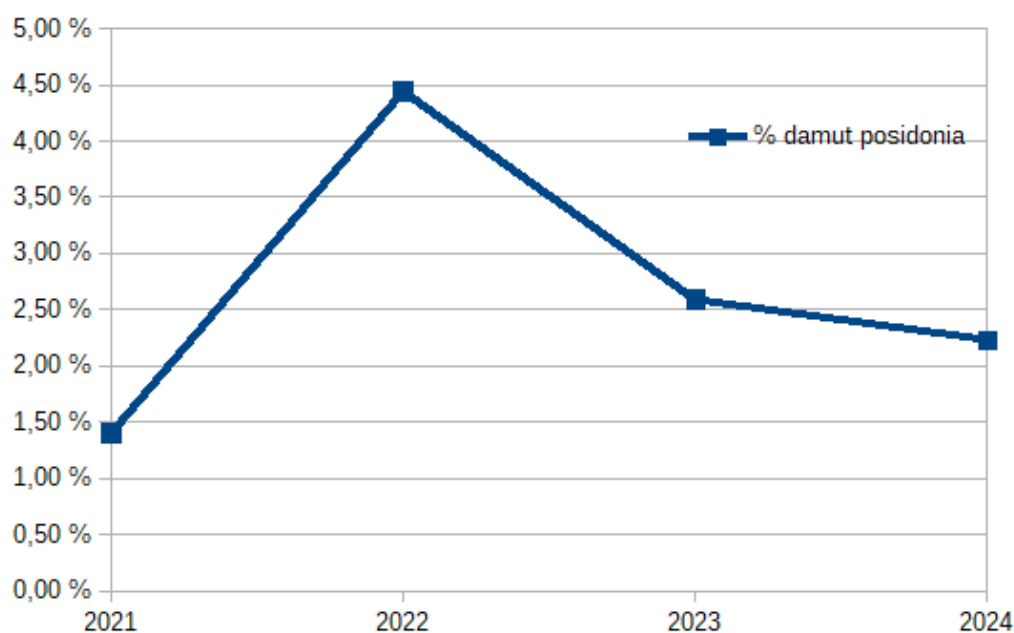

Figura 67. Evolució del percentatge de fondejos detectats damunt posidònia (2021-2024)

Vigilància pesca submarina

S'han demanat, comprovat i verificat 46 llicències de pesca submarina al Parc i s'han detectat 12 pescadors furtius sense llicència que, en determinades ocasions, pescaven en zones prohibides i en dies no permesos, agafant captures en molts casos de talla petita o no permesos per veda.

Així mateix també s'ha trobat en 7 ocasions a diferents persones marisquetjant de manera il·legal als illots d'Addaia, a Favàritx, a les platges de Tamarells i a l'entorn de s'illa d'en Colom.

Pel que fa als drons, tant sols en tres ocasions s'han vist drons sobrevolant dins el parc. Un a la platja des Grau i els altres dos a s'illa d'en Colom.

3.7.3 DENÚNCIES I SANCIONS AL PARC

El Servei d'Agents de Medi Ambient de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern Balear ha aixecat 6 denúncies dins del parc natural durant el 2024. En la següent taula es mostra les actuacions en els darrers 7 anys:

ACTUACIONS SERVEI AGENTS DE MEDI AMBIENT AL P.N. ALBUFERA DES GRAU							
MOTIU	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ús del foc				1			
Fondeig sobre posidònia	2	2	2	1			
Pesca submarina no autoritzat	1						
Usos no autoritzats						1	
Estacionament vehicle a lloc no autoritzat							
Obres	1	1		1			
Transitar per lloc no autoritzat				3		1	
Transitar amb cans en zones prohibides	3	4	1	9	3		2
Acampar sense autorització					2		
Filmar sense autorització				1			
Recollida espècies protegides	1		1	2	6	4	2
Electrocució aus, seguiment línies elèctriques			1	7	1		
Recursos hídrics (inspecció pou)	4				1		
Residus	1						
Altres	2	1		1			2
TOTAL	15	9	5	25	13	6	6

Taula 39. Denúncies del servei d'Agents de Medi Ambient de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural al Parc Natural de s'Albufera des Grau entre els anys 2018 i 2024

El departament de sancionadors de la DG de Medi Natural de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural) ha tramitat 19 expedients sancionadors dins del Parc Natural de s'Albufera des Grau durant el 2024:

EXPEDIENTS SANCIONADORS AL P.N. ALBUFERA DES GRAU							
MOTIU	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ús del foc		1		1			
Fondeig sobre posidònia	2	4	2	1	5		2
Pesca	1		1				1
Usos no autoritzats	5	7	1	1		15	1
Estacionament vehicle a lloc no autoritzat			5	5	1	24	12
Construcció camins		1					
Obres	1	1		1			
Transitar per lloc no autoritzat				14		1	
Transitar amb cans en zones prohibides					3		1
Acampar sense autorització					2		1
Filmar sense autorització							
Recollida espècies protegides							
Electrocució aus, seguiment línies elèctriques					1		1
Recursos hídrics (inspecció pou)							
Residus					1		
Altres							
TOTAL	9	14	9	23	13	40	19

Taula 40. Expedients sancionadors tramitats al Parc Natural de s'Albufera des Grau

3.8 ÀREA D'ADMINISTRACIÓ

3.8.1. PROGRAMA DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Durant el 2024 s'ha gestionat un contracte obert per al servei del control d'accés a Favàritx durant l'estiu, tres contractes menors i s'han tramitat 27 despeses menors.

A més, s'han fet els tràmits de petició de llicències a l'ajuntament de Maó i Cadastre de la finalització de la instal·lació d'ombra i rampa d'accés al Centre de Recepció.

3.8.2. PROGRAMA D'INFORMES I AUTORITZACIONS D'ACTIVITATS AL PARC

El director i els tècnics del Parc Natural han informat sobre tots els projectes i activitats autoritzables que s'han portat a terme dins l'àmbit del Parc natural.

Durant el 2024 s'han obert 144 expedients relacionats amb el Parc Natural de s'Albufera des Grau, dels quals s'han resolt 122.

En la següent taula es mostren les autoritzacions e informes fets per tipologia:

AUTORITZACIONS E INFORMES P.N. ALBUFERA DES GRAU 2022-2024							
	2022		2023		2024		TENDÈNCIA
	TRAMITADES	RESOLTES	TRAMITADES	RESOLTES	TRAMITADES	RESOLTES	
ÚS PÚBLIC	35	33	48	48	56	43	-
<i>Filmació/fotografia</i>	10	10	7	7	13	9	=
<i>Dron</i>	6	6	11	11	12	8	=
<i>Prova esportiva</i>	4	4	4	4	6	5	=
<i>Excursions</i>	12	10	26	25	24	20	=
<i>Actes lúdics/celebracions</i>	2	2	1	1	1	1	=
<i>Busseig</i>	1	1	0	0	0	0	=
INVESTIGACIÓ	9	9	6	6	22	21	++
INFORMES (ART. 21 LECO)	19	15	29	28	19	11	--
PESCA SUBMARINA	52	52	41	41	41	41	=
ALTRES	12	12	15	15	6	6	-
TOTAL	127	121	140	138	144	122	=

Taula 41. Autoritzacions i informes resolts al Parc Natural de s'Albufera des Grau per tipologia

S'ha produït un increment molt significatiu respecte anys anteriors de sol·licituds d'autoritzacions per fer investigació i la resta s'han mantingut estables o amb una petita disminució.

3.9 ÀREA DE PLANIFICACIÓ

3.9.1 MEMÒRIA I PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ DEL PN DE S'ALBUFERA DES GRAU

L'any 2024 es va aprovar de manera provisional per l'Autoritat de Gestió el Programa Anual d'Execució 2024 i va quedar pendent d'aprovació la memòria anual del 2023.

3.9.2 PLA SECTORIAL D'APROFITAMENT PESQUER DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 s'han mantingut la col·laboració i expressat l'interès al Servei de Recursos Marins de la Direcció General de Pesca i Medi Marí de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural) en la necessitat d'aprovar el Pla Sectorial d'Aprofitament Pesquer del Parc Natural de s'Albufera des Grau el més aviat possible.

3.9.3 PLA DE SANITAT FORESTAL DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant el 2024 es varen aplicar els calendaris i metodologies establertes al Pla de Sanitat Forestal de Parc Natural de s'Albufera des Grau.

El 28 de novembre de 2024 el servei de Sanitat Forestal va realitzar la primera revisió del Pla de Sanitat Forestal del parc natural.

3.9.4 PLA DE CONSERVACIÓ I SEGUIMENT DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 no s'ha pogut elaborar el Pla de Conservació i Seguiment del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.9.5 PLA D'ÚS PÚBLIC DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 no s'ha pogut col·laborar el Pla d'Ús Públic del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.9.6 PLA D'ACCESSIBILITAT DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 no s'ha pogut elaborar el Pla d'Accessibilitat del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.9.7 PLA D'EXPLOTACIÓ HÍDRICA DE L'ÀREA DE PROTECCIÓ HÍDRICA DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 no s'ha pogut elaborar el Pla d'Explotació Hídrica de l'Àrea de Protecció Hídrica del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.9.8 PLA SECTORIAL DE L'ÚS RECREATIVU DE L'ÀMBIT MARÍ DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 no s'ha pogut elaborar el Pla Sectorial de l'Ús Recreatiu de l'àmbit marí del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

3.9.9 PLA DE MOBILITAT DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DES GRAU

Durant l'any 2024 no s'ha pogut dur a terme el Pla de Mobilitat del Parc Natural de s'Albufera des Grau

3.10 ÀREA DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

3.10.1 PROGRAMA D'AVALUACIÓ DEL COMPLIMENT DEL PROGRAMA ANUAL D'EXECUCIÓ

L'any 2024 en total s'han completat un 66,32 % dels 95 programes i projectes previstos, de les quals 24 no s'havien iniciat i 8 més s'havien iniciat però no s'havien pogut completar.

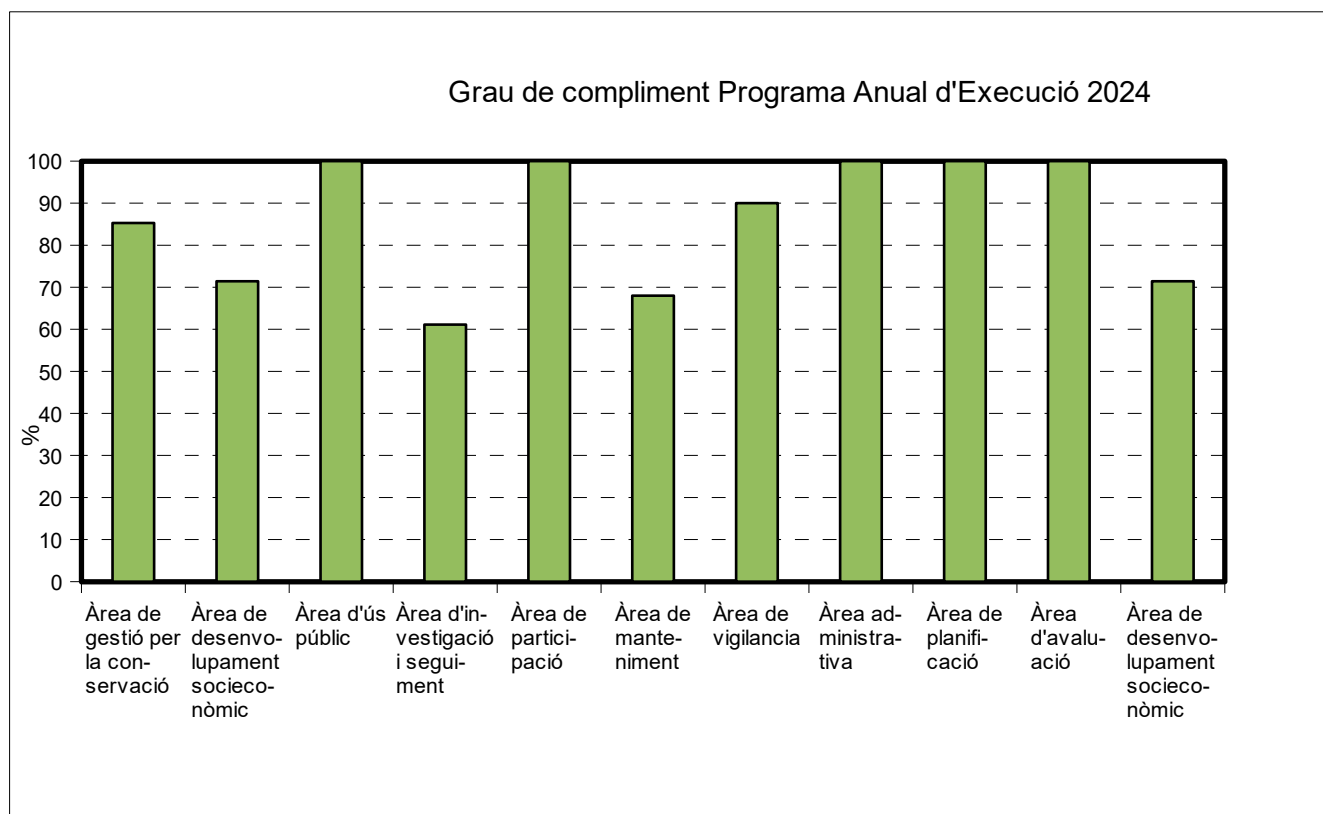

Figura 68. Percentatge de compliment dels programes i projectes programats per l'any 2024, per àrees de gestió.

Pel que fa als motius d'incompliment de les accions previstes en la majoria dels casos ha estat per «Manca de recursos humans», que fa palès la necessitat de suport de personal tècnic de gestió per a dur a terme exitosament els programes prevists.

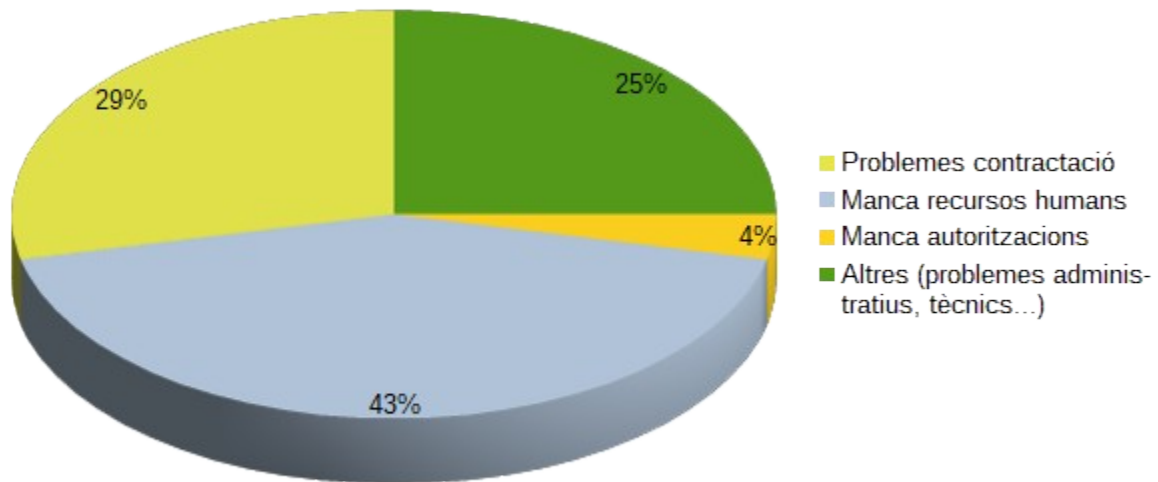

Figura 69. Percentatge dels diferents motius d'incompliment de les accions previstes en el PAE 2024.

3.10.2 PROGRAMA D'AVUACIÓ DE L'ÀREA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Els resultats de les avaluacions que els participants fan de cada activitat està explicat a l'apartat 3.3.2 i 3.3.3 dedicat a educació i interpretació ambiental.

En qualsevol cas, val a dir que la nota mitjana que els participants en activitats adreçades a centres escolars han posat a l'equip d'educació ambiental ha estat de 9,6 en les activitats prèvies que es duen a terme als centres educatius i de 9,8 per a les activitats dutes a terme al parc.

Pel que fa a les activitats de públic general, la nota mitjana que els participants han atorgat al personal que condueix les activitats ha estat de 9,7 mentre que la nota mitjana de les activitats ha estat de 9,7.

	Personal que ha dut a terme l'activitat	Activitat
Centres educatius (activitat prèvia)	9,6	9,4
Centres educatius (activitat al parc)	9,8	9,6
Activitats públic general	9,7	9,6

Taula 42. Valoració activitats públic en general

3.10.3 PROGRAMA DE SEGUIMENT DE L'ÚS PÚBLIC

L'any 2024 no s'ha pogut desenvolupar aquest programa.

3.10.4 PROGRAMA D'AVAUACIÓ DE LA GESTIÓ DEL PARC

L'any 2024 no s'ha pogut desenvolupar aquest programa.

3.11 PROJECTES AMB FINANCIACIÓ EXTERNA

3.11.1 PROJECTE D'ESBUCAMENT APARTAMENTS IL·LEGALS DARRERE CENTRE INTERPRETACIÓ DEL PARC

El 16 de desembre de 2024 es va realitzar una reunió entre representants polítics i tècnics de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i de l'ajuntament de Maó per tractar sobre els tràmits i gestions a realitzar per solucionar el problema dels apartaments il·legals darrere del Centre de Recepció del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

L'ajuntament de Maó es va comprometre a executar la inspecció dels edificis abans de febrer del 2025, a més d'instal·lar de manera urgent un vallat de protecció al seu voltant per evitar que pugui entrar gent i els possibles accidents.

En el cas que la propietat no doni compliment a la sentència d'enderroc, faria l'execució subsidiària.

Queda pendent clarificar quina administració pública seria la que faria l'adquisició dels terrenys.

3.11.2 PROJECTE CENTRE DE RECEPCIÓ I APARCAMENTS BATERIES DE FAVÀRITX

Durant el 2024 el Consell Insular de Menorca a continuat desenvolupant els tràmits necessaris per poder executar el projecte.